

LEPPÄVIRRRAN KUNTA

TALOUSARVIO 2019

TALOUSSUUNNITELMA 2020-2021

Hyväksytty kunnanvaltuustossa 10.12.2018

Leppävirran kunta
Puh (017) 570 911
PL 4, 79101 Leppävirta
www.leppavirta.fi

Sisältö

1	KUNNAN TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN YLEISPERUSTELUT	1
1.1	KUNNAN TOIMINTAYMPÄRISTÖ.....	1
	<i>Sijainti ja alue.....</i>	<i>1</i>
	<i>Väestö ja muuttoliike.....</i>	<i>2</i>
1.1.1.1	Väestömäärän kehitys	2
1.1.1.2	Väestön kehitys ikäryhmittäin 2010 – 2040.....	2
1.1.1.3	Luonnollinen väestönlisäys	3
1.1.1.4	Muuttoliike	3
1.1.1.5	Työvoima, työlliset ja työpaikat	4
1.1.1.6	Elinkeinorakenne	5
1.1.1.7	Työllisyys.....	6
1.1.1.8	Huoltosuhte	6
1.2	TALOUSARVION JA SUUNNITELMAN YLEISPERUSTELUT.....	7
2	LEPPÄVIRRAN KUNNAN TALOUSARVIO JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2019–2021.....	18
2.1	TALOUSARVIOESITYS.....	18
2.2	TOIMINTAKULUT	21
2.3	TOIMINTATUOTOT	28
2.4	TOIMINTAKATE.....	28
2.5	VEROTULOT	29
2.6	VALTIONOSUUDET.....	30
2.7	TULOSLASKELMAN ARVIOINTI	30
2.8	RAHOITUSLASKELMAN ARVIOINTI	30
2.9	TASE-ERIEN KEHITYS	32
2.10	TALOUSSUUNNITELMAKAUDEN 2019 – 2021 INVESTINTIOHJELMA	32
2.11	SITOVUUSMÄÄRÄYKSET	33
2.12	TYÖLLISYYS- JA KOULUTUSMÄÄRÄRAHOJEN JAKO TALOUSARVIOVUODELLE 2019	38
2.13	TYÖLLISYYSVAROIN TYÖLLISTÄMINEN VUODEN 2019 TALOUSARVIOSSA	38
2.14	HENKILÖSTÖN KOULUTUSRAHAT VUODEN 2019 TALOUSARVIOSSA	39
2.15	TULOSLASKELMA.....	40
2.16	INVESTINTIOSA	41
2.17	RAHOITUSLASKELMA.....	43
2.18	SISÄISET JA ULKOISET TOIMIELIMITTÄIN, SITOVUUS KV	46
2.19	LEPPÄVIRRAN KUNTASTRATEGIA 2018-2021.....	51
3	KÄYTTÖTALOUSOSA KUNNAN TALOUSARVIOSSA	55
	Toimielin: 10 Kunnanhallitus.....	60
	Tulosalue: 101 Yleishallinto ja talouspalvelut.....	62
	Tulosalue: 110 Elinkeinopalvelut	65
	Toimielin: 13 Kunnanhallituksen yleisjaosto	67
	Tulosalue: 131 Henkilöstöhallinto ja -palvelut.....	67
	Toimielin: 15 Tilintarkastus	71
	Tulosalue: 150 Tilintarkastus	71
	Toimielin: 16 Keskusvaalilautakunta	72
	Tulosalue: 160 Vaalit.....	72
	Toimielin: 20 Perusturvalautakunta	73
	Tulosalue: 221 Sosiaalihuollon palvelut.....	74
	Vastuualue: 2101 Johtamisen tukipalvelut.....	75
	Vastuualue: 2202 Sosiaali- ja perhetyö	76
	Vastuualue: 2311 Vajaakuntoisten palvelut.....	77
	Vastuualue: 2503 Hoivapalvelut.....	79
	Tulosalue: 241 Terveysten- ja sairaanhoitopalvelut.....	80
	Vastuualue: 2402 Terveyspalvelut	80
	Vastuualue: 2601 Sairaanhoitopalvelut	82
	Toimielin: 30 Koululautakunta	83
	Tulosalue: 311 Koulupalvelut.....	84
	Tulosalue: 321 Varhaiskasvatuspalvelut	86
	Toimielin: 40 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	88
	Tulosalue: 471 Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut.....	88
	Vastuualue: 4711 Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut.....	90

Vastuualue: 4750 Kirjasto- ja tietopalvelut	91
Vastuualue: 4803 Nuorisopalvelut	92
Toimielin: 50 Tekninen lautakunta	93
Tulosalue: 511 Tekniset palvelut	96
Vastuualue: 5100 Hallinto, 5115 ostopalvelut	96
Vastuualue: 5201 Maankäyttö- ja mittauspalvelut	97
Vastuualue: 5301 Kunnallistekniset palvelut	99
Vastuualue: 5401 Tilapalvelut	101
Vastuualue: 5402 Ateria- ja siivouspalvelut	103
Tulosalue: 590 Rakennusvalvonta	104
Tulosalue: 900 Vesi- ja viemärlaitos	105
Toimielin: 65 Keski-Savon ympäristölautakunta	107
Tulosalue: 650 Ympäristötoimi	107

5 TYTÄRYHTEISÖLLE ASETETTAVAT TAVOITTEET KUNNAN TALOUSARVIOISSA 111

5.1 LEPPÄVIRRRAN KIIINTEISTÖ OY.....	112
5.2 LEPPÄVIRRRAN VIRKISTYSUIMALA LEPPÄKERTTU OY	113
5.3 KIIINTEISTÖYHTIÖ LEPPÄVIRRRAN MONITOIMITALO OY.....	114

1 Kunnan talousarvion ja -suunnitelman yleisperustelut

1.1 Kunnan toimintaympäristö

Sijainti ja alue

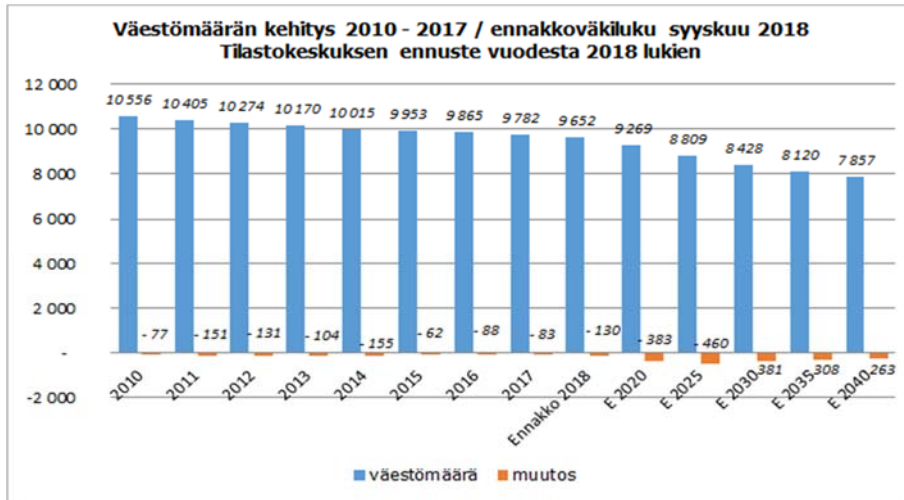
PERUSTIEDOT (Lähde: Tilastokeskus)

LEPPÄVIRTA

Maapinta-ala	1.1.2016	1 136 km ²
Tilastollinen kuntaryhmitys	31.12.2017	3
Taajama-aste, %	1.1.2016	57,5
Väkiluku	31.12.2017	9 782 henkilöä
Väkiluvun muutos, % 2016 - 2017	2017	- 0,8 %
Muuttovoitto	2016	- 35 henkilöä
Ruotsinkielisten osuus väestöstä	31.12.2017	0,1 %
Ulkomaalaisten osuus väestöstä	31.12.2017	1,0 %
0 – 14 -vuotiaiden osuus väestöstä	31.12.2017	13,7 %
15 – 64 -vuotiaiden osuus väestöstä	31.12.2017	57,6 %
65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä	31.12.2017	28,6 %
Vähintään keskiasteen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneistä	31.12.2016	68,3 %
Työssä käyvien henkilöiden osuus väestöstä	31.12.2015	36,4 %
Eläkkeellä olevien osuus väestöstä	31.12.2016	34,7 %
Asuntokuntien lukumäärä	31.12.2017	4 750
Perheiden lukumäärä	31.12.2017	2 787
Vuokra-asunnossa asuvien asuntokuntien osuus	31.12.2016	18,7 %
Rivi- ja pientaloissa asuvien asuntokuntien osuus asuntokunnista	31.12.2017	83,6 %
Kunnassa asuvien työssäkäyvien lukumäärä	31.12.2016	3 642 henkilöä
Kunnassa olevien työpaikkojen lukumäärä	31.12.2015	2 778
Omassa kunnassa työssäkäyvien osuus työssäkäyvistä (2 035 henkilöä)	31.12.2015	56,1 %
Alkutuotannon työpaikkojen osuus	31.12.2015	8,6 %
Jalostuksen työpaikkojen osuus	31.12.2015	33,4 %
Palvelujen työpaikkojen osuus	31.12.2015	55,9 %
Muiden toimialojen/toimialaltaan tuntemattomien työpaikkojen osuus	31.12.2015	2,1 %
Yritystoimipaikat	2015	807
Kesämökkien lukumäärä	31.12.2016	3 135
Tuloveroprosentti (2013 - 2017 20,00 %)	2018	21 %
Kiinteistövero %:t (2014 -)		
- Yleinen		1,00
- Vakituinen asuinrakennus		0,45
- Muu asuinrakennus		1,00
- Yleishyödyllinen yhteisö		0
- Voimalaitos		2,85
- Rakentamaton rakennuspaikka (2017-)		2,00

Väestö ja muuttoliike

1.1.1.1 Väestömäärän kehitys

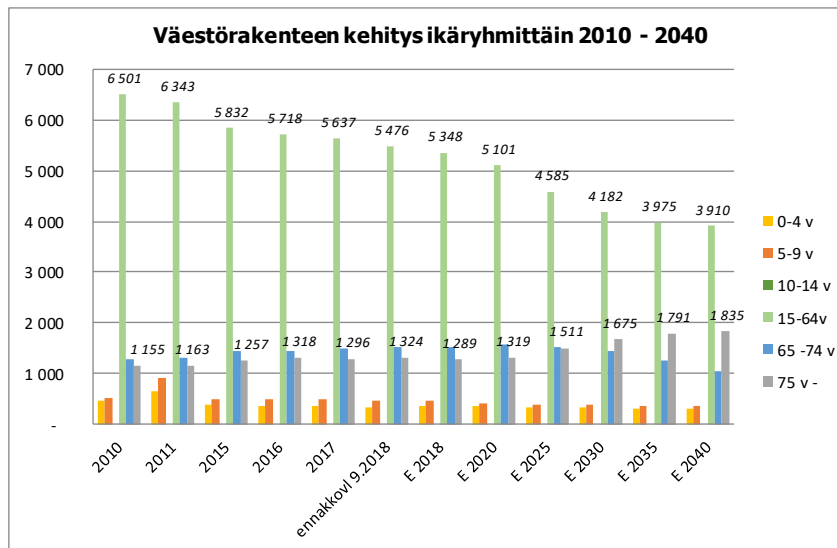

Graafi 1.

Väestömäärän kehitys 2010 – 2017

Lähde: Tilastokeskus, ennakkoväkiluku syyskuu 2018 (päivitetty 27.11.2018), Tilastokeskuksen ennuste vuodesta 2018 lukien (päivitetty 30.10.2015). Väestömäärä lokakuun 2018 lopussa oli 9 655.

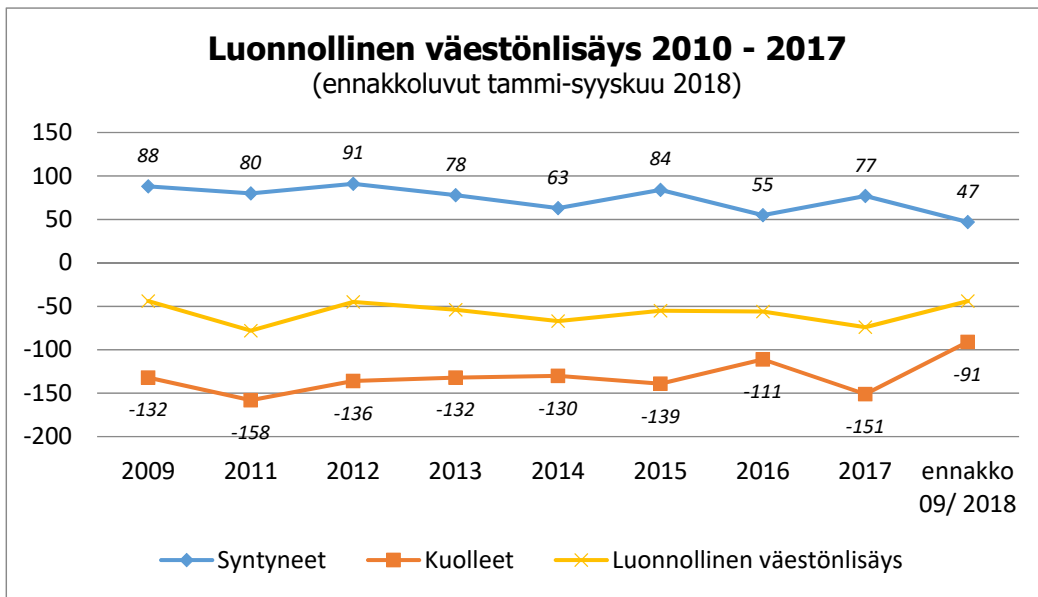
1.1.1.2 Väestön kehitys ikäryhmittäin 2010 – 2040

Graafi 2.

Väestörakenteen kehitys ikäryhmittäin 2010 – 2040. Lähde: Tilastokeskus, ikä-rakenteen kehitys 2000 -2017 päivitetty 27.11.2018, ennakkoväkiluku 31.9.2018 päivitetty 27.11.2018, väestöennuste 2018–2040 päivitetty 30.10.2015

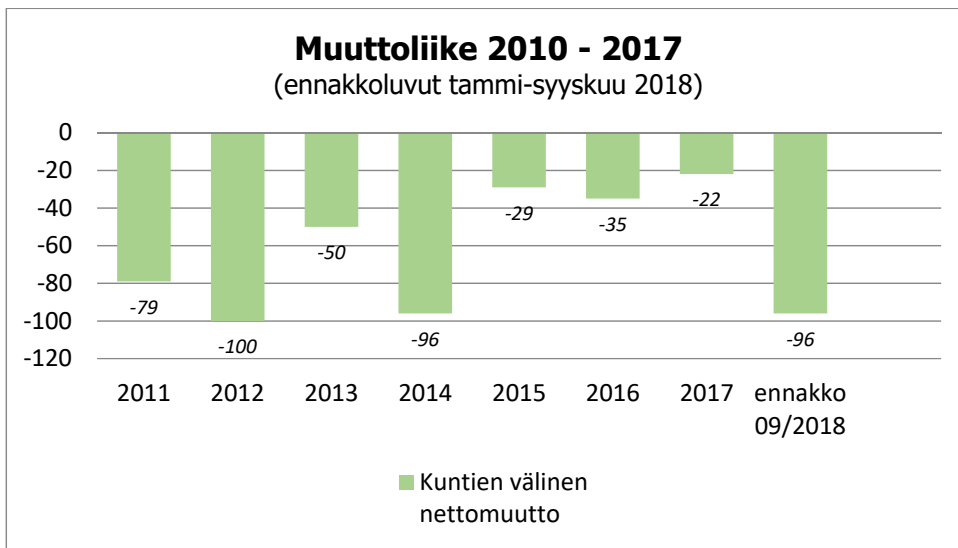
1.1.1.3 Luonnollinen väestönlisäys

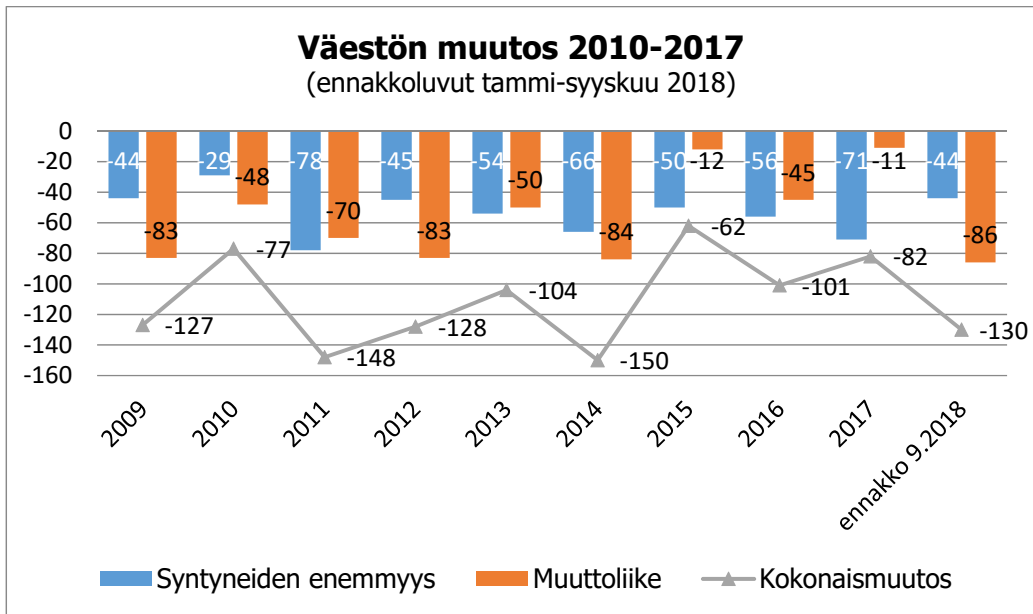
Graafi 3.

Luonnollinen väestönlisäys
2010 – 2017, päivitetty 27.11.2018
Lähde: Tilastokeskus,
ennakkoluvut 2018 tammi –syyskuu päivitetty 27.11.2018

1.1.1.4 Muuttoliike

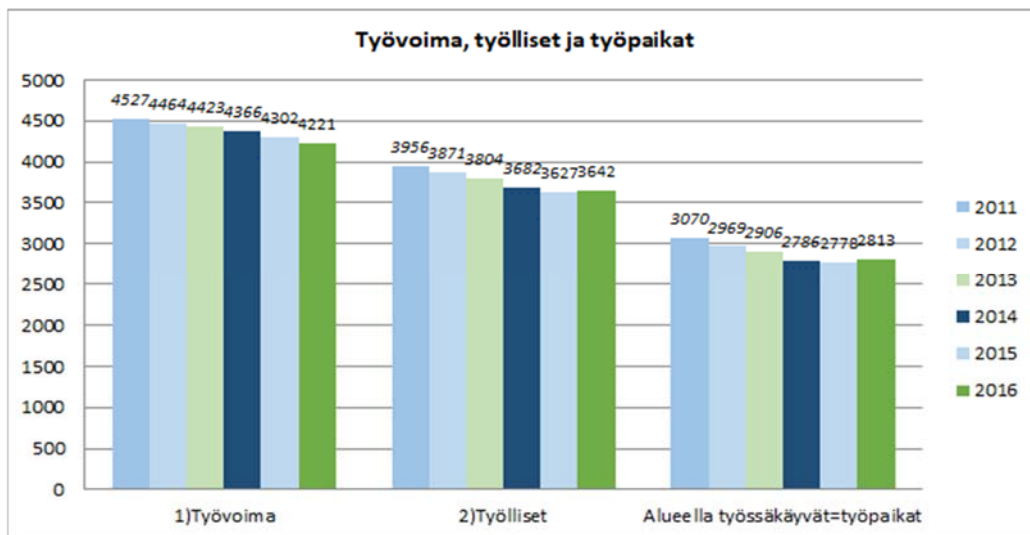
Graafi 4.
Muuttoliike 2010 – 2017
Lähde: Tilastokeskus,
ennakkoluvut tammi – syyskuu 2018 päivitetty 27.11.2018

Graafi 5.
Väestön muutos 2010 - 2017
Lähde: Tilastokeskus,
ennakkoluvut tammi – syyskuu päivitetty 27.11.2018

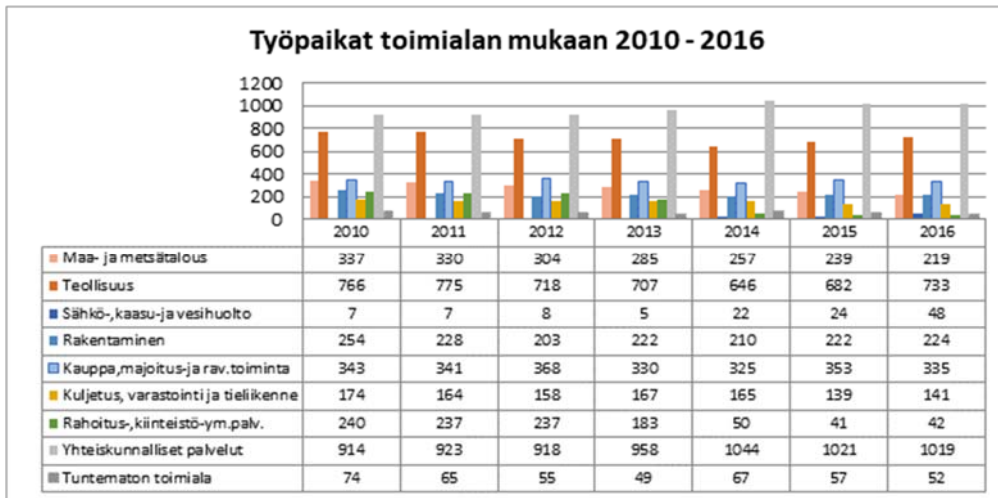
Työmarkkinat

1.1.1.5 Työvoima, työlliset ja työpaikat

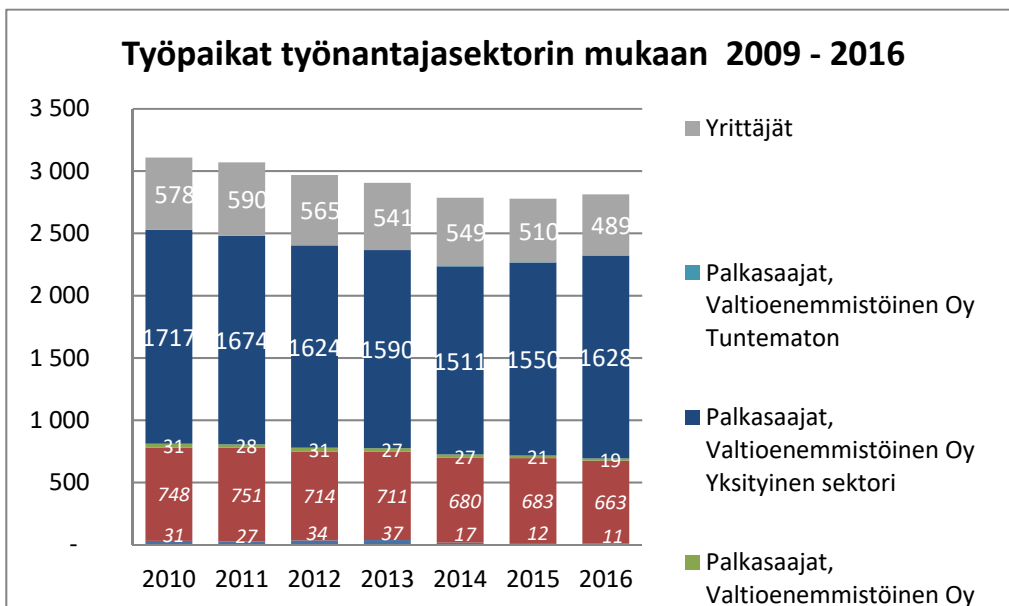
Graafi 6.
Työvoima, työlliset ja työpaikat 2011 – 2016
Lähde: Tilastokeskus (päivitetty 21.8. – 21.9.2018)

1.1.1.6 Elinkeinorakenne

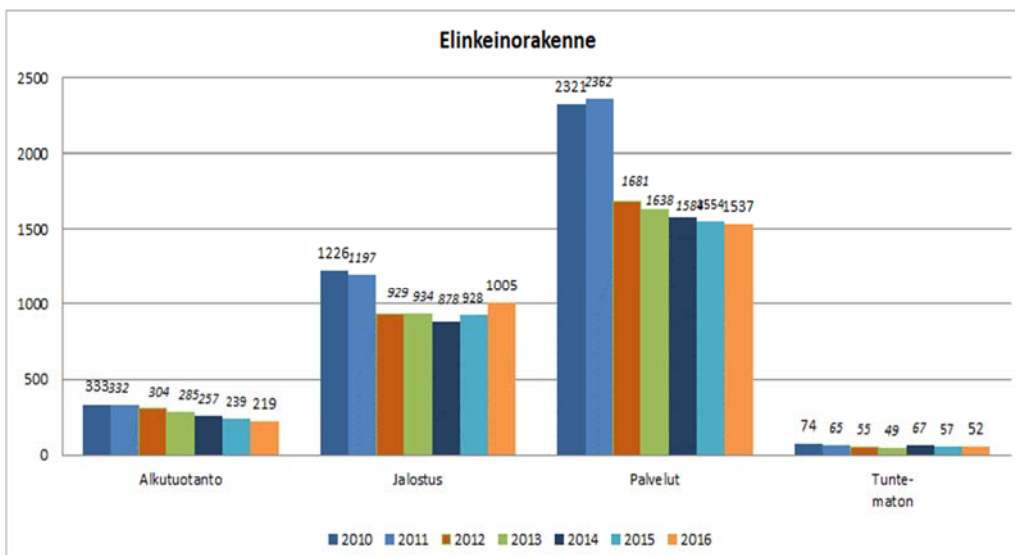

Graafi 7. Työpaikat toimialan mukaan
Lähde: Tilastokeskus
31.12.2015 (päivitetty 21.9.2018)

Vuoden 2015 tietojen mukaan työpaikkojen määrä oli 2778, vuonna 2016 2813, työpaikkojen määrä lisääntyi 35:lla edellisvuoteen verrattuna.

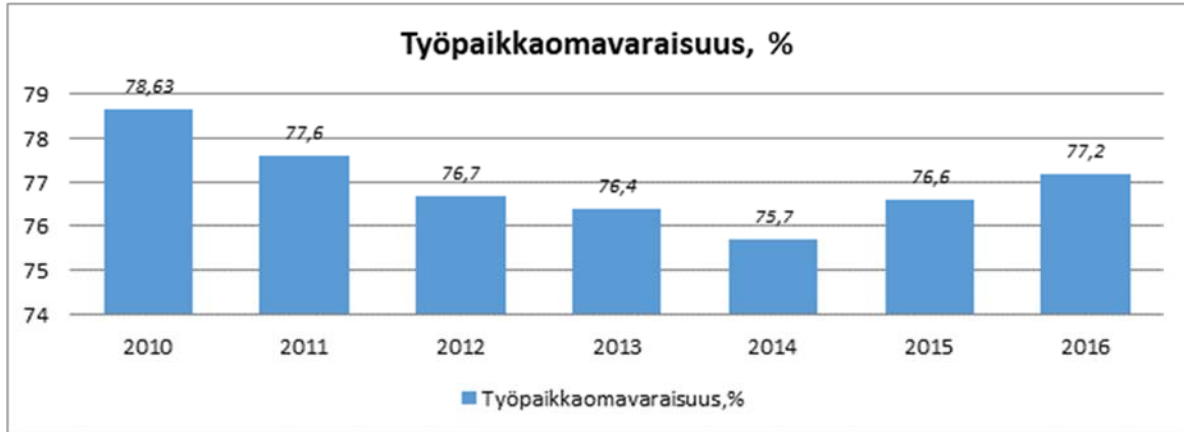

Graafi 8. Työpaikat työnantajasektorin mukaan 31.12.2015
Lähde: Tilastokeskus (päivitetty 21.9.2018)

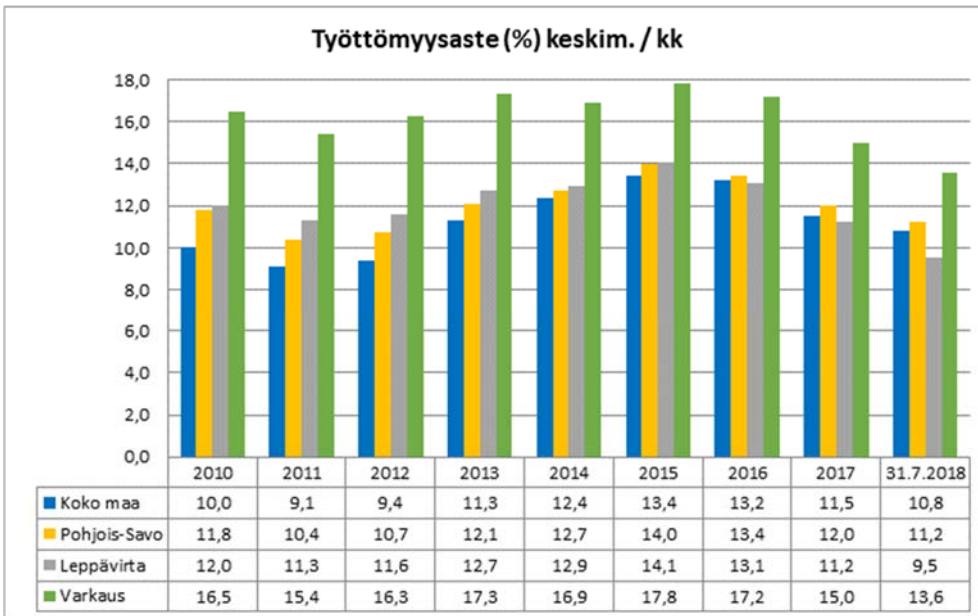
Graafi 9. Elinkeinorakenne 31.12.2015
Lähde: Tilastokeskus (päivitetty 28.9.2017)

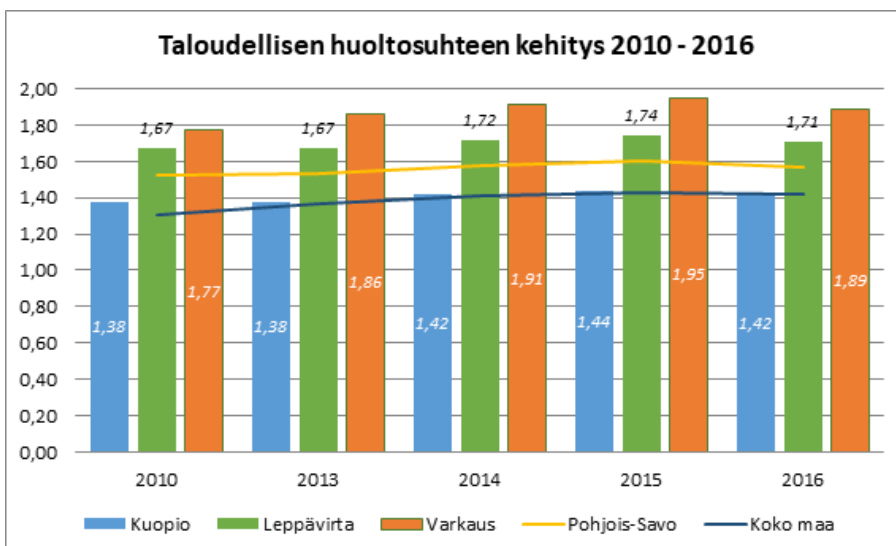
Graafi 10.
Työpaikkaomavaraisuus, % 31.12.2016
Lähde: Tilastokeskus, päivitetty 21.9.2018

1.1.1.7 Työllisyys

Graafi 11.
Työttömyysaste
31.7.2018
Lähde: Pohjois-Savon
liitto / Pohjois-Savon
ELY + TEM
Työnvälitystilasto,
tilannekatsaus,
päivitetty 4.10.2018

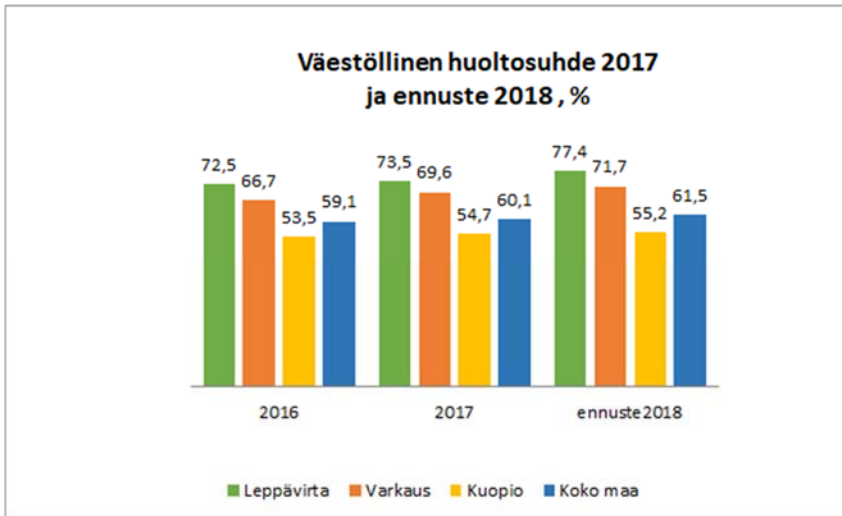
1.1.1.8 Huoltosuhde

Graafi 12.
Huoltosuhteen kehitys 2009 -
2016
Lähde: Tilastokeskus/Pohjois-
Savon Liitto, päivitetty
20.3.2018

Huoltosuhde: työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien määrä / työllisten määrä.

Väestöllisessä huoltosuhteessa työvoiman ulkopuoliksi lasketaan 0–14-vuotiaat ja yli 64-vuotiaat.

Graafi 13.

Väestöllinen huoltosuhde (demografinen) 2016 – 2017

Lähde: Tilastokeskus, päivitetty 29.3.2018.

Ennuste 2018 päivitetty 31.7.2018

Väestöllinen (demografinen) huoltosuhde on alle 15 -vuotiaiden ja yli 65 -vuotiaiden määrän suhde 15 – 64 -vuotiaiden määrään.

Matala huoltosuhde kuvaa korkeaa työllisyyttä ja matalaa työttömyyttä sekä aktiivi-ikäisten suurta osuutta väestömäärästä. Huoltosuhde siten nousee työllisyystilanteen heikentyessä ja laskee työllisyystilanteen parantuessa.

1.2 Talousarvion ja suunnitelman yleisperustelut

Kansantalouden kehitys (Lähde VM:n taloudellinen katsaus syksy 2018)

Kuluvasta vuodesta 2018 on tulossa nykyisen suhdannevaiheen paras vuosi. Valtiovarainministeriö ennustaa 14.9. julkaistussa taloudellisessa katsauksessaan talouskasvun kiihtyvän 3,0 prosenttiin tänä vuonna. Seuraavina vuosina Suomen talouden kasvu kuitenkin hidastuu runsaaseen 1½ prosentin vauhtiin.

Suomen talous kasvaa 1,7 prosenttia vuonna 2019 ja 1,6 prosenttia vuonna 2020. Investoinnit tukevat talouskasvua edelleen, vaikka rakennusinvestoinnit alenevat ensi vuonna. Viennin kasvu tasoittuu maailmankaupan kasvun mukaiseksi, ja nettoviennin vaikutus Suomen talouskasvuun pienenee. Kotitalouksien kulutuskysyntää rajoittaa se, että reaalisten käytettävissä olevien tulojen määrä ei kasva samaan tahtiin kuin aiemmin. Keskipitkällä aikavälillä vuosina 2021–2022 talouden arvioidaan kasvavan noin prosentin vuodessa, mikä vastaa talouden potentiaalisen tuotannon kasvuvauhtia.

Hyvä talouskehitys sekä hallitusohjelman mukaiset sopeutustoimet tasapainottavat julkista taloutta lähivuosina. Julkisen talouden rahoitusasema kääntyy ylijäämäiseksi vuosikymmenen taitteessa, ja velka suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee.

Työllisyyden kasvu on alkuvuoden 2018 aikana ollut jopa nopeampaa kuin mitä taloudellisen aktiviteetin perusteella voisi olettaa. Työllisiä on tällä hetkellä enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Työllisyysasteen trendi ylitti kesäkuussa vuoden 2008 suhdannehuipun lukemat ja oli 71,8 prosenttia. Vahvana jatkuva talouskasvu nostaa vuoden 2018 työllisten määrän 2,6 prosenttia edellisvuotta korkeammaksi. Talouskasvun hidastumisesta huolimatta työllisyyden kasvu jatkuu koko ennustejakson ajan ja työllisyysaste nousee 73 prosenttiin vuonna 2020.

Talouskasvun kiihtymistä selittää tänä vuonna se, että yritysten tuotanto-odotukset ovat myönteiset, rakennusinvestointien suurkohteiden rakentaminen jatkuu yhä ja palvelualojen myyntiodotukset ovat kohentuneet. Toisaalta kasvun rajoitteistakin on viitteitä. Yritykset kertovat kyselytutkimuksissa pulan ammattitaitoisesta työvoimasta ja tuotantokapasiteetista yleistyneen.

Vuonna 2019 kovin investointivaihe on ohitettu ja talouskasvu hidastuu. Rakennusinvestointien arvioidaan vähenevän lähivuosina, koska asuntotuotanto on noussut poikkeuksellisen korkealle tasolle. Myönnettyjen rakennuslupien määrä on laskenut viime vuoteen verrattuna. Yksityisten investointien kasvu jatkuu kuitenkin kohtuullisena. Suomessa on suunnitteilla useita erittäin mittavia investointihankkeita, erityisesti metsäteollisuudessa. Niiden oletetaan tukevan investointien kehitystä ennustejaksolla.

Yksityisen kulutuksen kasvua tukee ansiotason nousun lisäksi työllisyyden koheneminen. Palkkasumman sekä eläketulojen kasvu pitää kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvun nopeana. Reaalisesti kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvu kuitenkin hidastuu, kun inflaatio kiihtyy.

Korkeasuhdanne maailmantaloudessa jatkuu, mutta nopein kasvuvaihe on jo takana. Etenkin Euroopassa on merkkejä talouskasvun hidastumisesta. Työttömyys on kuitenkin vähenemässä, ja kuluttajien luottamus on vahvaa. Inflaatio on kiihtynyt kuluvan vuoden aikana, mutta pohjainflaatio on vielä hidasta. Yhdysvaltojen talous kasvaa nopeasti, ja työttömyys on erittäin vähäistä. Yksityinen kulutus on kannatellut maan talouskasvua. Inflaatio on kiihtymässä työllisyyden ja kulutuksen kasvun ansiosta, ja keskuspankin odotetaan jatkavan rahapolitiikan kiristämistä.

Maailmankaupan kasvu hidastuu ennustejaksolla. Erityisesti euroalueella kasvu jää vaatimattomaksi. Maailmankaupan kasvua tukevat kehittyvät maat. Öljyn hinta on noussut kuluvan vuoden aikana myönteisen talouskehityksen ansiosta, ja lähivuosina öljyn hinta nousee tuotantorajoitteiden ja vahvan kysynnän takia. Maailmankaupan vahva kasvu luo hyvät näkymät Suomen viennille. Nettovienti pysyy kasvua tukevana, vaikka tuotantopanosten tuonti kasvaakin. Metsäteollisuuden investoinnit ja uuden kapasiteetin käyttöönotto kiihdyttävät jo viennin kasvua. Metsäteollisuuden suhteellisesti alhainen tuontipanosten osuus kohentaa nettoviennin kasvuvaikutusta.

Julkinen talous on viime vuosina vahvistunut selvästi hallitusohjelman mukaisten toimien ja hyvän suhdante-tilanteen tukemana. Koheneminen jatkuu lähivuosina, ja julkinen talous tasapainottuu vuosikymmenen vaihteessa. Myös julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee. Hallituksen asettamat julkisen talouden velkaa ja rahoitusasemaa koskevat tavoitteet näyttävätkin pitkälti toteutuvan.

Vaikka julkinen talous kokonaisuutena tasapainottuu, valtionhallinnon ja paikallishallinnon menot ylittävät edelleen tulot. Julkisen talouden sektoreista ainoastaan sosiaaliturvarahastot ovat ylijäämäisiä. Euromääräinen julkinen velka kasvaa siksi edelleen.

Julkisen talouden todellista kantokykyä arvioitaessa on katsottava suhdannekierron yli. Viime vuosien vahvistumisesta huolimatta julkisen talouden kyky kestää tulevia taantumia, ikäviä yllätyksiä ja menopaineita on yhä selvästi taantumaa edeltänyttä aikaa heikompi. Velkasuhde on edelleen 60 prosentin tuntumassa, ja rakenteellisesti eli suhdanteiden vaikutuksista puhdistettuna julkinen talous on alijäämäinen.

Julkisen talouden kestävä rahoitus ei ole turvattu pitkällä aikavälillä. Väestön ikääntyminen kasvattaa julkisia menoja, vähentää työikäisen väestön määrää ja heikentää talouden kasvumahdollisuuksia. Talouskasvusta julkiseen talouteen syntyvät tulot eivät tulevana vuosikymmeninä riitä nykyrakentein rahoittamaan julkisia palveluja ja etuuksia.

Riskit talousnäkyville painottuvat aiempaa vahvemmin alasuuntaan. Keskeinen riski on kauppasodan kärjistyminen. Keskeisten talouksien väliset kaupan esteet vaikuttavat laajemmin kuin ensisilmäyksellä näyttäisi. Yksittäisen valtion asettamat tullit haittaavat mitä ilmeisimmin myös maan omaa teollisuutta. Kauppasodan yltyminen hidastaisi maailmankaupan ja siten myös maailmantalouden kasvua.

Kotitalouksien velkaantuminen suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin jatkuu edelleen. Tätä tukevat matala korkotaso, työmarkkinoiden myönteinen kehitys, sekä asuinrakentamisen vahva kasvu. Velkaantumisen ongelmat kuitenkin korostuvat, kun korkotaso aikanaan nousee ja kotitaloudet joutuvat tinkimään muusta kulu-
tuksestaan.

Valtion talousarvioesitys vuodelle 2019 (Lähteet: Valtion TAE 2019, Kuntatalousohjelma vuodelle 2019)

Vero- ja maksuperustemuutosten vaikutus kuntatalouteen

Kunnallisvero

Ansiotuloveroperusteisiin tehdään v. 2019 hallitusohjelman mukaisesti indeksitarkistus ansiotasoindeksin muutosta vastaavasti. Muutoksen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 154 milj. eurolla v. 2019. Työtulovähennyistä korotetaan ja sen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 19 milj. eurolla v. 2019. Perusvähennyksen korotuksen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 54 milj. eurolla v. 2019. Valtion- ja kunnallisverotuksen eläkevähennyksen korottaminen pienentää kuntien verotuottoa yhteensä arviolta 7 milj. eurolla v. 2019. Työasuntovähennyksen enimmäismäärää korotetaan nykyisestä 250 eurosta 450 euroon. Toimenpiteen arvioidaan pienentävän verotuottoja n. 3 milj. euroa vuodesta 2019 alkaen, josta kuntien osuus on 2 milj. euroa. Asuntolainan korkojen vähennyskelpoisen osuuden pienentämistä jatketaan hallitusohjelman mukaisesti siten, että v. 2019 asuntolainan koroista on vähennyskelpoista 25 prosenttia. Muutoksen arvioidaan lisäävän kunnallisveron tuottoa 13 milj. eurolla. Hallitusohjelman mukaisesti kuntien verotulomenetykset kompensoidaan täysimääräisesti.

Yhteisövero

Elinkeinoverolain korkovähennysrajoitusta koskevaa sääntelyä muutetaan vuodesta 2019 alkaen syksyllä 2018 annettavan hallituksen esityksen mukaisesti. Tämän arvioidaan lisäävän yhteisöveron tuottoa v. 2019 n. 10 milj. eurolla, josta kuntien osuus on 3 milj. euroa. Toimenpiteellä ei kuitenkaan ole vaikutusta kuntien verotuottoon, sillä kuntien osuutta yhteisöveron jako-osuudesta alennetaan verotuoton lisäystä vastaavasti.

Talousarvioesitykseen liittyvien veroperustemuutosten vaikutukset kuntien verotuloihin v. 2019 (milj. euroa)	
Ansiotuloveroperusteiden indeksitarkistus	-154
Asuntolainan korkovähennyksen rajaaminen	13
Kunnallisverotuksen eläketulovähennyksen korottaminen	-3
Työasuntovähennyksen korottaminen	-2
Työtulovähennyksen korottaminen	-19
Perusvähennyksen korottaminen	-54
Valtionverotuksen eläketulovähennyksen korottaminen	-4
Yhteensä	-223

Kuntien valtionavut

Kuntien valtionavut ovat 10,5 mrd. euroa v. 2019, mikä on 3 % vähemmän kuin v. 2018. Kuntien ja kuntayhtymien valtionavut 2017–2019 (milj. euroa) ja muutos 2018–2019 (%)

Momentti		2017	2018	2019	Muutos % v. 2018 vs. 2019
	Laskennalliset valtionosuudet	9 539	9 627	9 538	-0,9 %
28.90.30	VM	8 606	8 577	8 491	-1,0 %
useita momenteja	OKM	933	1 051	1 047	-0,3 %
	siitä kuntayhtymät	905	988	993	0,5 %
	Muut valtionavut				
25.50.20	OM, Vaalimenot	10	30	27	
	OM yhteensä	10	30	27	
Palosuojelurahasto	Kunnille maksettavat avustukset	5	5	5	
	SM yhteensä	5	5	5	

Momentti		2017	2018	2019	Muutos % v. 2018 vs. 2019
28.70.05	Maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus ¹⁾	33	141	0	
28.90.31	Kuntien yhdistymisavustukset	27	8	4	
28.90.32	Valtionavustus kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmään			30	
	VM yhteensä	61	149	34	
useita momentteja	OKM, harkinnanvaraiset avustukset	231	249	229	
	siitä kuntayhtymien osuus	34	35	34	
	OKM yhteensä	231	249	229	
30.20.01 (30.20.03 vuodet 2017–2018)	Maaseutuviraston toimintamenot: korvaus Ahvenanmaan maakunnan kunnille maatalouden tukien toimeenpanosta aiheutuvien tehtävien hoitamisesta	0,05	0,05	0,05	
30.20.20	Eläinlääkintähuolto ja kasvintuhoojien torjunta: korvaus kuntien järjestämästä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnasta	4	4	4	
30.20.41	EU-tulotuki ja EU-markkinatuki: koulujakelujärjestelmä	1	1	1	
30.20.46	Koulujakelujärjestelmä			0,2	
	MMM yhteensä	6	6	6	
31.10.41	Valtionavustus eräiden lentopaikkojen investointi ja ylläpitomenoihin	1	1	1	
31.30.63	Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen	35	35	35	
31.30.42	Valtionavustus koulutuksesta	1	1	1	
	LVM yhteensä	37	37	37	
32.30.51	Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut / kunnille maksettavan palkkatuen määrä	25	26	27	
32.50.40	Alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistäminen			3	
32.70.30	Valtion korvaukset kunnille kansainvälistä suojelua saavien palvelujen järjestämisestä	207	214	197	
	TEM yhteensä	232	240	227	
33.03.31	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	22	19	0	
33.10.57	Valtionosuus kunnille perustoimeentulotukeen	25	0	0	
33.20.31	Valtion korvaus kunnille kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä	27	27	27	
33.20.50, 51 ja 52	Kunnille maksettava palkkatuki	62	74	74	
33.50.51	Sotilasvammakorvaukset	33	32	31	
33.50.56, 57 ja 58	Rintamaveteraanien kuntoutustoiminnan menot ja valtionapu rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan	40	41	77	
33.60.30	Valtion korvaus terveydenhuollon valtakunnallisen valmiuden kustannuksiin	0,5	1	0,5	
33.60.32	Valtion rahoitus terveydenhuollon yksiköille yliopistotasoiseen tutkimukseen	20	21	21	
33.60.33	Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille lääkäri- ja hammaslääkäriskoulutuksesta aiheutuviin menoihin	94	95	96	
33.60.34	Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille oikeuspsykiatrisista tutkimuksista sekä potilassiirroista aiheutuviin kustannuksiin	15	15	15	

Momentti		2017	2018	2019	Muutos % v. 2018 vs. 2019
33.60.36	Valtionavustus saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi	0,5	0,5	0,5	
30.60.37	Korvaukset kunnille kiireellisen sosiaalihuollon kustannuksiin	0	5	5	
33.60.38	Valtionavustus valinnanvapauden pilottihankkeiden kustannuksiin	30	99	0	
33.60.63	Valtionavustus sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan	3	3	3	
33.60.64	Valtion korvaus rikosasioiden sovittelun järjestämisen kustannuksiin	6	7	7	
33.80.50	Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomituspalvelujen hallintomenoihin	16	16	15	
	STM yhteensä	389	456	373	
Laki öljysuojarahastosta 1406/2004	Korvaukset alueiden pelastustoimille öljyntorjuntavalmiuden hankinta- ja ylläpitokustannuksiin	14	10	10	
Valtion asuntorahasto	Aiesopimuskuntien kunnallistekniikan rakentamisavustusvaltuus	15	15	15	
Valtion asuntorahasto	Asuinaluekohtainen avustus	4	0	0	
35.10.61	Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen	1	1	1	
35.20.30	Vuokra-asukkaiden talousongelmien ehkäiseminen	0	1	1	
	YM yhteensä	30	27	27	
	Muut valtionavut yhteensä, milj. euroa	1 000	1 199	965	-19,5 %
	Valtionavut yhteensä, milj. euroa	10 539	10 826	10 502	-3,0 %

- 1) Maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuen ja ohjauksen rahoitus on osoitettu maakuntien liitoille eli kuntayhtymille v. 2017 ja v. 2018. V. 2019 rahoitus osoitetaan maakuntien väliaikaisille valmisteluelimille.

Valtiovarainministeriön hallinnonala

Kuntien peruspalveluiden valtionosuuteen ehdotetaan n. 8 491 milj. euroa, joka on 86 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2018 varsinaisessa talousarviossa. Eniten valtionosuutta vähentää valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus koskien vuotta 2016. Kustannustenjaon tarkistus vähentää valtionosuutta 213,4 milj. euroa. Valtionosuutta vähentävät lisäksi mm. hallitusohjelman liitteen 6 mukaiset esitykset kuntien tehtävien vähentämisestä: erikoissairaanhoidon alueellinen keskittäminen, vanhuspalveluiden laatusuositus, omais- ja perhehoidon kehittämisestä seuraava säästö kuntien menoissa sekä varhaiskasvatuksen henkilöstömitoituksen muutos. Nämä kuntien tehtäviä vähentävät toimenpiteet vähentävät valtionosuutta n. 32,8 milj. euroa verrattuna vuoden 2018 talousarvioon. Lisäksi kilpailukykysovimukseen liittyvä valtionosuudenvähennys kasvaa 29,5 milj. eurolla vuoden 2018 talousarviosta. Valtionosuutta vähentää myös 30 milj. euron siirto kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmään. Hallitusohjelman mukaisesti kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen ei tehdä indeksikorotusta vuodelle 2019.

Julkisen talouden suunnitelman 2019–2022 mukaista 10 milj. euron siirtoa kriisikuntien harkinnanvaraiseen yhdistymisavustukseen ei esitetä, koska vuodelle 2019 ei ole tulossa yhtään kuntaliitosta. Valtionosuudesta on tarkoitus käyttää 10 milj. euroa kuntien valtionosuuden harkinnanvaraiseen korottamiseen. Julkisen talouden suunnitelman 2019–2022 mukaan kustannustenjaon tarkistuksesta johtuva kilpailukykysovimuksen lomarahaleikkauksen ylimääräinen leikkaus koskien v. 2016 kompensoidaan kunnille v. 2020. Samassa yhteydessä kompensoidaan myös vuosien 2017–2019 ylimääräinen lomarahaleikkaus. Yhteensä kompensatio on siten 237 milj. euroa.

Valtionosuutta lisäävät suhteessa vuoden 2018 talousarvioon muun muassa kuntien verotulomenetysten kompensatio 223 milj. eurolla, asukasluvun ja laskentatekijöiden muutos 25,2 milj. eurolla sekä 15 milj. euron lisäys lastensuojeluun ja lapsiperheiden kotiapuun ja 1 milj. euron lisäys vanhusten kotihoitoon ja veteraanien kotiin vietäviin palveluihin.

Valtionosuusprosentti vuodelle 2019 on 25,37 %. Muutoksessa on otettu lisäyksenä huomioon 0,03 prosenttiyksikköä liittyen uusien ja laajenevien tehtävien toteuttamiseen siten, että valtionosuus on 100 %.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonala

Rintamaveteraanien kotona asumista tukeviin palveluihin ehdotetaan 40 milj. euron lisämääräraha v. 2019. Pitkäaikaistyöttömien määräaikaista eläketukea jatketaan. Vuoden 2018 ensimmäisessä lisätalousarviossa myönnettiin valinnanvapauspilotteihin 100 milj. euron valtuus. Mikäli vuoden 2018 valtuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä sitoumuksia v. 2019.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

Uusi lukiolaki tulee voimaan 1.8.2019. Lain tavoitteena on lisätä lukiokoulutuksen vetovoimaa yleissivistävänä, korkeakouluihin jatko-opintokelpoisuuden antavana koulutusmuotona, vahvistaa koulutuksen laatua ja oppimistuloksia sekä sujuvoittaa siirtymistä toisen asteen opinnoista korkea-asteelle. Opintojen rakenne mahdollistaa entistä joustavamman opetuksen järjestämisen ja aiempaa laajempien oppiainerajat ylittävien opintokokonaisuuksien tarjoamisen. Lukiolaisten tuki ja ohjaus vahvistuvat ja korkeakoulu- ja työelämäyhteistyö sekä kansainvälisyys lisääntyvät. Ylioppilaskokeiden uusimisrajoitus poistuu. Vuonna 2019 lukiolain uudistamisesta aiheutuviin kustannuksiin osoitetaan 0,4 milj. euroa. Lisäksi uuden lukiolain toimeenpanoon ja lukiokoulutuksen laadun kehittämiseen ehdotetaan 10 milj. euroa. Valtionosuus uudistuksen kustannuksista on 100 %.

Varhaiskasvatuksen tasa-arvon ja osallistumisasteen edistämiseen kohdennetaan 10 milj. euroa v. 2019. Avustuksen tavoitteena on pienentää ryhmäkokoja ja palkata lisähenkilöstöä haasteellisilla alueilla toimiviin päiväkoteihin. Kokeilua viisivuotiaiden maksuttomasta varhaiskasvatuksesta jatketaan, ja siihen kohdistetaan 5 milj. euroa v. 2019.

Liikkuva opiskelu -toimintaan ehdotetaan 2,8 milj. euroa v. 2019.

Ammatillisen koulutuksen uudistuksen toimeenpanoa jatketaan. Sitä tuetaan edelleen 15 milj. eurolla v. 2019.

Ammattikorkeakoulujen TKI-toiminnan vahvistamiseen ehdotetaan 5 milj. euroa v. 2019.

Hallitusohjelman mukaisesti opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksiin ei tehdä indeksikorotusta vuodelle 2019.

Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen

Oheinen taulukko sisältää kaikki talousarvioesitykseen sisältyvät valtion toimenpiteet, joilla on vaikutusta kuntatalouteen. Valtion toimenpiteiden vaikutus on nettomääräisesti n. 254 milj. euroa kuntataloutta heikentävä v. 2019. Valtionosuusindeksin jäädytys ja kustannustenjaon tarkistus ovat merkittävimmät kuntataloutta heikentävät valtion toimenpiteet. Hallitusohjelma sisältää useita toimenpiteitä, joiden tavoitteena on vähentää kuntien menoja. Näitä ovat mm. erikoissairaanhoidon alueellisen järjestämisen tehostaminen ja omais- ja perhehoidon kehittäminen. Kunnat voivat kuitenkin omilla päätöksillään vaikuttaa merkittävästi siihen, miten näiden toimien vaikutukset realisoituvat.

Kuntatalouteen vaikuttavat v. 2019 merkittävästi myös muut tekijät kuin valtion päätökset, kuten kuntien työvoimakustannuksia alentava kilpailukyky sopimus. Taulukkoon sisältyy kilpailukyky sopimuksen vaikutuksista vain valtionosuuden vähennys, n. 29 milj. euroa, jolla jaetaan sopimuksesta julkiselle taloudelle aiheutuvaa kustannusrasitusta valtion- ja kuntatalouden kesken.

Valtion toimenpiteiden vaikutukset kuntien ja kuntayhtymien talouteen, milj. euroa, muutos 2018—2019¹⁾

	Menot	Tulot	Netto
1. Toiminnan muutokset ja budjettipäätökset			
VM, Peruspalvelujen valtionosuus			
Kilpailukyky sopimukseen liittyvä vähennys	0	-29	-29
Lastensuojelu ja lapsiperheiden kotiapu	15	15	0
Omais- ja perhehoidon kehittämisestä seuraava säästö	-25	-6	19
Perustoimeentulotuen laskennan ja maksatuksen siirto Kelalle, kuntien rahoitusosuuden vähennys koskien v. 2019		-18	-18

	Menot	Tulot	Netto
Perustoimeentulotuen laskennan ja maksatuksen siirto Kelalle, kuntien rahoitusosuudenkorjaus koskien v. 2017		-18	-18
Pitkäaikaistyöttömien eläketuki	3	3	0
Päivystyksen ja erikoissairaanhoidon uudistus	-85	-22	63
Vanhusten kotihoito ja veteraanien kotiin vietävät palvelut	1	1	0
Vanhuspalvelujen laatusuosituksen tarkistaminen	-17	-4	13
Varhaiskasvatuksen henkilöstömitoituksen muutos	-3	-1	2
VM yhteensä	-110	-80	30
Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala			
Kouluttamattomien varannon purku ammatillisessa lisä- ja oppisopimuskoulutuksessa	-3	-3	0
Lukiokoulutuksen uudistaminen	0,4	0,4	0
Osaamisen ja koulutuksen kärkihankkeet	-24	-24	0
Perusopetuksen alueellisen eriarvoisuuden torjunta	-10	-10	0
Varhaiskasvatuksen tasa-arvon ja osallistumisasteen edistäminen	10	10	0
Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen laadun kehittäminen	-2	-2	0
Kerhotoiminnan tukeminen	-3	-3	0
Uuden lukiolain toimeenpano ja lukiokoulutuksen laadun kehittäminen	9	9	0
Liikkuva koulu-toiminnan laajentaminen Liikkuva opiskelu –toimintaan	2,5	2,5	0
A1-kielen varhentaminen perusopetuksessa	0,3	0,3	0,3
Vieraskielisten oppilaiden opetuksen tukeminen	2	2	0
OKM yhteensä	-35	-35	0
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonala			
Kärkihanke 1: Palvelut asiakaslähtöisiksi, palvelusetelikokeilu	-4	-4	0
Kärkihanke 2: Edistetään terveyttä ja hyvinvointia sekä vähennetään eriarvoisuutta	-1	-1	0
Kärkihanke 3: Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma	-8	-10	-2
Kärkihanke 4: Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaiken ikäisten omaishoitoa	-8	-12	-5
Kärkihanke 5: Osatyökykyisille väyliä työhön, kuntapilotit	-1	-1	0
Koulutus-EVO-korvaukset	1	1	0
Rintamaveteraanien kotona asumista tukevat palvelut	40	40	0
Valinnanvapauden pilottihankkeet	-100	-100	0
STM yhteensä	-80	-86	-7
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala			
Alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistäminen	-7	-7	0
Seutukaupungeille alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistäminen	3	3	0
Palkkatuki kunnille ja pitkäaikaistyöttömyyden vähentämisen määräaikainen kokeilu	-1	-1	0
Pakolaisista ja turvapaikanhakijoista maksettavat korvaukset, pakolaiskiintiön nostaminen v. 2015	-2	-2	0
TEM yhteensä	-7	-7	0
2. Verotuksen ja maksujen muutokset			
Tuloveroperustemuutoksista seuraava verotuottomenetykset (-154 milj. euroa) ja niiden valtionosuuskompensaatio	0	0	0
Verotuksesta tehtävien vähennysten korottaminen (-80 milj. euroa) ja niiden valtionosuuskompensaatio	0	0	0
Asuntolainan korkovähennysoikeuden rajaaminen (+13 milj. euroa)	0	0	0
Työasuntovähennyksen korottaminen (-2 milj. euroa) ja niiden valtionosuuskompensaatio	0	0	0

	Menot	Tulot	Netto
Verotuksen ja maksujen muutokset yhteensä	0	0	0
3. Kustannustenjaon tarkistus			
VM	0	-213	-213
OKM	0	0	0
Kustannustenjaon tarkistus yhteensä	0	-213	-213
4. Indeksijäädytykset			
Valtionosuusindeksin jäädytys			
— VM	0	-91	-91
— OKM	0	-14	-14
KEL-indeksin jäädytys ja indeksisidonnaisten menojen lisävähennys			
— Vaikutus kuntien osuuteen etuusmenoista	-9	0	10
— Vaikutus kuntien verotuloihin	0	32	32
Indeksijäädytykset yhteensä	-9	-74	-64
Valtion toimenpiteiden vaikutukset yhteensä	-241	-496	-254

¹⁾ Valtion budjetilla on kuntatalouteen myös välillisiä vaikutuksia, joita ei ole huomioitu tässä taulukossa. Taulukon luvut eivät sisällä hallinnonalojen välisiä määrärahasiirtoja. Valtion toimenpiteiden vaikutuksiksi ei ole luettu kuntien hakemien valtionavustusten omarahoitusosuutta. Taulukossa luvut on pyöristetty lähimpään täyteen miljoonaan euroon, josta johtuen luvut eivät välttämättä summaudu yhteen.

Työllisyystilanne (Lähde: Pohjois-Savon Ely-keskus / Työllisyyskatsaus Lokakuu 2018)

Leppävirralla työttömiä työnhakijoita on 8,3 %. Vähennys vuoden 2017 lokakuuhun on -17 %. Työttömiä työnhakijoita oli 9,8 % lokakuussa 2017.

Pohjois-Savo

- Työttömien osuus työvoimasta 9,5 %
- Nuorten työttömyys alenee edelleen (-6 %), mutta hitaammin kuin työttömyys keskimäärin
- Uusia avoimia työpaikkoja yli 2 300
- Pitkäaikaistyöttömien määrä laskee (-20 %) ja on nyt kevään-alkukesän 2013 tasolla

Pohjois-Savossa oli lokakuun lopussa 10 624 työtöntä työnhakijaa, mikä on 1 482 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Syyskuusta lokakuuhun ajankohdalle tyypillisesti työttömien määrä hieman nousi (101 hengellä). Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta Pohjois-Savossa oli 9,5 %, mikä on 1,3 %-yksikköä pienempi kuin vuosi sitten. Koko maan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 8,7 %.

Pitkäaikaistyöttömyys laskee Vesantoa lukuun ottamatta kaikissa Pohjois-Savon kunnissa. Vesannolla pitkäaikaistyöttömien määrä lisääntyi muutamalla hengellä. Yhtäjaksoisesti yli vuoden työttömänä olleita oli lokakuun lopussa 3 426.

Seutukunnittain tarkasteltuna alin työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on Sisä-Savon seudulla (8,8 %) ja korkein Koillis-Savossa (12 %).

Kunnista matalin työttömien osuus työvoimasta on Siilinjärvellä (6,6 %).

Uusia avoimia työpaikkoja oli lokakuussa yli 2 300.

Asuntojen rakentamistarve Leppävirralla

Omakotitalojen rakentamisen määrä viime vuosina: 10–15 uutta taloa rakennetaan ja valmistuu vuosittain. Vuonna 2018 on uusia asuinrakennusten rakennuslupia myönnetty lokakuun loppuun mennessä 10 kpl, kirkonkylässä Matinkujan alueella on rakenteilla kolme omakotitaloa.

Uutta kerros- ja rivitalorakentamista ei ole rakenteilla. Erilaisia rakennuslupia myönnetään vuosittain noin 200 kpl. Merkittävä osa rakentamisesta liittyy kesämökkitonteilla tapahtuvaan lisä-, täydennys-, ja uudisrakentamiseen.

Ikäihmisten asumisen haasteena Leppävirralla on kerrostalojen hissittömyys sekä rakennuskannan vanhanaikaisuus. Leppävirralla on ikäihmisille tarkoitettuja vuokra-asuntoja vanhustentaloyhdistyksellä. Asunnot ovat pääasiassa 70-luvulla rakennettuja ja melko huonokuntoisia.

Kauppilanmäen Laidunkujalle valmistui alkuvuonna Hoivaneliöt Oy:n 30 asuntainen palvelutalo.

Leppävirran kunnan 60-paikkaisen tehostetun palveluasumisyksikkö Virrankoti otettiin käyttöön kesällä 2018 terveysaseman läheisyyteen. Hankkeelle myönnettiin ARAN:n avustusta n. 2,4 milj €. Leppävirran kunnan omistuksessa on tällä hetkellä 11 osakehuoneistoa joista Lvirran Sato:ssa oleva huoneisto on myytävänä.

Maankäytön suunnittelussa asemakaavoja on ajantasaistettu keskustaaajamassa. Oravikosken taajaman pientaloasemakaava on vireillä. Lossinpellon pientalojen asemakaava on toteutusvaiheessa. Lisäksi uusien asuinalueiden asemakaavahanke on edelleen vireillä Sorsakosken Suoniemessä ja Oravikosken koulun ympäristössä. Yleiskaavahankkeita on käynnissä Konnuslahdessa ja valtatie 5 ympäristössä taajaman kohdalla.

Suunnittelukaudelle ajoittuvat alueelliset kehittämishankkeet (elinkeinoasiamies Anu Häiväläinen)

Ekovoimalaitos Riikinvoima Oy aloitti koepoltot kesällä 2016. Laitoksen vastaanotto tapahtui huhtikuussa 2017. Ekovoimalaitoksen vihkiäisiä vietettiin 13.11.2017. Riikinvoiman ja Varkauden LVL-investoinnin tuloksia päästään nyt näkemään aluetaloudessa kun ne toimivat täydellä teholla.

Voimalaitosalueen ympäristöön on ollut valmisteilla asemakaava ja alueelle suunnitteilla myös muuta yritystoimintaa perustuen mm. jätelaitoksen sivuvirtoihin.

Pohjois-Savon ELY keskus jatkaa valtatie 5:n suunnittelua Leppävirran taajaman kohdalla. Vaihtoehtojen vertailun pohjalta päädyttiin parantamaan valtatieä nykyisellä paikallaan. Valtatie on keskikaiteellinen ohituskaistatie, kaikki liittymät ovat eritasoliittymiä ja nopeusrajoitus on 100 km/h. Leppävirran kunnassa hanke etenee yleiskaavamuutoksella.

Kuopioon suunnitteilla olevan Finnulp - sellutehtaan investoinnin lopullinen toteuttamispäätös ajoittuu vuodelle 2019. Kokonaistyöllistämisaikutus rakentamisaikana olisi 5 700 hlötyövuotta ja toiminnan käynnistyessä 3 400 koko arvoketjussa – joten tämä tulisi varmasti vaikuttamaan koko alueen talouteen, myös Leppävirralle. Todennäköisimmät pitkäaikaiset vaikutukset tulevat olemaan liikenteen kehittämiseen ja metsätalouteen, mutta rakentamisaikaiset vaikutukset näkyvät mm. rakentamisteollisuudessa ja metalliteollisuudessa.

Elinkeinotoiminnan kehitys sekä alueellisesti että omassa kunnassa (elinkeinoasiamies Anu Häiväläinen)

Taloukasvun nopeus yllätti vuonna 2017 ja positiivinen vire jatkui myös 2018, vaikka alkuvuoden jälkeen kasvun vauhti selkeästi hiipui. Varkauden seudun liikevaihto kasvoi 2018 noin 5,5 % edellisvuoteen verrattuna ja vientiliikevaihto myös 5,5 %. Alueen taloukasvuun ovat siivittäneet raskaat teollisuuden investoinnit, viennin kasvu ja metalliteollisuuden kova kasvuvauhti Pohjois-Savossa. Valtiovarainministeriön arvion mukaan koko maan taloukasvu *hidastuu edelleen vuonna 2019, koska maailmantalouden kasvu tasaantuu noin 3,5 prosenttiin. Vuonna 2019 viennin kasvu jää 3,9 prosenttiin ja v. 2020 3,2 prosenttiin. Vienti on jatkossakin pääosin tavaravientivetoista.* Leppävirran ja Varkauden alueen talouden rakenteen tuntien taloukasvu tulee talousalueella todennäköisesti olemaan lähellä Suomen keskiarvoa, jopa hiukan sen yli, koska metsäteollisuuden näkymät ovat lähitulevaisuudessa erittäin hyvät. Leppävirralaisissa yrityksissä tilauskanta on tasaantunut, mutta on edelleen kohtuullisen hyvä.

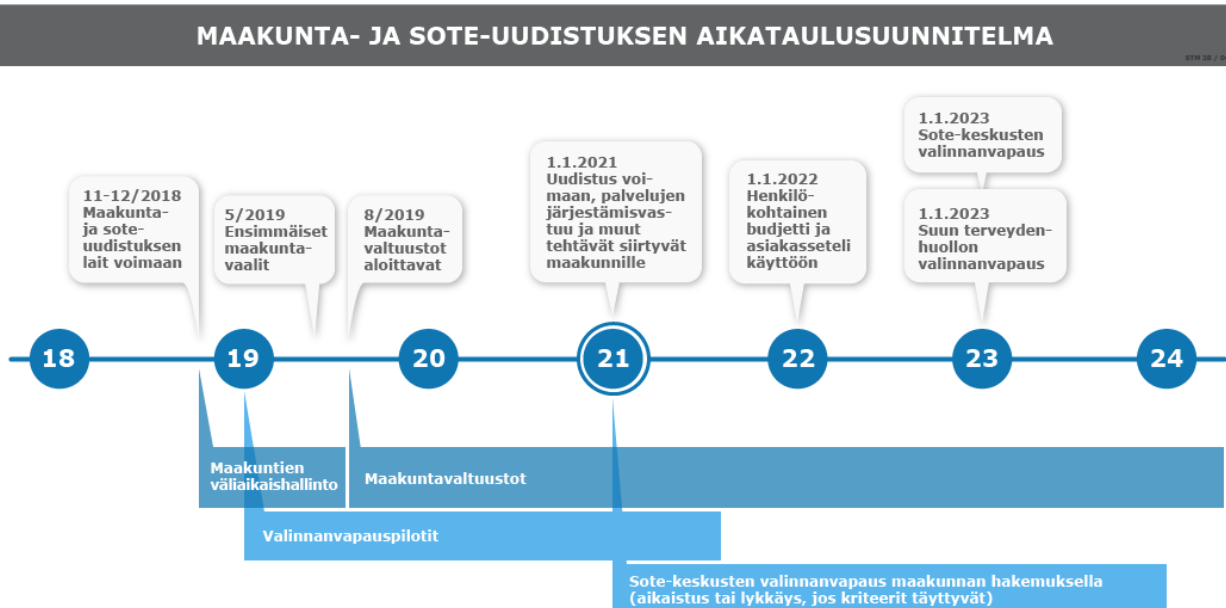
Viimeisen kahden vuoden aikana työttömien määrä on Leppävirralla oleellisesti vähentynyt, lokakuussa 2018 työttömyysprosentti oli 8,3. Työttömyys alenee vuosina 2019-2020 edelleen noin seitsemän prosentin tuntumaan ja on todennäköistä että työvoiman kohtaanto-ongelmia alkaa esiintyä enemmän. Tämä vaatii yrityksiltä, kunnilta, Te-palveluilta ja muilta julkisilta toimijoilta uudenlaista lähestymistapaa työmarkkinoihin. Vuonna 2018 talousalueen palkkasumma on pitkästä aikaa kehittynyt selkeästi positiiviseen suuntaan. Kuluttajakäyttäytyminen on kuitenkin isossa murroksessa ja suuntautuu yhä enemmän verkkokauppoihin, suuriin liikekeskuksiin, palveluihin sekä kuluttajien väliseen kauppaan, mikä aiheuttaa haasteita erityisesti erikoisliikkeille ja tavarakauppaan.

Pohjois-Savon maakunnassa väestönkehitys on ollut vuosina 2017-2018 erityisen heikko, maakunta menetti sekä luonnollisen poistuman kautta että muuttotappion kautta keskimäärin yli tuhat henkeä per vuosi. Leppävirralla vuosi 2018 oli erityisen heikko väestönkehityksen vuosi. Lokakuun loppuun mennessä väki oli vähentynyt jo 127 henkeä.

Maatalouselinkeinojen haasteet ovat jatkuneet myös vuonna 2018, edelleen poikkeuksellisen heikon satovuoden takia. Elintarvikevienti on elpymässä ja tämä alkaa todennäköisesti vaikuttaa positiivisesti myös tuottajahintoihin. Maanviljelijät ovat kompensoineet heikkoja vuosia metsätuloilla, mikä on näkynyt erityisesti pääomatulojen kasvuna. Uusia investointeja maatalouteen ja luonnonvara-aloille tarvittaisiin enemmän.

Kuntia koskeva uusi lainsäädäntö tai lainsäädäntömuutokset

Maakuntahallintouudistus (Lähde: alueuudistus.fi / Tiekartta):

Uusille maakunnille siirtynevät sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2021 lähtien seuraavat tehtävät:

- sosiaali- ja terveydenhuolto
- pelastustoimi
- ympäristöterveydenhuolto
- maatalous ja maaseudun kehittäminen
- alueiden ja niiden elinkeinoelämän kehittäminen, yritys-, työ- ja elinkeinopalvelujen järjestäminen sekä kotouttamisen edistäminen
- alueiden käytön suunnittelu ja ohjaus, maakuntakaavoitus sekä rakennustoiminnan edistäminen
- kala- ja vesitalous, vesihuollon suunnittelu sekä vesi- ja merenhoito
- liikennejärjestelmäsuunnittelu ja alueellinen tienpito
- maakunnallisen identiteetin sekä kulttuurin, osaamisen ja liikunnan edistäminen
- yhteiskunnan turvallisuusstrategiaan kuuluva alueellinen varautuminen.
- lain perusteella annettavat muut alueelliset tehtävät.

Suurin muutos on jako kolmeen hallinnon tasoon. Jatkossa Suomen julkinen hallinto järjestetään kolmella tasolla, jotka ovat valtio, maakunta ja kunta. Itsehallinnolliset maakunnat muodostetaan nykyisen maakuntajaon pohjalta. Jatkossa 18 maakuntaa järjestävät kaikki alueensa sosiaali- ja terveystalvet. Maakunnille siirtyy myös muita tehtäviä ELY-keskuksista, TE-toimistoista, aluehallintovirastoista, maakuntien liitoista ja muista kuntayhtymistä sekä kunnista. Tämä vähentää merkittävästi erilaisten sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavien ja kuntien yhteisten lakisäätelien organisaatioiden määrää, kun tehtävät siirtyvät lähes 190 eri vastuviranomaiselta 18 maakunnalle. Uudistuksen myötä palveluja pystytään johtamaan paremmin alueellisesti tasapainoisena kokonaisuutena.

Kuntalakiuudistus

Kuntalaki uudistettiin vaiheittain. Ensimmäisessä vaiheessa uusi laki tuli osittain voimaan 1.5.2015. Kokonaisuudessaan laki uudistui valtuustokauden alusta eli 1.6.2017 lukien jolloin sovellettavaksi tulivat seuraavat luvut:

- 4 luku. Valtuusto
- 5 luku. Kunnan asukkaiden osallistumisoikeus

- 6 luku. Kunnan toimielimet
- 7 luku. Kunnan johtaminen ja kunnanhallitus
- 10 luku. Luottamushenkilöt
- 12 luku. Päätöksenteko- ja hallintomenettely
- 16 luku. Oikaisuvaatimus ja kunnallisvalitus.

Leppävirran kunnassa hyväksyttiin uusi Hallintosääntö 1.6.2017 jolla korvattiin edellinen 1.1.2013 voimaan tullut Toimintasääntö. Hallintosääntöä päivitettiin 1.1.2018. Varhaiskasvatuksen siirto perusturvalautakunnasta koululautakuntaan toteutui vuoden 2018 alusta. Olennaisia organisaatiomuutoksia ei tapahdu vuoden 2019 alusta.

Muutokset ja kehittämistarpeet kuntien yhteistoiminnassa

Kansalaisopistopalvelut tuottaa Sisä-Savon Kansalaisopisto 2018 alusta. Taiteen laaja perusopetus musiikin ja tanssin alalla toteutetaan yhteistyössä Soisalo-opiston kanssa. Kunta osallistuu aktiivisesti maakunta-uudistuksen valmistelutyöhön. On osallistuttu alueelliseen tietohallinnon kehittämishankkeeseen jossa tarkoitus oli mm. valita yhteinen asianhallintaohjelmisto. Ohjelmistoyhteistyö ei edennyt. Kuhilas Oy sulautui vuonna 2018 Pohjois-Savon Monetra Oy:öön joka tulee tuottamaan talous- ja henkilöstötukipalvelut sairaanhoitopiirille ja sopimuskunnille. Se tuottaa tällä hetekellä Leppävirran kunnalle palkanlaskentapalvelut. Yhteistyö alkoi Kuhilaksen kanssa vuonna 2008.

Muutokset ja kehittämistarpeet Kuntakonsernin hallinnossa ja organisaatiossa

Leppävirran Monitoimitalo Oy vuokraa monitoimitaloa operaattoriyhtiö Leppävirta Areena Oy:lle. Kunta ja kunnan tytäryhteisö Virkistysuimala Leppäkerttu Oy ovat operatiivisessa yhtiössä vähemmistöosakkaina kumpikin 12 % osuudella. Leppävirran Monitoimitalo Oy:n budjetoitu tulos vuodelle 2019 on 8 619 euroa. Investointeja ei ole budjetoitu. Lainakanta lyhenee n. 0,3 milj euroa v 2019 ja on vuoden lopussa 6,032 milj. euroa. Leppävirran kunta ostaa operatiiviselta yhtiöltä Leppävirran Areena Oy:ltä palveluja 645 000 eurolla vuonna 2019. Ostot ovat 50 000 euroa vuoden 2018 tasoa pienemmät.

Vuokrataloyhtiö Leppävirran Kiinteistö Oy:n budjetoitu tulos on ensi vuodelle -59 472 euroa. Vuonna 2018 yhtiö otti 0,3 milj. euroa lainaa peruskorjauksiin. Investointeja ei ole budjetoitu vuodelle 2019. Remontit toteutetaan kassavaroin. Lainakanta lyhenee vuonna 2019 0,5 milj. euroa ja on vuoden lopussa 6,954 milj. euroa. Lisäksi kunnalle on pääomalainaa 1,908 milj. euroa.

Virkistysuimala Leppäkerttu Oy:n budjetoitu tulos on -14 266 €. Liikuntapalveluostot Virkistysuimalalta ovat n. 300 000 euroa. N. 100 000 euron budjettilisäys on liikuntapalvelusopimuksen vastuunjaon tarkistuksesta johtuva kustannusten siirto kunnalta yhtiölle. Virkistysuimala Leppäkerttu Oy ottaa hoitaakseen liikuntapaikkojen hoidon ja kiinteistöihin liittyvät kulut ja hoitaa liikuntapaikkojen vuokrauksen. 171 000 euron lisäostoilla hankitaan kunnan koulujen, varhaiskasvatuksen ja muiden asiakasryhmien käyttövuoroja vuonna 2019. Taso on 50 000 euroa vuoden 2018 ostoja pienempi.

Hotelli- ja kylpyläkiinteistöjen peruskorjauksen suunnittelu on käynnistetty 2017. Myös Vokkolan energiaselvitys tehtiin 2017 ja selvityksen tulokset hyödynnetään osana peruskorjaussuunnitelmaa. Hotellin vanhan osan peruskorjauksen 1. vaiheessa korjataan ulkovaippa 2019. Kaikkia Vokkolan kiinteistöjä koskeva energiaselvityshanke jatkuu vuonna 2019. Kunnanvaltuusto ratkaisee keväällä 2019 erikseen selvitysten perusteella investointimallin ja rahoitustavan hotellin vanhan osan peruskorjaushankkeelle.

Kuntakonsernin yhtiö rakenne tarkastellaan kokonaisuudessaan 2018 ja tarvittavat uudistukset saatetaan voimaan 2019 loppuun mennessä.

Vokkolan alueen toiminnat on saatava vakiinnutettua, tasapainoon talouden osalta ja alue ympärivuoden toimivaksi. Vokkolan alueelle entisen pesäpallokentän paikalle rakennettiin hiekkatekonurmikenttä 2018 kesällä.

2 Leppävirran kunnan talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2019–2021

2.1 Talousarvioesitys

Vuodelle 2019 ja suunnitelmavuosille 2020-2021 tavoitellaan tasapainoista taloutta. Käyttötalouden menokehityksen sopeuttaminen heikkenevään verotulorahoitukseen ja välttämättömien investointien myötä kasvaaviin rahoituskustannuksiin on haastavaa. Kunnanhallituksen talousarvioraami oli -0,890 milj. euroa alijäämäinen. Hallintokunnilta on vaadittu meno- ja tulo rakenteen sopeuttamista vuoden 2018 talousarvioon nähden -0,8 %. Lautakuntien esitykset eivät ole sopineet annettuun raamiin. Kunnanjohtajan talousarvioesitys oli -1,724 milj. euroa alijäämäinen. Sote-palveluissa menokasvu on vuoden 2018 talousarvioon nähden n. 0,5 milj. euroa, 1,1 %. Koululautakunnassa kasvu on 0,250 milj. euroa, 1,8 %. Muiden toimielinten menokasvu pienehi yhteensä n. 60 000 euroa, -0,4 %.

Kunnanjohtajan esitykseen kunnanhallitukselle sisältyi koululautakunnan esitys että Sorsakosken koulu suljetaan. Opetus siirtyy talousarvioesityksen mukaan 1-2-luokkalaisten osalta viereiseen Sorsakosken päiväkodin tiloihin ja 3-6 luokkalaisten osalta kirkonkylään. Terveysvalvontaviranomaisen esitys on että Sorsakosken koulu joudutaan sulkemaan jo vuodenvaihteessa 2018/2019 sisäilmaongelmien vuoksi. Kunnanjohtajan esitykseen sisältyi myös koululautakunnan esitys jonka mukaan Viitosvintiöiden Paukarlahden päiväkotiyksikkö suljetaan kesällä 2019 ja päivähoito keskitetään Viitosvintiöiden Oravikosken yksikköön koulun yhteyteen.

Muutosesitys kh 3.12.2018: Kunnanhallitus esittää äänestyksen jälkeen kunnanvaltuustolle että käyttötalouteen tehdään varaus vuodelle 2019 450 000 euroa Sorsakosken koulun ja Paukarlahden päivähoiton vuokratiloihin.

Saatujen budjettitarjousten perusteella arvioitu vuotuinen kustannus on tilavuokrien, henkilöstökulujen ja muiden palveluostojen osalta n. 710 000 euroa / vuosi. **Kunnanvaltuusto 10.12.2018 hyväksyi kunnanhallituksen päätösesityksen äänestyksen jälkeen.**

Vuonna 2017 käynnistyi laajamittainen investointiohjelma. Tehostetun palveluasumisen yksikkö Virrankoti valmistui kesäkuussa 2018. Alakoulu Vokkolaan kirkonkylään otetaan käyttöön joulukuussa 2018. Oravikoski-Leppävirta siirtoviemäri valmistui syksyllä 2018.

Investointitarve jatkuu mittavana. Vuosien 2019-2021 investoinnit ovat n. 36 milj. euroa. Konsernityttärien investoinneilla lisätynä summa on n. 40 milj. euroa. Kunnanvaltuusto päätti pitää tulovero%:n ennallaan 21 %:ssa ja kiinteistöveroitus myös ennallaan. Kiinteistöverotuksen osalta käynnistettiin vuonna 2017 selvitys. Kiinteistöveron perusteena olevat kiinteistötiedot tarkastetaan ja päivitetään ajan tasalle koko kunnassa. Selvitystyön kokonaiskustannus on n. 1 milj. euroa kolmelle vuodelle jaettuna eli 0,330 milj. / v vuodesta 2018 alkaen. Kiinteistöverotuksen vuotuisen tuoton arvioidaan kasvavan vuoteen 2021 mennessä vähintään 0,3 milj. eurolla.

Talouden tasapainottamisohjelma käynnistettiin 2017 alusta ja kunnanvaltuuston 4.5.2017 hyväksymä toimenpideohjelma toteutetaan taloussuunnitelmakaudella. Mm. edellä mainittu kiinteistöveroselvitys on osa hyväksyttyä tasapainottamisohjelmaa. Palveluverkkoselvitys laaditaan vuonna 2019.

Tehtyyn tasapainottamisesitykseen sisältyi 2,050 milj. euron tasapainottamistoimenpiteet, joista henkilöstökuluihin vaikuttavia 1,219 milj. euroa, tilaratkaisuja 0,110 milj. euroa, muita palveluostokuluihin vaikuttavia 0,181 milj. euroa / v, tuottojen kasvua 0,540 milj. euroa Tasapainottamistoimien toteuttamiseksi vaadittavat välittömät investoinnit ovat 0,960 milj. euroa. Tasapainottamistoimien nettovaikutus vuotuisiin kuluihin on 1,090 milj. euroa vuoden 2019 loppuun mennessä verrattuna 2016 tasoon. Esitys sisältää toimintojen uudelleenjärjestelyjä jotka vaikuttavat myös henkilöstön asemaan. Talouden tasapainottuminen ei ole toteutunut toivotulla tavalla. Työtä jatketaan välittömästi vuoden 2019 alusta.

Vuonna 2018 talous toteutuu talousarvion mukaisesti tai hieman talousarviota parempana. Talousarvio oli n. -1,2 milj. euroa alijäämäinen. Verotulot toteutuvat budjetoidusti. Verotuloennuste vuodelle 2018 on 34,5 milj. euroa. Kunnanvaltuusto hyväksyi 12.11. perusturvalautakunnalle 0,5 milj. euron ja tekniselle lautakunnalle 0,6 milj. euron lisämäärärahat.

Verotulokasvuksi arvioidaan vuonna 2019 3,8 %, n. 1,3 milj. euroa. Verotulokasvu ei riitä kompensoimaan valtionosuuksien heikkenemistä. Valtionosuus väheni vuodelle 2017 -0,750 milj. ja vähenee vuonna 2018 edelleen n. -0,490 milj. euroa. Vuonna 2019 vähennystä on jälleen yli -1,160 milj. euroa. Käyttötalouden sopeuttaminen tuohon vähennykseen on erittäin vaikeaa. Vuodelle 2019 suunniteltuja rakennusten purkuja lykätään. Metsää myynti kaksinkertaistetaan vuodeksi 2019. Rakenteelliset muutokset tuovat lyhyellä aikajänteellä vain vähän säästöä. On selvää että talouden tasapainottamistyötä on jatkettava välittömästi ja löydettävä pitkäaikaisia säästöjä. Vuoden 2019 säästöt ovat suurimmalta osin kertaluonteisia kuten metsänmyynnin tuplaaminen ja rakennusten purun lykkääminen.

Palkkojen sopimuskorotuksiin on varattu 1,9 % kasvu vuodelle 2019. Kuntatyönantajan arvio kasvuksi on 2,1 %.

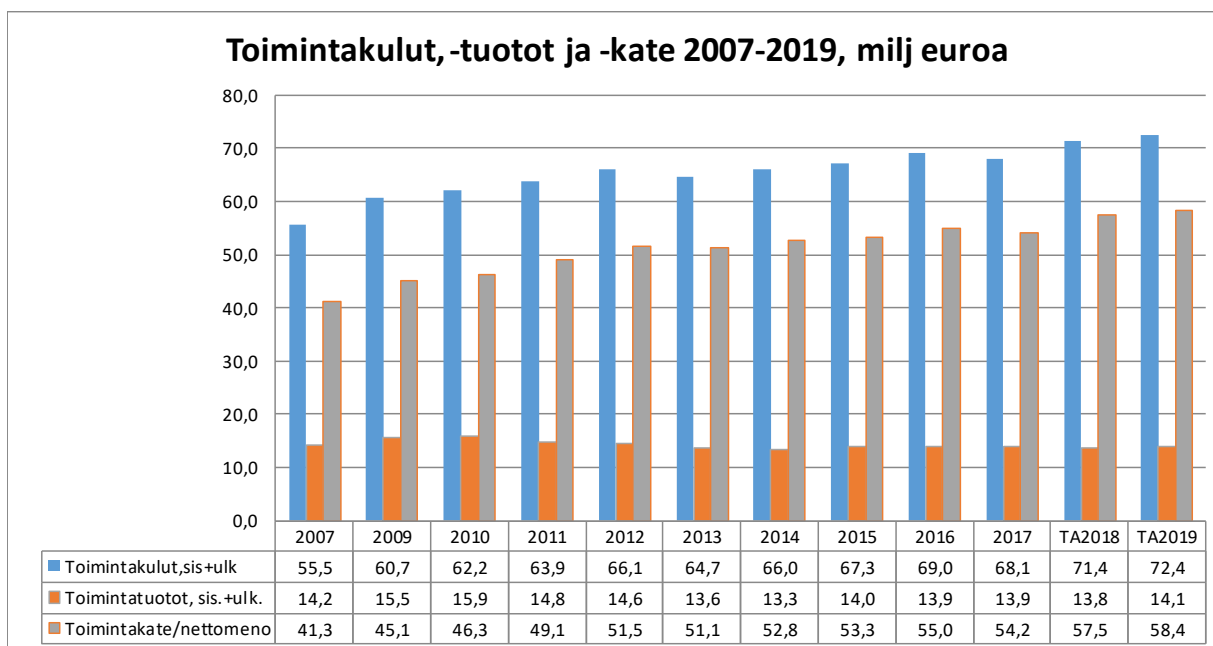
Palvelujen ostojen vertailukelpoinen kasvu 2018 edellisvuoteen verrattuna on 1,3 milj. euroa, 3,6 %. Erikoissairaanhoidon varattiin vuodelle 2018 0,8 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2017 toteuma. Saatujen ennakkotietojen perusteella sairaanhoitopalvelujen käyttö olisi max. 0,5 milj. euroa budjetoitua pienempi. Kysyerin menot puolestaan ovat ylittymässä 0,3 milj. euroa. Ensi vuonna sairaanhoitopalveluihin on varattu KYS:n osalta vain sairaanhoitopiirin ilmoittama talousarvio.

Vuonna 2019 ulkoiset toimintatuotot ovat 4,9 % isommat kuin vuonna 2018. Ulkoisissa toimintakuluissa on 2,0 %, 1,34 milj. euron kasvu. Toimintakate heikkenee 1,5 % eli nettomenot kasvavat n. 0,870 milj. euroa.

Palvelutarpeen kasvu on lisännyt hoivapalvelumenoja vuoden 2017 tasosta 6,2 miljoonasta 7,9 miljoonaan. Hoivapalveluihin esitetään perustetavaksi 3 uutta vakanssia ja kaksi 0,5 htv:n sairaanhoitajan vakanssia muutetaan täysiaikaisiksi. Kunnalla on 91 tehostetun palveluasumisen paikkaa ja muuta yksityistä palvelutarjontaa on 45.

Investointimenot vuonna 2019 ovat 8,3 milj. euroa. Tuloja investointien rahoittamiseen on budjetoitu 0,130 milj. euroa. Nettoinvestointimenot ovat vuonna 2020 11,365 milj. euroa ja vuonna 2021 15,450 milj. euroa. Investointimäärärahoista 2,250 milj. euroa on varaustyyppisiä eli täsmällistä toteutusajankohtaa ei ole määritetty. Lainarahoitusta / leasing-rahoitusta investointiohjelman rahoittamiseen tarvitaan n. 35 milj. euroa. Investointikuihin vaikuttaa vielä olennaisesti terveysaseman toteutus- ja rahoitustavan ratkaisu keväällä 2019. Keväällä 2019 otetaan kantaa myös kunnan omistamien sote-kiinteistöjen omistajuuteen jatkossa.

Lisäksi Virkistysuimala Leppäkerttu Oy:n omistama vanha hotellirakennus tarvitsee peruskorjausta jonka 1. vaihe, ulkovaipan korjaus ajoittuu vuodelle 2019. Investointimallin ja rahoittamistavan kunta omistajana ratkaisee kunnanvaltuustossa erillisenä asiana keväällä 2019 valmistuvien selvitysten pohjalta.

Graafi 14. Lisätty KH 3.12. muutosesityksen vaikutus TA 2019

VM:n taloudellisen katsauksen mukaan ennuste kuluvan vuoden inflaatioksi on 1,1 %. Inflaatiota kiihdyttää palvelu-, elintarvike- ja energiahintojen nousu. Vuosina 2019 ja 2020 kansallisen kuluttajahintaindeksin odotetaan nousevan 1,4 % ja 1,6 %. Palveluiden hintojen nousun odotetaan vähitellen nopeutuvan ennustejaksolla palkankorotusten heijastuessa hintoihin. Ennustejaksolla öljyn hinnan oletetaan nousevan ja dollarin vahvistuvan maltillisesti, mikä osaltaan ylläpitää inflaatiota vuosina 2019 ja 2020. Vuonna 2018 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 3,0 %.

Vuonna 2017 ansiotaso kehittyi pääosin työmarkkinaosapuolten neuvottelemien kilpailukyky sopimuksen mukaisesti. Ansiotasoindeksi nousi alustavien tietojen mukaan 0,2 %. Koko talouden palkkasumma kasvoi 2,2 % v. 2017.

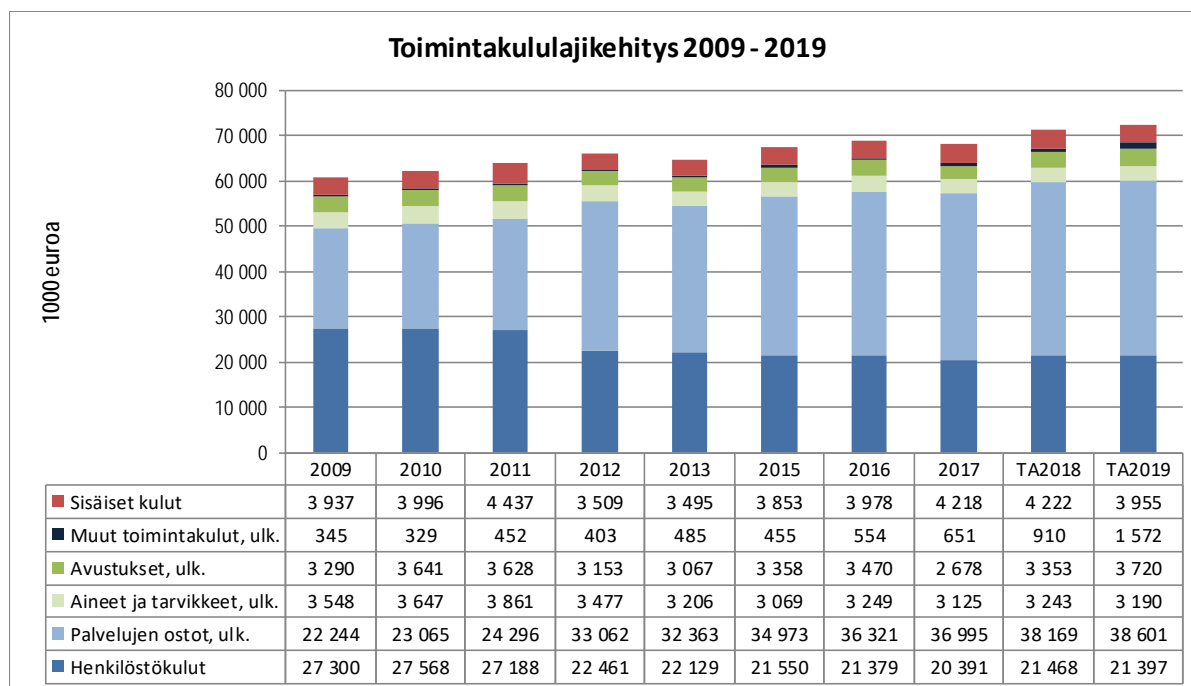
Vuosien 2018 ja 2019 palkankorotuksista neuvoteltiin toimialoittain. Sopimuskorotukset noudattavat pääosin teknologiateollisuuden viitoittamaa linjaa. Nimellisansioiden arvioidaan kasvavan 1,8 % v. 2018 ja 2,6 % v. 2019. Palkkaliukumien ennakoitaan jäävän hieman keskimääräistä pienemmiksi paikallisen sopimisen ja yrityskohtaisten erien vuoksi.

Koko talouden palkkasumman ennustetaan kasvavan 4,2 % v. 2018 ja 3,5 % v. 2019.

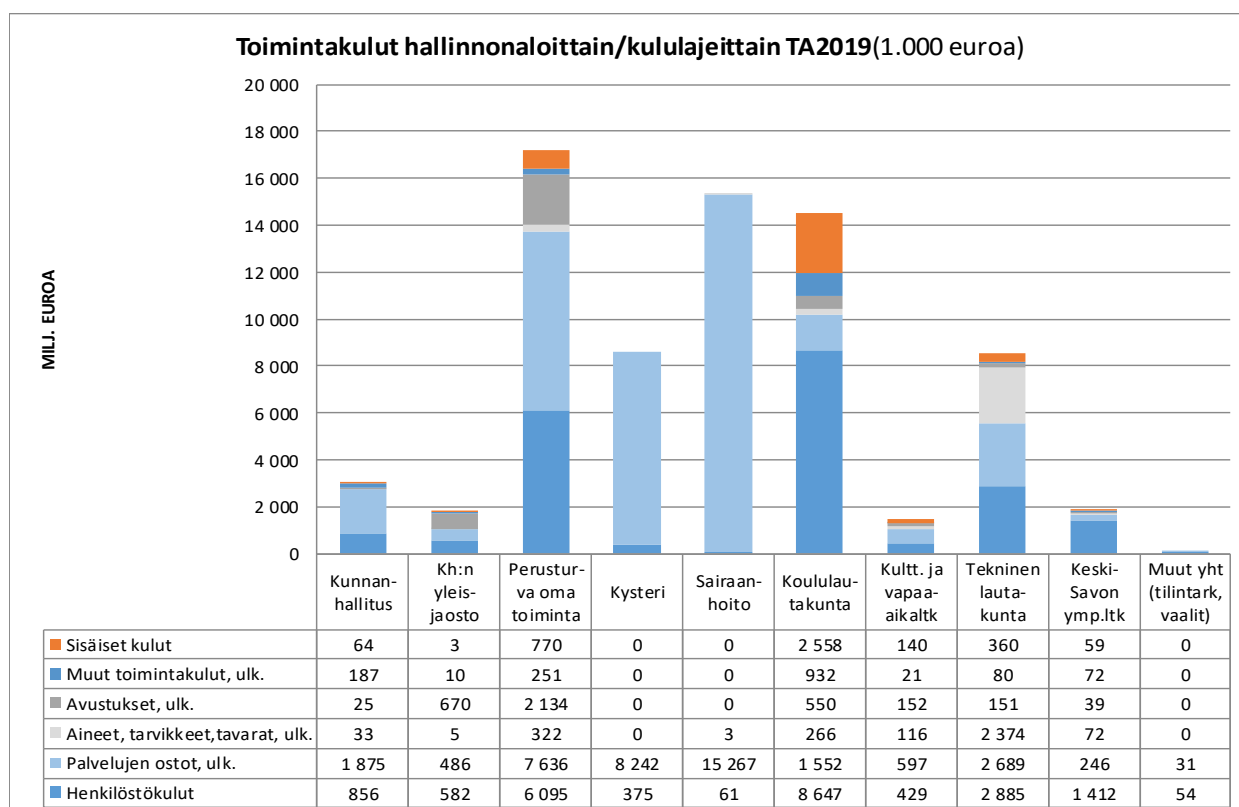
Vuonna 2020 nimellisansioiden ennustetaan nousevan 3,0 % ja koko talouden palkkasumman 3,6 %. Ansioiden nousua kasvattaa julkisen sektorin lomarahaleikkausten poistuminen.

Ansiotason nousu on lähivuosina edelleen hieman 2000-luvun keskimääräistä vauhtia hitaampaa, mikä on sopusoinnussa melko korkean työttömyyden kanssa.

2.2 Toimintakulut

Graafi 15. Kunnan toimintamenot Lisätty KH 3.12. muutosesityksen vaikutus TA 2019

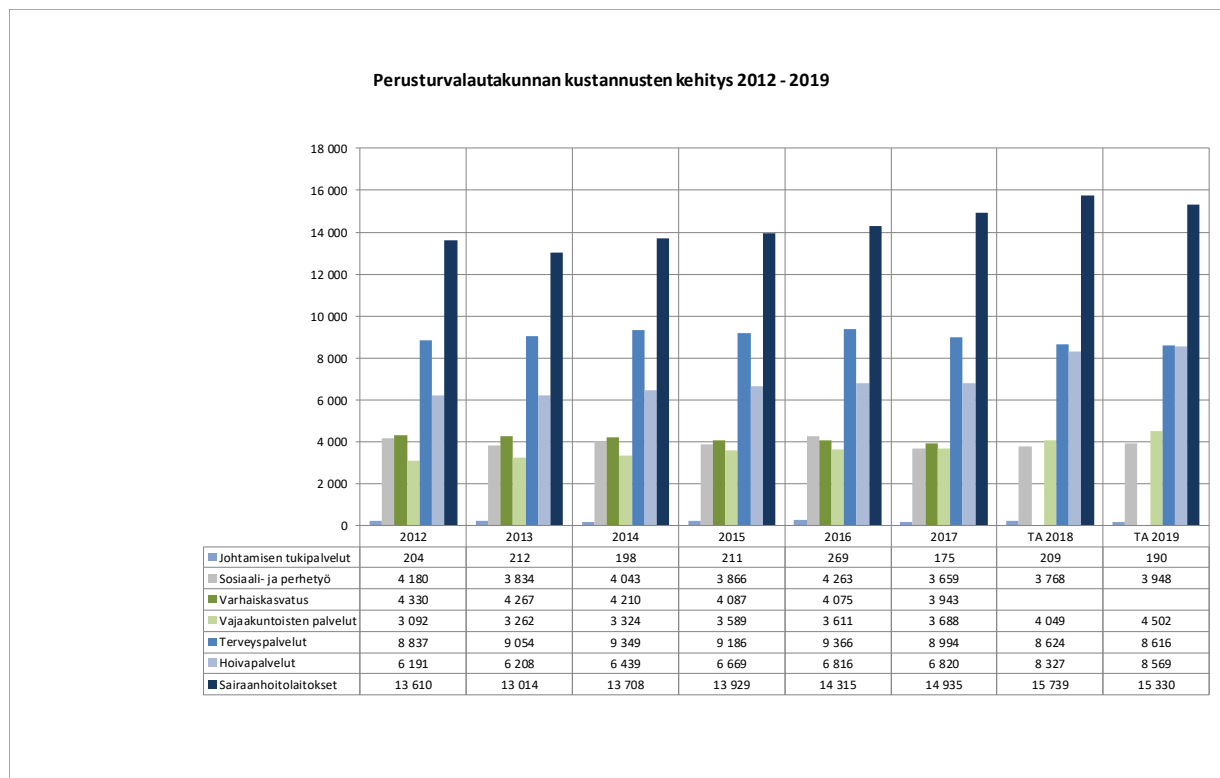

Graafi 16. Toimintakulut hallinnonaloittain ja kululajeittain Lisätty KH 3.12. muutosesityksen vaikutus TA 2019

Henkilöstökulujen osuus ulkoisista toimintamenoista on 31,5 %. Henkilöstökulut ovat 70 000 euroa kuluvaan vuoden talousarviota pienemmät koska on oikaistu edelliseen talousarvioon sisältyneet liikabudjetointi. Vuonna 2018 henkilöstökulut jäävät n. 0,7 milj. euroa alle budjetin. Palvelujen ostojen osuus on 56,8 %. Palveluostojen määrä on kasvussa 1,6 milj. verrattuna tilinpäätökseen 2017. Avustusmenoja kasvattaa hoivapalvelujen palveluseteliostot. Tilinpäätökseen 2017 nähden kasvu on n. 1,050 milj. euroa. Muiden menojen osuutta kasvattaa n. 0,5 milj. eurolla vuoteen 2017 verrattuna vuokratulujen kasvu alakoulun kiinteistövuokrasta ja koulujen, Virrankodin ym. irtaimistohankinnoista leasing-rahoituksella.

Perusturvalautakunta

Graafi 17.

Perusturvalautakunnan palveluissa kulukasvu vuodelle 2019 on 0,440 milj. euroa. Tänä vuonna perusturvalautakunnalle myönnettiin lisämääräraha 0,5 milj. euroa joten käytännössä budjettiesitys on kuluvan vuoden taso.

Perusturvalautakunnan oman toiminnan menoissa määrällisästarve kohdistuu lastensuojeluun. Myös vajaakuntoisten palveluissa on ylityspaine 0,2 milj. euroa. Ostot Kysteriltä ylittyä 0,3 milj. euroa. Vajaakuntoisten palveluiden ja kysterin ylitys pystyttäneen kattamaan erikoissairaanhoidon määrärahavarausten alittumisella. Erikoissairaanhoidon on varattu sairaanhoitopiiriin ilmoittamaa isompi määräraha. Jos sairaanhoidon budjetti pysyy ilmoitetussa, perusturvalautakunnan budjetti saadaan paikattua 0,5 milj. euron määrärahalisäyksellä lastensuojeluun.

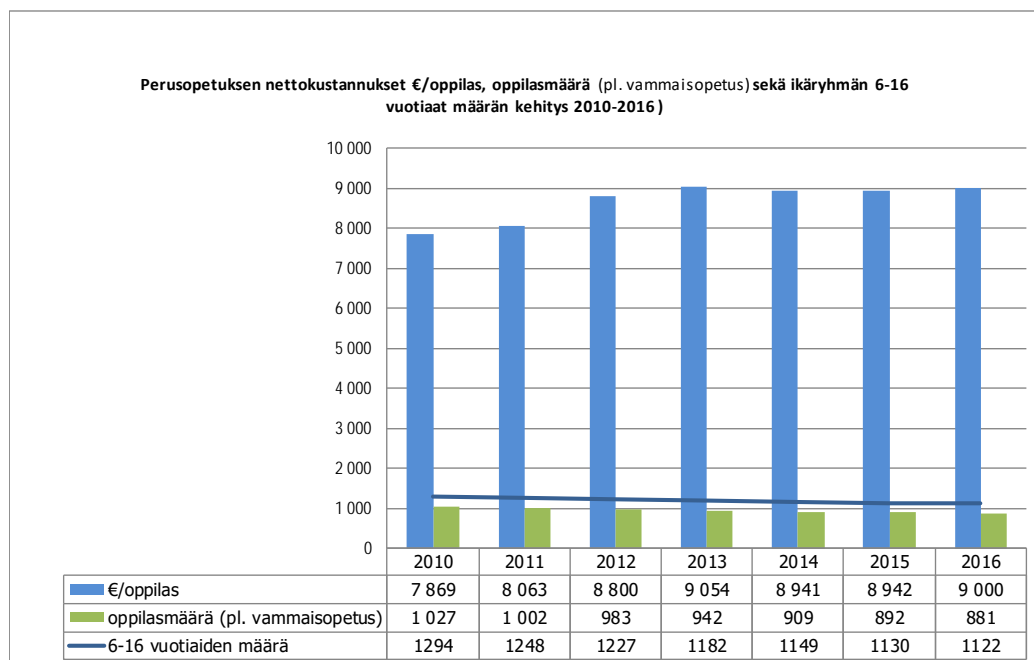
Vuosi sitten syyskuun alussa avattiin Setlementtiyhdistys Ukonhatun rakennuttama Pappilanpuisto. Siinä on 30 tehostetun palveluasumisen paikkaa. Attendo Oy rakensi Leppävirralle yksityisen 30-paikkaisen hoivakodin. Pikku-Leivola ja Leivolän palvelukeskus tyhjenivät kokonaan kun 60-paikkainen kunnan rakennuttama Virrankoti valmistui kesällä 2018. Myös Unnukoti suljettiin. Virrankotiin oli varauduttu palkkaamaan neljä uutta hoitajaa mutta näin ei tehty koska hoitajat siirtyivät lakkautetusta Unnukodista. Hoivapalveluihin esitetään 4 uutta vakanssia vuodelle 2019. Lähihoitaja, varahenkilö, sairaanhoitaja ja kahden nykyisin 0,5 htv vakanssin muutos kokoaikaiseksi. Hoivan budjettissa on 2,9 % eli 0,240 milj. kasvu vuoden 2018 budjettiin nähden. Palvelusetelmäärärahavaraus ostiisiin yksityisiltä palvelutuottajilta on 30 paikkaa max. palvelusetelin arvolla (97 eur/vrk) laskettuna.

Vajaakuntoisten palveluissa budjetti on ensi vuonna 0,453 milj. euroa kuluvaa vuotta isompi. Paasonkallion toiminta siirtyi kesällä Virrankotiin, johon avattiin päivätoiminnot vanhuksille ja kehitysvammaisille. Sosiaali- ja perhetyön palveluostot ovat kasvamassa 2019 n. 0,180 milj. euroa.

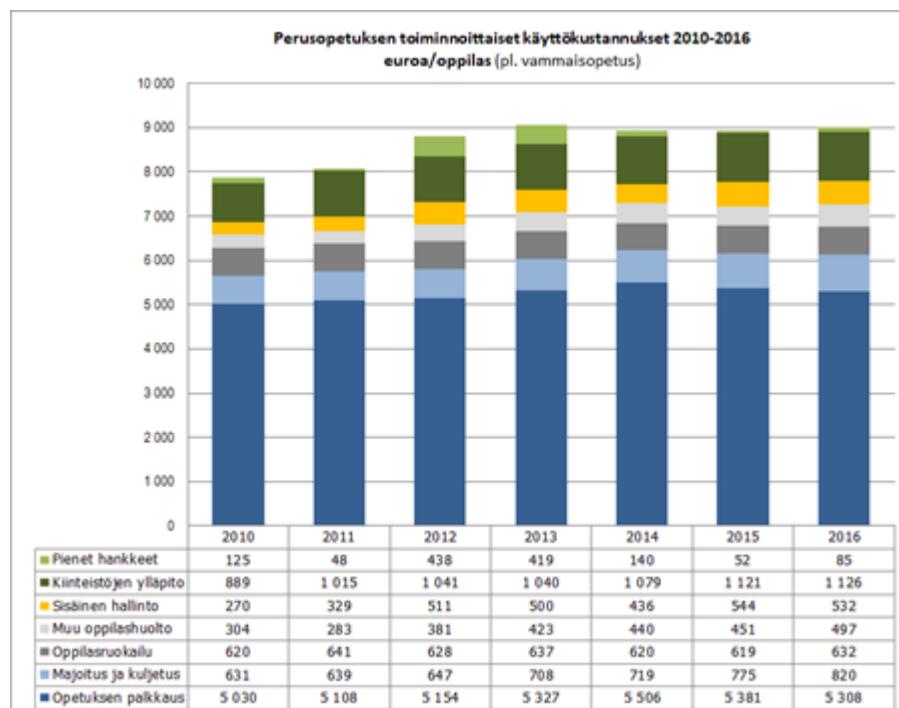
Kysterin kulut ylittyvät tänä vuonna 0,300 milj. euroa. Budjettivaraus ei kasva vuodelle 2019. Sairaanhoitopalveluissa vuosi 2018 toteutuu kunnan budjettivarausta pienempänä. Varaus vuodelle 2019 on sairaanhoitopiiriin ilmoittaman mukainen.

Sairaspoissaolot ovat hoivapalveluissa jopa 10 kalenteripäivää keskimääräistä korkeammat. Tavoitteena on sairauspoissaolojen vähentäminen 2019/2020 siten, että ollaan samalla tasolla kuin muu organisaatio. Tavoitteena on koko henkilöstön työkyvyn ja hyvinvoinnin parantuminen ja mm. vähentää tätä kautta sijaistavetta ja -kustannuksia olennaisesti.

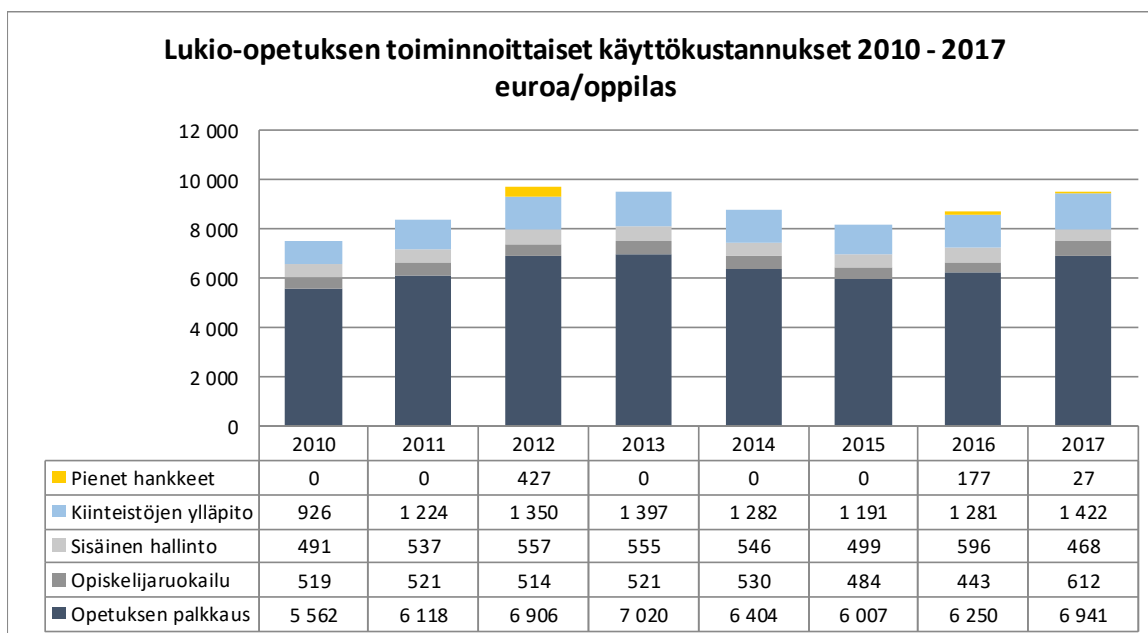
Koulupalvelut

Graafi 18. Perusopetuksen nettokustannukset €/oppilas, oppilasmäärät v. 2010 - 2016 (pl. vammaisopetus)
Lähde: Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän raportit 19.10.2018

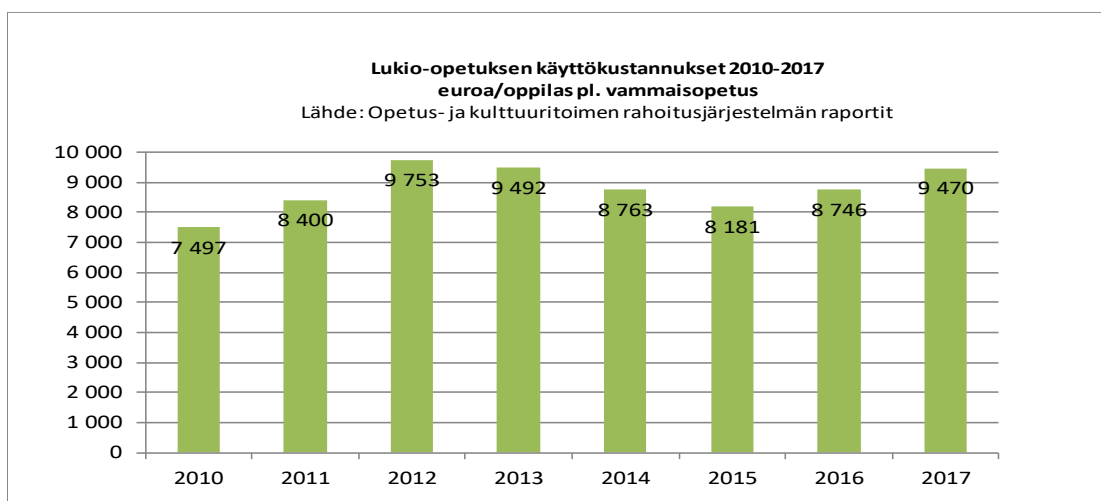

Graafi 19. Perusopetuksen toiminnoittaiset käyttökustannukset 2010–2016 euroa/oppilas (pl. vammaisopetus)
Lähde: Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän raportit 19.10.2018

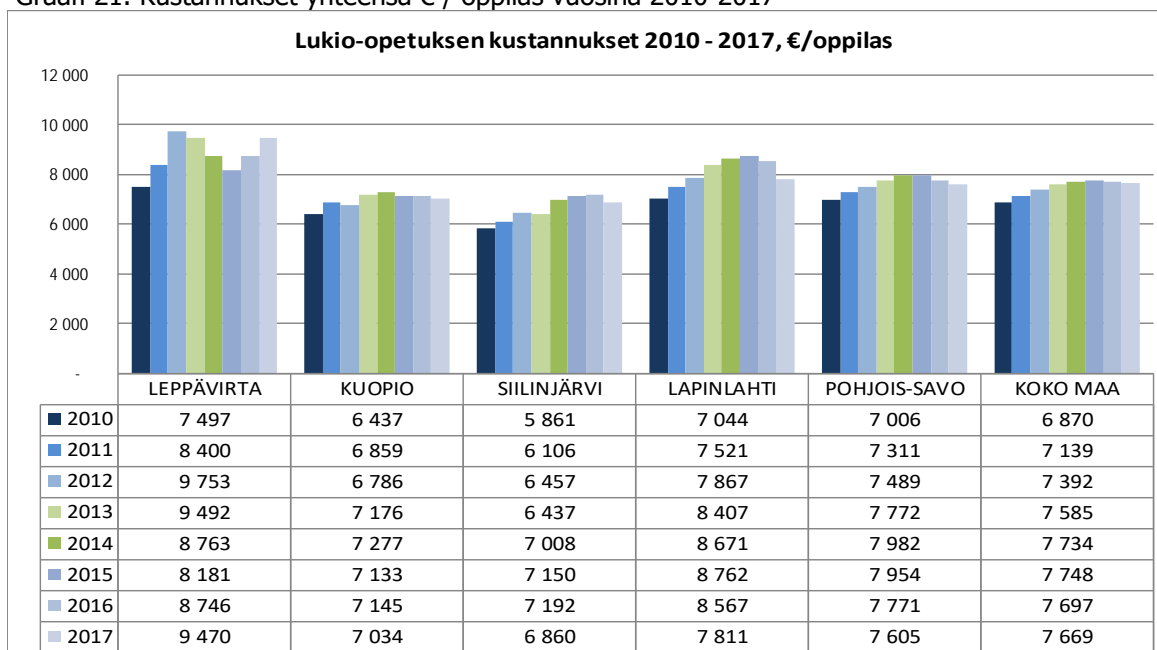

Graafi 20. Lukio-opetuksen toiminnoittaiset käyttökustannukset 2010–2017 €/oppilas

Lähde: Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän raportit 1.10.2018

Graafi 21. Kustannukset yhteensä € / oppilas vuosina 2010-2017

Graafi 22. Lukio-opetuksen kustannukset 2010 - 2017, €/oppilas alueittain

Lähde: Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän raportit 1.10.2018

Koululautakunnan budjetti johon on nyt yhdistetty myös varhaiskasvatuspalvelut on vuodelle 2019 kuluva vuoden tasosta 13,8 milj. eurosta kasvanut 14,037 milj. euroon. Kasvu on 1,8 %. Varhaiskasvatuksen maksutaso on pudonnut 0,150 milj. euroa vuodesta 2017. Kunnanvaltuuston päätöksellä on lukuvuoden 2018-2019 koulutsempparitoimintaam varattu 60 000 euroa. Koulutsempparitoiminnalle haetaan jatkoa ja rahoitusta opetusministeriöltä lukuvuodelle 2019-2020.

Alakouluja on 6 ja niissä on yhteensä n. 600 oppilasta. Yläkoulussa on noin 285 oppilasta. Lukiossa on opiskelijoita tällä hetkellä 133. Vokkolaan valmistuu 325 alakoululaisen ja 25 esikoululaisen koulu joulukuussa 2018. Sorsakosken koulu joudutaan terveysturvaviranomaisen esityksestä sulkemaan vuodenvaihteessa 2018/2019 sisäilmaongelmien vuoksi. Opetus siirtyy talousarvioesityksen mukaan 1-2-luokkalaisten osalta viereiseen Sorsakosken päiväkodin tiloihin ja 3-6 luokkalaisten osalta kirkonkylään. Koululautakunnan esitys on että Viitosvinttiöiden Paukarlahden päiväkotiyksikkö suljetaan kesällä 2019 ja päivähoito keskitetään Viitosvinttiöiden Oravikosken yksikköön koulun yhteyteen.

Muutosesitys kh 3.12.2018: Kunnanhallitus esittää äänestyksen jälkeen kunnanvaltuustolle että käyttötalouteen tehdään varaus vuodelle 2019 450 000 euroa Sorsakosken koulun ja Paukarlahden päivähoitoon vuokratiloihin. **Kunnanvaltuusto hyväksyi kunnanhallituksen päätösesityksen äänestyksen jälkeen.**

Saatujen budjettitarjousten perusteella arvioitu vuotuinen kustannus on tilavuokrien, henkilöstökulujen ja muiden palveluostojen osalta n. 710 000 euroa / vuosi.

Kunnan talouden tasapainottamisohjelmassa on linjattu että koulu- ja päiväkotiverkon kokonaistarkastelu tehdään vuonna 2019.

Hallinto- ja talous

Hallinto ja talousosasto pitää sisällään vastuualueet yleishallinto, talous- ja toimistopalvelut, henkilöstöhallinto- ja palvelut ja elinkeinotoimi. Ateriapalvelut siirtyivät yleishallinnosta teknisiin palveluihin 2017 alusta. Muutoksessa yhdistettiin ateriapalvelut ja siivouspalvelut.

Koko kuntaa koskeva hallintotiimihanke on edennyt mutta edelleen keskeneräinen. Hankkeessa pyritään keskittämään toimistotehtäviä. Ajatuksena on muodostaa asiakaspalvelutiimi, tiliöintiä, laskutustiimi, asianhallintatiimi ja puhelunvälitystiimi. Jo valmisteluvaiheessa on pystytty järjeistämään ja selkiyttämään työtehtäviä. Kaikissa ratkaisuisa huomioidaan ja pyritään ennakoimaan sote- ja maakuntauudistuksen vaikutukset erityisesti tukipalveluihin 2020 alusta.

Teknisen toimen ostopalveluista siirrettiin joukko-, asiointi-, palvelu- ja PALI –liikennekustannukset yleishallintoon 2017 alusta. Liikennekaari uudistui 1.6.2018. Liikennepalveluiden kilpailutusta valmistellaan sivistysosastolla.

Ostoihin Leppävirta Areena Oy:ltä varattiin 0,645 milj. euron määräraha vuodelle 2019. Taso on 50 000 euroa alempi kuin vuonna 2018. Virkistysuimala Leppäkerttu Oy ltä ostetaan myös samalla periaatteella 0,171 milj. eurolla palveluja vuonna 2019. Tasoa on tarkistettu vuodesta 2018 50 000 euroa alaspäin. Kunnan koulut, varhaiskasvatus ja muut erikseen määritellyt asiakasryhmät voivat käyttää pääasiassa arkivuoroja kylpylässä, jäähallissa ja hiihtoareenassa yhtiön ja kunnan välisen sopimuksen mukaan ilman erillistä maksua. Virkistysuimala Leppäkerttu oy:n ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan välinen jatkuva sopimus liikuntapaikkojen ylläpidosta on tasoltaan 0,3 milj. euroa. Siitä on erillinen sopimus kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnassa kuten tähänkin asti. Sopimus päätettiin 2018 syksyllä.

Leppävirtalisä otettiin käyttöön vuoden 2016 talousarvion myötä yhtenä työllisyyttä edistävänä toimenpiteenä. Leppävirtalisää on käytetty vuosina 2016 – 2018 vähemmän, mitä alun perin on suunniteltu. Vuodelle 2016 lisään oli varattu 72 000 € ja lisää hyödynsi yksi työnantaja (900 €). Vuodelle 2017 varaus oli 72 500 € ja lisää käytti kaksi työnantajaa (1200 €). Vähäisen menekin vuoksi Leppävirtalisän talousarviovarausta hyödynnettiin vuonna 2017 valtuustoaloitepohjaiseen nuorten kesätyöllistämiseen (9-luokkalaiset). Vuodelle 2018 Leppävirtalisän osuus talousarviossa oli 20.000 € ja lisää ei ole hyödynnetty lainkaan. Lisän myöntämisen periaatteisiin on tehty muutoksia, mutta käyttö ei ole lisääntynyt. Ed. mainittujen syiden takia Leppävirtalisälle ei ole alustavaa varausta vuoden 2019 talousarviossa. Kunta jatkaa omaa palkkatukityöllistymistään, jolla tähdätään työnhakijoiden urapolkujen pitkäaikaiseen rakentamiseen.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan menot ovat vuonna 2019 1,445 milj. euroa. Avustustaso on ennallaan. Leppävirran Virkistysuimala Leppäkerttu Oy:ltä ostetaan v. 2019 ns. perussopimukseen kuuluvia liikuntapalveluja ja liikuntapaikkojen ylläpito n. 300 000 eurolla. Etsivän nuorisotyön palvelut ostetaan Tukeva Työvalmennussäätiöltä. Määräraha on 39 000 euroa.

Kansalaisopistopalvelut ja taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä tuotetaan 1.1.2018 alkaen yhteistyössä Sisä-Savon kansalaisopiston kanssa. Taiteen laaja perusopetus musiikin ja tanssin alalla toteutetaan yhteistyössä Soisalo-opiston kanssa. Lastenkulttuurikeskus Verso tuottaa lasten kulttuuripalveluita. Määräraha on sama kuin vuonna 2018, 153 000 euroa.

Tekninen lautakunta

Tekniselle lautakunnalle myönnettiin vuonna 2018 määrärahalisäys yhteensä 600.000 euroa.

Kunnallistekniset palvelut ylittävät talousarvion kulujen osalta noin 200.000 eurolla. Tilapalveluihin myönnettiin 0,4 milj. euron lisämääräraha.

Kiinteistöveroselvitys tehdään koko kunnassa seuraavan kolmen vuoden aikana. Työ etenee taajama-alueilta haja-asutusalueille. Hankekustannus osin omana työnä ja osin konselttipalveluna ostettavalle työlle on n 1 milj. euroa, 0,330 milj. eur / v. Kiinteistöverotulojen arvioidaan esiselvitysten perusteella kasvavan jopa 0,4-0,5 milj. euroa / v.

Metsätalouden tuotot on vuosina 2017 ja 2018 määritelty siten, että metsänmyynti jatkuu määrältään ns. normaali tasolla. Hoitorästejä on saatu viime vuosina kurottua umpeen. Tasapainotustoimenpiteenä metsän myynti kaksinkertaistetaan vuodelle 2019. Siitä aiheutuva uudistuskulujen lisäys ajoittuu vuodelle 2020. Olennaisia taksankorotuksia ei ole esitetty vuodelle 2019.

Korjausvelkaa kunnan kiinteistöissä ja verkostoissa ei ole mahdollista selvittää kattavasti. Korjausvelka on kuitenkin todella huomattava ja vaatii akuutteja toimenpiteitä. Korjausvelan ripeä kiinnikurominen vaatisi resurssien tuplaamisen. Toisaalta tilanne ei ole hälyttävä.

Painopiste investoinneissa lähivuosina on peruspalvelutuotantorakennusten uusiminen ja korjaus. palvelutuotannossa tarpeettomista kiinteistöistä pyritään luopumaan. Uusia asuinalueita valmistellaan tonttutuotantoon rakentamalla kunnallistekniikka ja vesihuoltoverkostot alueille.

Energiansäästöpotentiaali on iso niin kunnan kuin koko konsernin osalta ja energiansäästö on erityisenä painopistealueena vuosina 2019-2021. Kaavahankkeet etenevät suunnitellusti. Uusien alueiden infran rakentaminen jatkuu vuonna 2019.

Vesihuolto eriytettiin kirjanpidollisesti v. 2015 alusta. Vesihuoltolain uudistuksen 1.9.2014 seurauksena kunnallisten vesihuoltolaitosten tuli muuttaa kirjanpidokäytäntöään. Kirjanpidossa tulee noudattaa tasejatkuvuuden periaatetta. Lisäksi vesihuoltolaitokselle määriteltiin avaavan taseen 1.1.2015 tilanteen perusteella peruspääoma ja tästä 1/3 erotettiin kunnan lainaksi vesihuoltolaitokselle. Vesihuollon taksoilla tulee kattaa edellisvuosina syntynyt n. -1,4 milj. € - vuonna 2015 syntynyt -0,157 milj. € alijäämä ja vuodelta 2016 kertynyt 0,048 milj. eur alijäämä 31.12.2024 mennessä eikä uutta saa syntyä. Vesi- ja jätevesitaksoilla on katettava toiminnan kustannukset. Tekninen lautakunta päätti korottaa jätevesitaksaa 18 % 1.2.2017 alkaen. Vuonna 2018 vesilaitos pysyy budjetissa ja tulostavoite 0,320 milj. euroa on mahdollista toteuttaa. Taksoja ei esitetä korotettavaksi.

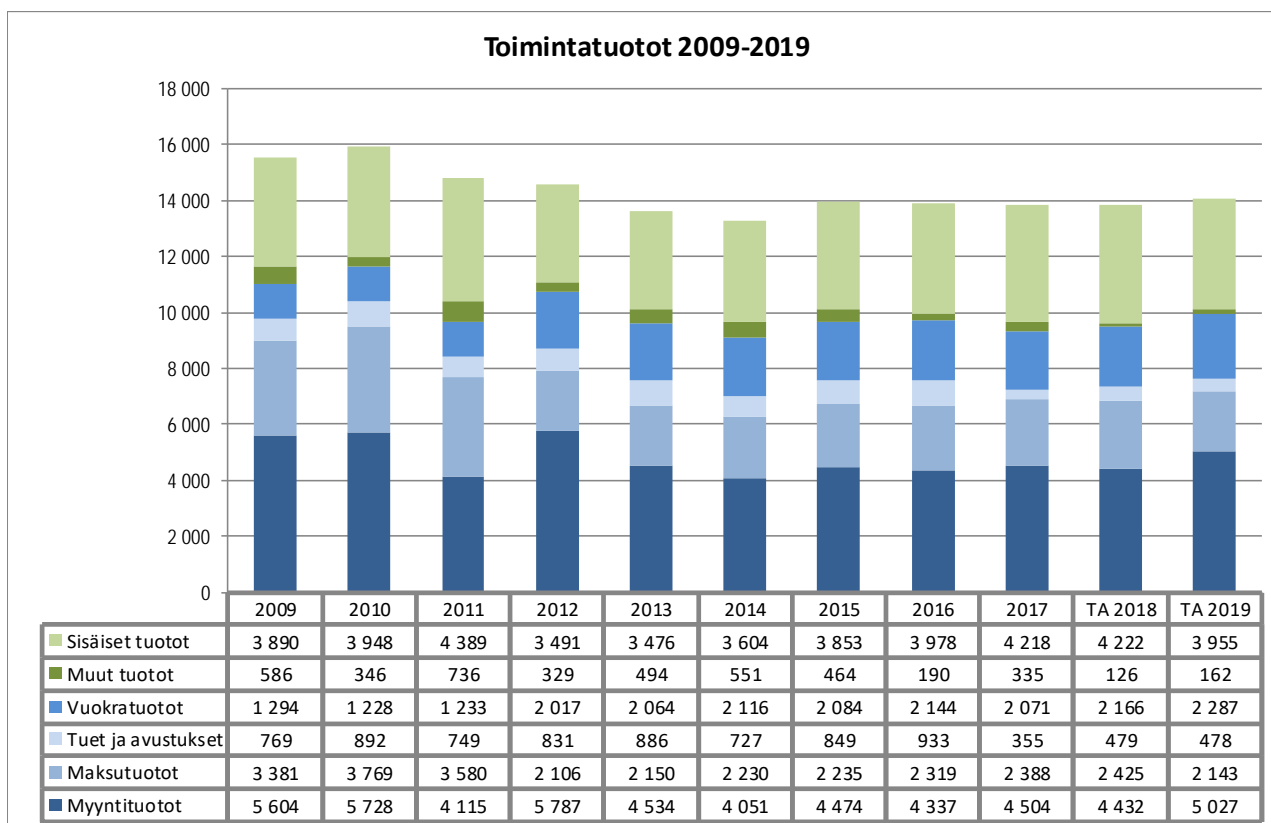
Vesihuollossa on isot vuosittaiset saneeraus- ja uudisinvestoinnit. Siirtoviemäri Oravikoski-Leppävirta 1,3 milj. valmistui 2018. Vuoden 2018 alusta alkaen uusien asuinalueiden rakentaminen vaatii resursseja. Vuotuinen saneeraustaso on 0,300 - 0,400 milj. euroa ja uudisrakentaminen vuonna 2018 yli 1,2 milj. ja seuraavina kahtena vuonna 0,500-0,550 milj. euroa / vuosi. Pääoman korko ja vesihuollon kunnalta ottaman lainan korko on laskettu 3 %:sta 1,5 %:iin vuodelle 2018. Sama taso vuonna 2019.

Keski-Savon ympäristölautakunta

Seudullinen ympäristöpalveluyksikkö, Keski-Savon ympäristölautakunta muodostuu kuntien (Varkaus, Pieksämäki, Heinävesi, Joroinen ja Leppävirta) ympäristöterveyshuollosta (terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto) sekä ympäristönsuojelusta. Vuodelle 2019 lautakunnan kokonaismenot on budjetoitu 1,9 milj. euroon. Kasvua on 4 %. Eläinlääkintähuoltoon on esitetty toisen valvontaeläinlääkärin viran

perustamista sillä edellytyksellä että valtio korvaa kustannukset täysimääräisesti. Tulo- ja menorakennehuomioiden ympäristölautakunta on -2,8 % alle raamin. Sote- ja maakuntauudistus 2021 alusta merkitsisi terveysvalvonnan ja eläinlääkinnän siirtymistä maakunnalle. Ympäristönsuojelu jää kuntiin.

2.3 Toimintatuotot

Graafi 22.

Toimintatuottoja vuonna 2019 on arvioitu kertyvän yhteensä 14,052 milj. euroa. Talousarviossa kuluvalle vuodelle tuloja oli budjetoitu 13,850 milj. euroa.

Toimintatuotoista 10,097 milj. euroa on ulkoisia tuloeria ja 3,955 milj. euroa sisäisiä tuloeria. Toimintatuottoja nostaa metsänmyynnin kertaluonteinen kaksinkertaistaminen vuonna 2019.

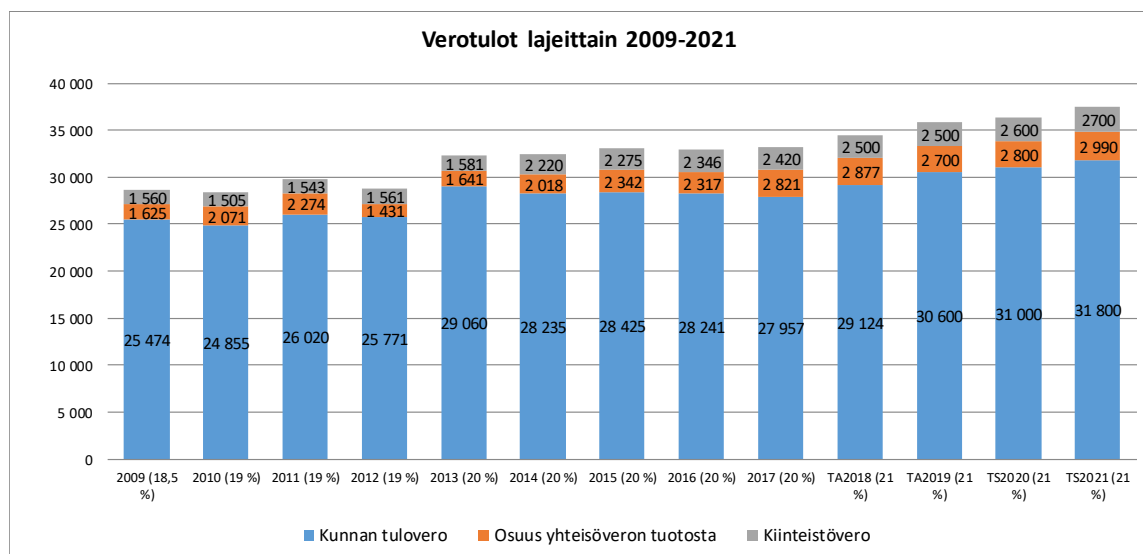
Jäteveden kulutustaksan korotus tehtiin viimeksi 1.2.2017. Korotuksen vaikutus oli noin 80 eur / v omakotitalossa jossa jäteveettä kertyy 150 m³ / v. Puhtaan veden kulutusmaksua ja perusmaksuja ei koroteta vuodelle 2019.

2.4 Toimintakate

Vuodelle 2019 laaditussa talousarviossa toimintakate eli nettomenot kasvavat tilinpäätökseen 2017 verrattuna 4,218 milj. euroa. Alkuperäiseen talousarvioon 2018 verrattuna ne kasvavat 0,988 milj. euroa. Tulopohjan kehitys on heikkoa. Esim. varhaiskasvatuksen maksut ovat 150 000 euroa vuotta 2017 pienemmät. Tulokehitystä on kertaluonteisesti kohennettu metsänmyynnin kaksinkertaistamisella eli n. 0,5 milj. euron lisäyksellä. Leasing-kulut alakoulun valmistuttua alkavat näkyä vuoden 2019 alusta. Nykyisellä korkotasolla n. 0,4 milj. / vuosi kiinteistön osalta ja irtaimistohankinnat n. 0,1 milj. euroa / vuosi.

Toimialakohtaiset toimintakatteet on esitetty jäljempänä valtuuston sitovuustasolla toimielimittäin kohdassa 2.18. ja kunnanhallitukseen sitovalla tasolla tulosalueittain kohdassa 2.19.

2.5 Verotulot

Graafi 25.

Vuonna 2018 verotulokertymän arvioidaan olevan n. 34,500 milj. euroa. Kasvu on edelliseen vuoteen 3,8 %. Kiinteistöveron kasvu vuosina 2019 ja 2020 perustuu kiinteistötietojen tarkastusprosessin arvioituihin verotuottoa kasvattaviin vaikutuksiin.

Vuodelle 2018 tuloveroprosentti korotettiin 21 %:iin. Kiinteistöveroja korotettiin viimeksi vuodeksi 2014. Vuonna 2019 verotus pysyy ennallaan.

Vuoden 2019 verotulokertymäksi ennakoidaan 35,8 milj. euroa eli 1,3 milj. euroa kuluva vuotta enemmän.

Ansio- ja yhteisöverotulot

Kunnallisverot ansiotuloista

Vuonna 2018 verotuloa ansiotuloista arvioidaan kertyvän yhteensä 29,492 milj. euroa. Vuonna 2017 ansiotuloveroa kertyi 27,957 milj. euroa. Vuodelle 2018 tehtiin tuloveron 1 %-yksikön korotus. Vuonna 2019 tuloveroa arvioidaan kertyvän 30,600 milj. euroa. Verotilitys järjestelmä uudistuu. Verotus valmistuu joustavasti elokuusta alkaen. Mm. lisävero kertyy kunnille pääosin jo vuoden loppuun mennessä.

Yhteisöverot

Vuoden 2018 talousarviossa yhteisöveroja on arvioitu kertyvän yhteensä 2,900 milj. euroa. Toteumaennuste on 2,445 milj. euroa. Ensi vuodelle talousarvio on 2,700 milj. euroa.

Kiinteistöveroprosentit

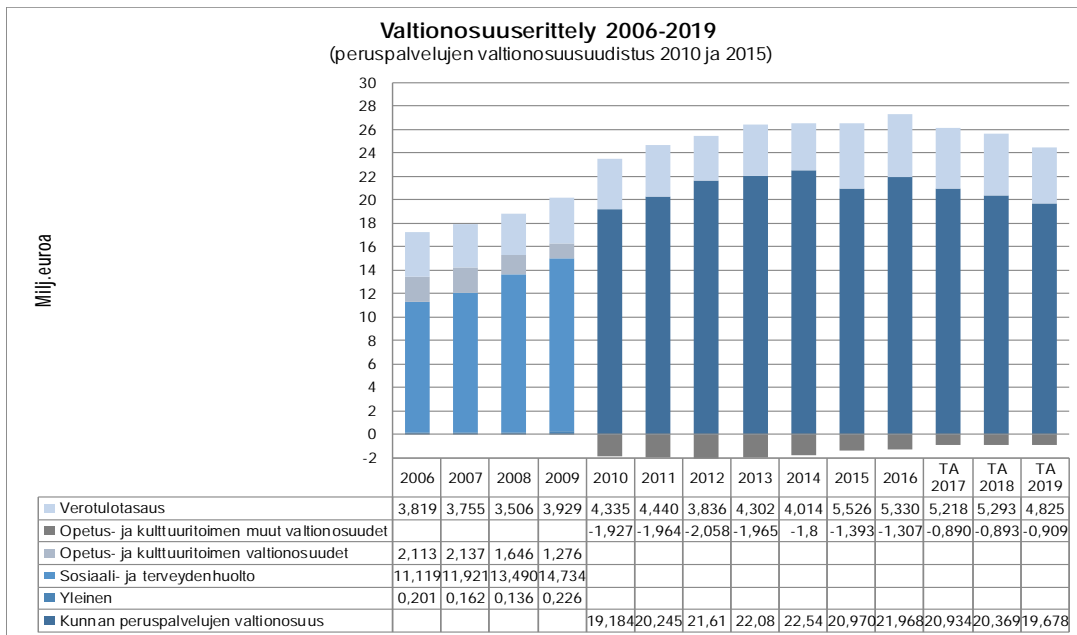
Kiinteistöveroprosentit vuodelle 2019 Leppävirralla ovat seuraavat:

- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,00
- vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,45
- muiden asuinrakennusten veroprosentti 1,00
- yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,00
- voimalaitosten veroprosentti 2,85
- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 2,00

Vuonna 2019 kiinteistöveroja on arvioitu kertyvän yhteensä 2,500 milj. euroa.

2.6 Valtionosuudet

Graafi 26.

Vuonna 2018 valtionosuuksia arvioidaan kertyvän yhteensä 24,7 milj. euroa ja vuonna 2019 yhteensä 23,594 milj. euroa. Kuntaliiton ennakkolaskelma 2019 valtionosuusleikkauksesta on -1,160 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2018.

Peruspalvelujen valtionosuusprosentit vertailu vuodet 2018 > 2019 ovat

peruspalvelujen valtionosuus (VM) 25,34 % > 25,37 % (+0,03 % -yks.)
muutosennuste vuodelle 2020 = 0 %

Tästä rahoitetaan sosiaali- ja terveydenhuolto, esi- ja perusopetus, kirjastot, yleinen kulttuuritoimi ja asukas-perustaisesti rahoitettava taiteen perusopetus.

- kunnan omarahoitusosuudet vertailu vuodet 2018 > 2019 ovat
  - peruspalvelujen valtionosuus (VM) 3 540 €/as > 3 524 €/as
  - opetustoimen valtionosuus (OKM) 255 €/as > 255 €/as

2.7 Tuloslaskelman arviointi

Vuosikate vuoden 2019 talousarviossa on 1,297 milj. euroa. Tulovero% pysyi ennallaan ja on 21 %. Vuosikate ei riitä kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja, jotka vuoden 2019 talousarviossa ovat n. 3,620 milj. euroa. Talousarviovuoden 2019 alijäämä on -2,174 milj. euroa.

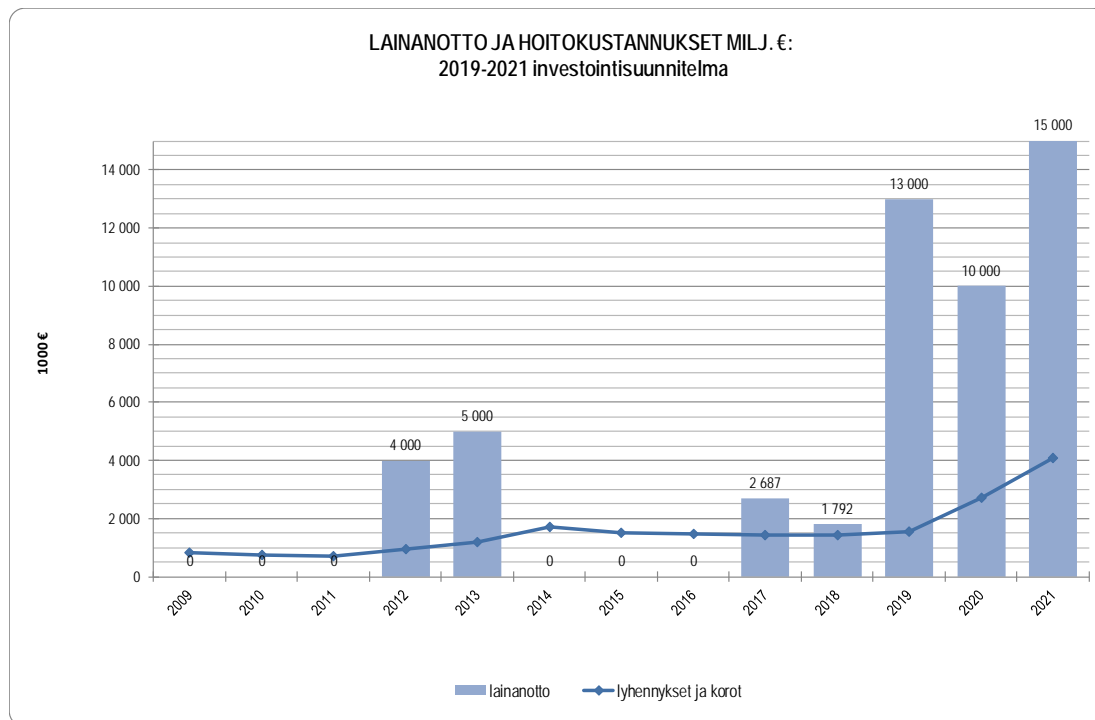
2.8 Rahoituslaskelman arviointi

Vuoden 2018 talousarviossa on suunniteltu lainanottoa 15 milj. euroa. Toteutuva pitkäaikainen lainanotto on n. 1,8 milj. Virrankodin korkotukilainaa 100 % valmiusasteen mukaisesti. Virrankodin investointiavustuksesta on ARA maksanut 90 % eli n. 2,170 milj. euroa. Alakoulun rakennushankkeelle oli budjetissa lainavaraus mutta valtuuston päätöksellä kohde toteutetaan leasing-rahoitteisena. Rakennuksen omistaa Kuntarahoitus Oyj ja se perii kunnalta vuotuisen vuokran kohteen valmistuttua.

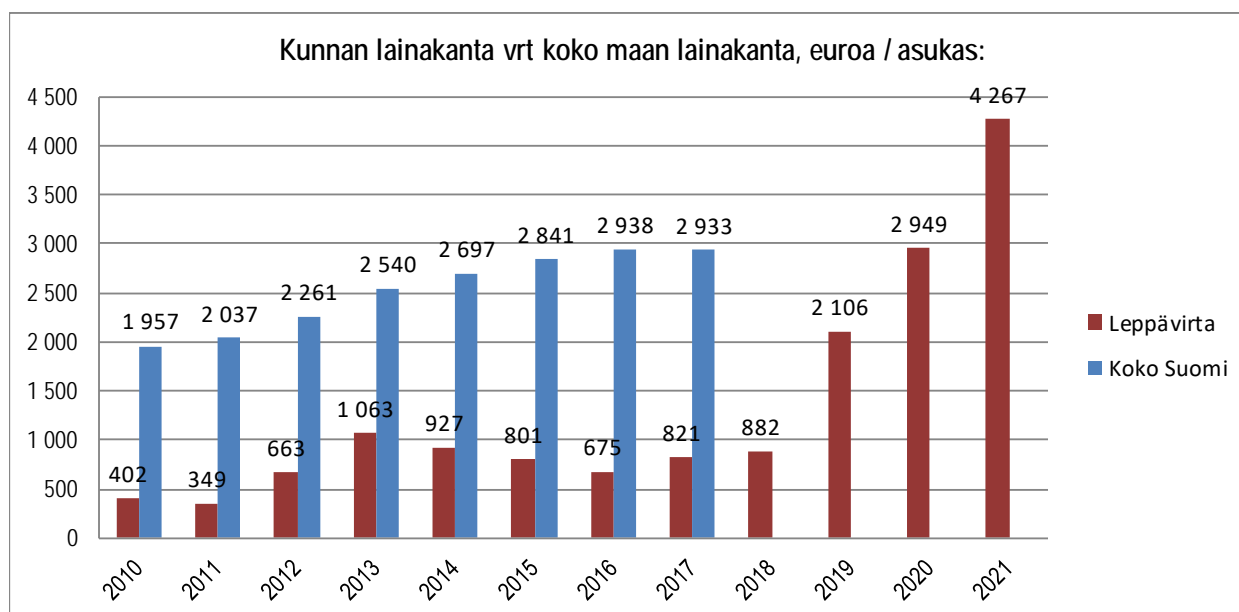
Nettoinvestoinnit vuodelle 2018 olivat 12,144 milj. euroa. Teollisuuskiinteistön rakentamisvaraus ei toteudu vuonna 2018. Investointien toteuma vuonna 2018 on 7-8 milj. euroa.

Vuonna 2019 varaudutaan ottamaan lainaa enint. 13 milj. euroa. Vuoden 2018 investoinnit ja niiden rahoitus siirtyy osin vuoden 2019 alkupuolelle. Vuoden 2019 nettoinvestointien määrä on 8,143 milj. euroa.

Nettoinvestoinnit vuonna 2020 ovat 11,365 milj. euroa ja vuonna 2021 15,450 milj. Yhteensä 34,958 milj. euroa. Noin 2,550 milj. euroa on ns. varausluonteisia investointeja eli toteuttamisajankohtaa ei ole tarkkaan määritetty. Hyvin todennäköisesti hankkeet on kuitenkin suunnitelmakaudella toteutuvia. Omien investointien rahoittamisen lisäksi kunta omistajana järjestää rahoituksen Virkistysuimala Leppäkertun omistaman hotelliinteistön peruskorjaukseen. Vanhan hotellin ulkovaipan korjaus tehdään vuonna 2019.

Graafi 27. Lainojen hoitokulut (korot ja kuoletukset) vuonna 2018 ovat yhteensä 1,4 milj. euroa. Vuonna 2019 lainan hoitokulut ovat arviolta 1,6 milj. euroa. Vuonna 2020 hoitokustannukset nousevat 2,7 milj. euroon ja vuonna 2021 yhteensä jopa yli 4 milj. euroon. Ensimmäiset uusien lainojen lyhennykset ajateltu v. 2020 15-vuoden laina-ajalla.

Graafi 28. Leppävirran kunnan lainanoton toteutuessa investointisuunnitelmien mukaisesti jopa viisinkertaistaa lainamäärän / asukas 2021 loppuun mennessä yli 4 000 euroon / asukas.

Leppävirran kuntakonsernin lainakanta oli vuonna 2017 3.645 euroa/asukas. Tytäryhteisö Leppävirran Virkistysuimala Leppäkerttu Oy kilpailutti olemassa olevat lainansa vuonna 2015 ja lyhennykset alkoivat vuonna 2018. Leppävirran Kiinteistö Oy otti peruskorjauslainaa 0,3 milj. euroa vuonna 2018.

Kunnan pitkäaikainen lainakanta on vuoden 2018 lopussa 8,515 milj. euroa. Virrankodin rakentamiseen myönnetty korkotukilaina on nostettu ja on 4,479 milj. euroa. Muuta lainaa nostetaan enintään 3 milj. euroa vuoden 2018 lopussa. Uuden lainan ottoa on budjetoitu 13 milj. euroa vuodelle 2019.

2.9 Tase-erien kehitys

Rahoitusvarallisuus/kassavarat 31.12.

Kassavarat vuoden 2017 lopussa olivat 5,181 milj. euroa. Vuoden 2018 lopussa kassavarojen arvioidaan olevan 3 milj. euroa.

Omavaraisuus

Kunnan omavaraisuusaste vuonna 2017 oli 2,2 %-yksikköä edellisvuotta heikompi ja oli 77,6 %.

Omavaraisuus- % kertoo oman pääoman ja koko kunnan pääoman suhteen eli mittaa kunnan vakavaraisuutta ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä.

Kunnan vakavaraisuus on edelleen hyvällä tasolla vuodenvaihteessa 2018/2019. Taloussuunnitelmakaudella 2019 – 2021 omavaraisuusaste velkaantumisen seurauksena on laskemassa alle tasapainoisen talouden minimiarvon eli alle 50 %:n tason.

2.10 Taloussuunnitelmakauden 2019 – 2021 investointiohjelma

Suunnitelmakauden 2019 – 2021 investointihankkeet ovat yhteensä 35,698 milj. € ja nettoinvestoinnit 34,958 milj. € euroa. Bruttoinvestoinneista vuodelle 2019 kohdistuu 8,273 milj. €, vuodelle 2020 11,915 milj. € ja vuodelle 2021 15,510 milj. €.

Investointisuunnitelman mukaisesti on vuodelle 2019 suunniteltu varattavaksi määrärahoja investointiryhmittäin seuraavasti (netto):

Kiinteän omaisuuden osto- ja myyntivaraus	0,340 M€
Tilapalvelut	3,960 M€
Kunnallistekniset palvelut	2,444 M€
Vesihuolto	0,831 M€
Muut (irtaimisto, arvopaperit, muut sijoitukset)	0,568 M€
Yhteensä (netto)	8,143 M€

Leppävirran kunta on laatinut Leppävirran terveysaseman peruskorjauksen hankesuunnitelman vuonna 2017. Peruskorjauksen kustannusarvio oli noin 9 milj. €. Hankesuunnittelua päätettiin jatkaa uudisrakennusvaihtoehdon tutkimisella ja hankesuunnitelman laatimisella. Sote-maakuntaudistuksen aikataulun siirtyminen on hidastanut hankesuunnittelua. Maaliskuun loppuun mennessä 2019 ratkaistaan hankkeen toteutus- ja rahoitustapa jonka pohjalta käynnistetään hanke- ja rakennesuunnittelu. Paloaseman sosiaalitalat ovat väistötaloissa. Uuden paloaseman suunnittelu käynnistyy vuonna 2019. Kunnantalon tilatarvekartoitus tehdään ja talon peruskorjauksen suunnittelu käynnistyy 2019. Varikon peruskorjausta suunnitellaan.

Teollisuusrakennuksissa jatketaan Metos hallin korjauksia: kattopalkkien, lämmitysputkistojen ja piha-alueen korjaukset. Hankkeisiin on varattu yhteensä 0, 660 milj. euroa. Vanhusten asumispalveluyksikköRiihikodin ja Timolan alakoulun energiatehokkuutta parannetaan. Jäähallin rakenteita ja jäähdytyslaitteistoa peruskorjataan vuosina 2019 ja 2020. Hiihtoareenan talotekniikkaa perskorjataan. Kunnallisteknisten palvelujen rakentamishankkeissa jatkuu uuden asuinalueen infran rakentaminen Ukoniemen Lossinpellon alueelle. Alueelle on osoitettu asemakaavassa 41 erillispientalotonttia, joista 11 on omarantaista. Alueen infran rakentamiseen on varattu vuonna 2019 yhteensä 0,700 milj. € (kadut,

vesihuolto, hulevedet ja katuvalaistus). Lossinpellon lisäksi erilaisia uudis- ja korjaushankkeita on yhteensä 1,460 milj. euroa. Muiden yleisten alueiden rakentamishankkeisiin on budjetoitu yhteensä 0,070 milj. € reitistökorjauksiin ja valaistuksen uusimiseen.

Vesihuollon investoinnit kohdistuvat taloliittymien tekoon, verkoston ja pumppaamoiden peruskorjauksiin sekä Lossinpellon asuinalueen vesihuollon rakentamiseen yhteensä 0,830 milj. euroa.

Irtaimisto- ja arvopaperihankintojen määrärahat ovat yhteensä 0,550 milj. €. Laite- ja kalustohankinnat hankintaan pääasiassa leasingrahoituksella. Erittely investoinneista on talousarviokirjan luvussa 2.16

2.11 Sitovuusmääräykset

Tavoitteiden ja määrärahojen sitovuus

Talousarvio ja -suunnitelma

Kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakaus*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee katua enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona kateaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Edellä 3 momentissa säädettyä alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan myös kuntayhtymiin.

Toimielimille valtuusto myöntää määrärahat ja asettaa tavoitteet tulosalueittain. Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet on esitetty käyttötalousosassa toimielimittäin; 1) tavoitteet kohdassa **"Tavoitteet** ja tunnusluvut **"valtuuston hyväksymät tavoitteet" ja 2) tulosalueen kunnanhallitukseen nähden sitovat määrärahat kohdassa **"Tuloarviot ja määrärahat"**. Muut perustelu- ja suoritiedot ovat hallintokuntien ohjeellisesti noudatettavia.**

Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava. Lähtökohtaisesti kaikki valtuuston talousarviossa asettamat tavoitteet ovat sitovia siten, että ne on tarkoitettu toteutettavaksi. Toiminnan ja talouden yhteen kytkennän korostamisesta seuraa, että määrärahan tai tuloarvioiden muutosten vaikutukset toiminnallisiin tavoitteisiin selvitetään. Jos tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteissa tapahtuneista muutoksista johtuen, on valtuuston hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset.

Vuoden 2019 tavoiteasettelu on Leppävirran kunnan voimassaolevan kuntastrategian 2018–2021 mukainen. Uusi kuntastrategia hyväksyttiin 2018 keväällä.

**TALOUSARVIOASETELMA
KÄYTTÖTALOUSOSA 2019**

Valtuustoon nähden sitova taso = toimitielin
Kunnanhallitukseen nähden sitova taso = tulosalue
Lautakuntaan nähden sitova taso = vastuualue

TOIMIELIN Kunnanvaltuusto	TULOSALUE Kunnanhallitus	VASTUUALUE Lautakunta
10 Kunnanhallitus	101 Yleishallinto ja talouspalvelut	1001 Yleishallinto 1201 Talous- ja toimistopalvelut
	110 Elinkeinopalvelut	1111 Elinkeinotoimi
13 Kunnanhallituksen yleis- jaosto	131 Henkilöstöhallinto ja – palvelut	1310 Henkilöstöhallinto ja -palvelut
15 Tarkastuslautakunta	150 Tilintarkastus	1510 Tarkastustoimi
16 Keskusvaalilautakunta	160 Vaalit	1610 Vaalit
20 Perusturvalautakunta	221 Sosiaalihuollon palvelut	2101 Johtamisen tukipalvelut 2202 Sosiaali- ja perhetyö 2311 Vajaakuntoisten palvelut 2503 Hoivapalvelut
	241 Terveysten- ja sairaan- hoitopalvelut	2402 Terveyspalvelut 2601 Sairaanhoidopalvelut
30 Koululautakunta	311 Koulupalvelut 321 Varhaiskasvatuspalvelut	3120 Opetustoimi 2203 Varhaiskasvatus
40 Kulttuuri- ja vapaa- aikalautakunta	471 Kulttuuri- ja vapaa- aikapalvelut	4711 Kulttuuri- ja vapaa- 4713 Kulttuuripalvelut 4750 Kirjasto- ja tietopalvelut 4803 Nuorisopalvelut
50 Tekninen lautakunta	511 Tekniset palvelut	5100 Hallinto 5115 Ostopalvelut 5201 Maankäyttö ja mittauspalvelu 5301 Kunnallistekniset palvelut 5401 Tilapalvelut 5402 Ateria- ja siivouspalvelut
	590 Rakennusvalvonta	5910 Rakennusvalvonta
	900 Vesi- ja viemärilaitos	9500 Vesi- ja viemärilaitos
65 Keski-Savon ympäristö- kustannukset lautakunta	650 Ympäristötoimi	6510 Hallinto ja yhteiset 6520 Ympäristönsuojelu 6530 Terveysolojen valvonta 6540 Eläinlääkintähuolto

Investointiosa 2019

Investointiosassa määrärahat myönnetään investointiryhmittäin toimielinten hankeryhmille ja yli 400.000 euron (irtaimen omaisuuden osalta 200.000 euron) hankkeiden osalta hankkeittain. Perustelut ovat ohjeellisina noudatettavia.

Kunnanvaltuusto päättää investointiryhmien välisistä määrärahasiirroista.

Investointiosassa tulo-rahoituksen merkintä "v-os.ehto" (valtionosuus) on valtuustoon nähden sitova taso.

INVESTOINTIOSA

Investointiryhmä/ Tulosalue	TOIMIELIN	Hanke/hankeryhmä
101 Kiinteä omaisuus osto ja myynti	10 Kunnanhallitus	yhteensä (>200 000 e)
511 Tilapalvelut	50 Tekninen lautakunta	Hankekohtainen (> 400.000 e) Muut hankkeet yht. (< 400.000 e)
511 Kunnallistekniset palvelut	50 Tekninen lautakunta	Hankekohtainen (> 400.000 e) Muut hankkeet yht. (< 400.000 e)
900 Vesihuolto	50 Tekninen lautakunta Muut hankkeet yht.	Hankekohtainen (> 400.000 e) (< 400.000 e)
511 Yleiset alueet	50 Tekninen lautakunta Muut hankkeet yht.	Hankekohtainen (> 400.000 e) (< 400.000 e)
Irtain omaisuus	101 Kunnanhallitus 221 Perusturvalautakunta 311,321 Koululautakunta 471 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 511 Tekninen lautakunta 650 Keski-Savon ympäristölautakunta	Toimielimittäin hankekohtainen (> 200.000 e) muut hankkeet yht. (< 200.000 e)
241 Kuntayhtymäosuudet	20 Perusturvalautakunta	Toimielimen ky - osuudet yht.
101 Arvopaperit	10 Kunnanhallitus	Toimielimen arvopaperit yht.

Hankkeen euromääräisellä rajalla tarkoitetaan hankkeen kokonaiskustannuksia.

Rahoitus

Tuloslaskelma- ja rahoitusosassa määritellään valtuustoon nähden sitovat määrärahat ja tuloarviot "s"-merkinnällä.

A. TULOSLASKELMAOSA

TULOSLASKELMA

Toimintatuotot	
Myyntituotot	+
Maksutuotot	+
Tuet ja avustukset	+
Muut toimintatuotot	+
Valmistus omaan käyttöön	+
Toimintakulut	
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	-
Henkilösivukulut	-
Eläkekulut	-
Muut henkilösivukulut	-
Asiakaspalvelujen ostot	-
Muiden palvelujen ostot	-
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-
Avustukset	-
Muut toimintakulut	-
Toimintakate	-
s) Verotulot	+
s) Valtionosuudet	+
Rahoitustuotot ja -kulut	
s) Korkotuotot	+
s) Muut rahoitustuotot	+
s) Korkokulut	-
s) Muut rahoituskulut	-
Vuosikate	+/-
Poistot ja arvonalentumiset	-
Suunnitelman mukaiset poistot	-
Arvonalentumiset	-
Satunnaiset erät	
Satunnaiset tuotot	+
Satunnaiset kulut	-
Tilikauden tulos	+/-
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-/+
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-/+
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-/+
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	+/-

s) kunnanvaltuustoon nähden sitova

B. RAHOITUSOSA

RAHOITUSLASKELMA

Varsinainen toiminta ja investoinnit		
Tulorahoitus	Vuosikate	+/-
	Satunnaiset erät	+/-
	Tulorahoituksen korjauserät	+/-
Investoinnit		
	Käyttöomaisuusinvestoinnit	+
	Rahoitusosuudet investointimenoihin	-
	Käyttöomaisuuden myyntitulot	-
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta		+/-

Rahoitustoiminta

Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		-
Kunnanhallitus päättää erikseen antolainojen myöntämisestä valtuuston myöntämän määrärahan puitteissa		
Antolainasaamisten vähennykset		+/-
Lainakannan muutokset		
	Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+
	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-
s)	netto	
s)	Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-
Oman pääoman muutokset		
Vaikutus maksuvalmiuteen		+/-

Lainakanta 31.12.

Investointien tulorahoitus, %

Kassavarat 31.12.		+
Muutos		+/-

s) kunnanvaltuustoon nähden sitova

Yleiset sitovat ohjeet vuodelle 2019**Vuoden 2017 alusta käynnistettiin Talouden tasapainottamistyö.**

Sitovat tavoitteet;

- 1) välittömien kustannuksiin vaikuttavien toimenpiteiden etsiminen (2017 –),
  - 2) rakenteellisten uudistusten aikaansaaminen pitemmällä aikavälillä (2017 – 2019), yleinen taloudellinen kehitys huomioiden ja valmistautuminen maakuntahallinnon käynnistymiseen 2019 (2020) alusta
- Taloudelliset reunaehdot;
- menokehitystä kyetään leikkaamaan jo vuosina 2017–2018 ja viimeistään vuoden 2019 tilinpäätös on ylijäämäinen
  - tuottavuuden parantaminen; rakenteita, toimintatapoja, tulopohjaa parantamalla
  - toimintakatteen kasvua leikattava

Virkaan ja työsopimussuhteeseen palkkaaminen, täyttölupatyöryhmä

Vakinaiseen virkaan ja toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen palkkaamiseen sovelletaan hallintosäännön määräyksiä.

Täyttölupatyöryhmä käsittelee täyttölupa-asiat. Työryhmään kuuluvat kunnanjohtaja, henkilöstöpäällikkö, kunnanhallituksen puheenjohtaja ja – varapuheenjohtaja. Esittelijänä toimii henkilöstöpäällikkö.

Nettobudjetointi

Vuoden 2019 talousarviossa sitova taso on nettomeno/nettotulo seuraavissa tulosalueissa:

Valtuustoon nähden sitova: Euroa

50	Tekninen lautakunta	
900	Vesi- ja viemärlaitos (kh)	
	Menot	- 746.231
	Tulot	1.885.473
	Nettotulo	1.139.242

Yritystoiminnan Kehittämisrahasto

Erytyisiin elinkeinotoimen kehittämiskohteisiin käytetään yritystoiminnan kehittämisrahaston pääomaa sen sääntöjen edellyttämällä periaatteilla. Rahaston käytöstä päättää edelleen kunnanhallitus. Kehittämisrahaston pääoma oli vuoden alussa 1 442 255,00 euroa. Rahaston pääomaa käytetty 13 240 euroa vuonna 2018. Pääoma vuoden lopussa 1 429 015 euroa. Rahastoa kartutetaan tarvittaessa ylijäämäisten tilinpäätösten yhteydessä.

Hankintastrategia

Vuoden 2018 aikana uusittiin kunnan ja kuntakonsernin hankintastrategia. Vuosittain talousarvion yhteydessä laaditaan myös talousarviovuoden hankintasuunnitelma. Hankintapäätöksissä arvioidaan yritysvaikutukset.

2.12 Työllisyys- ja koulutusmäärärahojen jako talousarviovuodelle 2019

Talousarvioon sisältyvät työllisyys- ja koulutusmääräraharaukset on jaettu toimielimille / tulosalueille seuraavasti:

2.13 Työllisyysvaroin työllistäminen vuoden 2019 talousarviossa

Palkkatuella työllistetyn henkilöstön työllistämiseen vuodelle 2019 on varattu palkkausmenoja yhteensä 242 040 euroa. Palkkatukituloja on arvioitu kertyväksi yhteensä 110 000 euroa. Työllisyysmäärärahat on varattu Henkilöstöpalveluihin kustannuspaikalle 1360 ja henkilöstöpalvelut koordinoivat palkkatukityöllistämistä. Talousarvion pohjaksi työllisyysmäärärahojen osalta on kerätty esimiesten näkemys palkkatukityöllistämisen mahdollisuuksista heidän vastuualueellaan.

Koululaisten ja opiskelijoiden kesätyöllistäminen Tili 4007 + YL-koodi 4095

Koululaisten ja opiskelijoiden kesätyöllistämisrahat on jaettu suoraan hallintokunnille, jotka määrittelevät määrärahojen käytön. Henkilöstöpalvelut määrittelevät yhdeksäsluokkalaisten kesätyöllistämiseen varatun määrärahan käytön.

Kustannuspaikka	Yksikkö	Kesätyöllistämisrahat
KP 5418	Ateria- ja siivouspalvelut	2100
KP 2410	Perusturva/Kotihoito	6300
KP 2538	Perusturva/Palveluasuminen	7900
KP 5322	Tekninen/Puistotyöt	7000
KP 4810/4457	Sivistystoimi/Liikennepuisto	1800
KP 4750	Sivistystoimi/Kirjasto	2100
KP 5101	Tekninen/Kunnallistekniikan harjoittelija	5400
KP 5211	Tekninen/Maanmittauksen harjoittelija	5400
yhteensä (+ arvioidut sivukulut 20,54 %)		45 805

* Työllisyysmääräraharaukset ovat henkilöstöhallinnon budjetissa josta se ohjataan tarpeen mukaan työllistävälle yksikölle. Talousarvion pohjaksi työllisyysmäärärahojen osalta on kerätty esimiesten näkemys palkkatukityöllistämisen mahdollisuuksista heidän vastuualueellaan.

2.14 Henkilöstön koulutusrahat vuoden 2019 talousarviossa

Henkilöstön koulutusrahat vuoden 2019 talousarviossa

Hallinto- ja talousosasto	5.000
Perusturvaosasto	15.000
Sivistysosasto	25.000
Tekninen osasto	15.000
Luottamushenkilöiden koulutus	8.000
<u>Jakamaton (henkilöstöpalveluiden koordinoima)</u>	<u>8.000</u>
yhteensä	76.000*

Arvio Työttömyysvakuutusrahastolta saatavasta koulutuskorvauksesta: 8.000 euroa
(haetaan koulutussuunnitelman 2019 pohjalta)

* Koulutusmäärärahat jaetaan suoraan hallintokunnille, jotka määrittelevät määrärahojen käytön laadittujen koulutussuunnitelmien ja todellisen tarpeen pohjalta vuodelle 2019.

2.15 Tuloslaskelma

(sis. ja ulk.)	TP	TA	TA	TA	KH	KV		TS	TS
Päivitetty 29.11.2018	2017	2018	2018	2018	3.12.2018	10.12.2018	Kasvu%	TA 2020	TA 2021
		Alkuper.	Muutokset	Muutosten jälkeen	Vero % 21,00	Vero % 21,00	TA 2018/TA 2019		
TULOSLASKELMA	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	€	€		1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	13 870	13 850	0	13 850	14 051 599	14 051 599	1,5 %	13 425	13 425
Myyntituotot	6 312	6 273		6 273	6 892 501	6 892 501			
Maksutuotot	2 410	2 425		2 425	2 145 291	2 145 291			
Tuet ja avustukset	355	479		479	477 537	477 537			
Muut toimintatuotot	4 793	4 673		4 673	4 536 270	4 536 270			
Valmistus omaan käyttöön	24								
Toimintakulut	-68 059	-71 245	-120	-71 365	-71 984 913	-72 434 913	1,5 %	-73 432	-73 482
Henkilöstömenot	-20 391	-21 403	-65	-21 468	-21 396 700	-21 396 700			
Palveluiden ostot	-38 734	-39 881	-55	-39 936	-40 408 625	-40 408 625			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 217	-3 316		-3 316	-3 250 318	-3 250 318			
Avustukset	-2 681	-3 357		-3 357	-3 722 970	-3 722 970			
Muut toimintamenot	-3 036	-3 288		-3 288	-3 206 300	-3 656 300			
Toimintakate	-54 165	-57 395	-120	-57 515	-57 933 314	-58 383 314	1,5 %	-60 007	-60 057
Verotulot	33 198	34 501		34 501	35 800 000	35 800 000	3,8 %	36 400	37 490
Valtionosuudet	25 146	24 769		24 769	23 594 000	23 594 000	-4,7 %	23 700	23 900
Rahoitustulot ja -menot:	622	487		487	286 500	286 500	-41,2 %	100	-500
Korkotulot	101	66		66	63 000	63 000			
Muut rahoitustulot	861	684		684	482 500	482 500			
Korkomenot	-183	-183		-183	-180 000	-180 000			
Muut rahoitusmenot	-157	-80		-80	-79 000	-79 000			
Vuosikate	4 801	2 362	-120	2 242	1 747 186	1 297 186	-42,1 %	193	833
Poistot ja arvonalentumiset									
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 796	-3 500		-3 500	-3 620 702	-3 620 702	3,4 %	-3 700	-3 900
Arvonalentumiset									
Satunnaiset erät									
Satunnaiset tulot									
Satunnaiset menot									
Tilikauden tulos	5	-1 138	-120	-1 258	-1 873 516	-2 323 516	84,7 %	-3 507	-3 067
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	83	83		83	150 000	150 000		200	200
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)									
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	49								
Tuloverot									
Tilikauden yli-/alijäämä	137	-1 055	-120	-1 175	-1 723 516	-2 173 516	85,0 %	-3 307	-2 867
TULOSLASKELMAN TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT									
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	20,4 %	19,4 %		19,4 %	19,5 %	19,4 %			
Vuosikate/Poistot, %	100,1 %	67,5 %		64,1 %	48,3 %	35,8 %			
Vuosikate, euro/asukas	490,60	241,02		228,78	180,12	133,73			
Kertynyt yli-/alijäämä	5 534	4 279		4 359	2 635	462			
Asukasmäärä	9 786	9 800		9 800	9 700	9 700			

Tuloslaskelmaosan yhteydessä esitetään tulorahoituksen riittävyttä koskevat tavoitteet ja niiden saavuttamista mittaavat tunnusluvut.

Myynti- ja maksutulojen osuudelle kunnan toimintamenoista on perusteltua asettaa tavoitearvo. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että kunnan tulee kyetä rahoittamaan vuosikatteella keskimääräiset poistonalaisten tuotantovälineiden investoinnit. Tavoitetta mittaa seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistonalaisista investoinneista

= 100 * Vuosikate / Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno

Kun tunnusluvun arvo on 100 prosenttia tai sitä suurempi, voidaan kunnan tulorahoituksen katsoa olevan riittävä tai ylijäämäinen. Kunnan talous on heikkenevä ja kunta velkaantuu, kun vuosikate on keskimääräistä poistonalaista investointitasoa alempi. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa.

2.16 Investointiosa

Investoinnit kunnanvaltuustoon nähden sitovalla tasolla

INVESTOINNIT TA 2019, TS 2020, TS 2021

Tilapalvelut

Uudisrakentaminen	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Terveysasema			
<i>Tarvekartoitus, Investointimallin, toteutus- ja rahoitusvaihtoehd. päätös KH 31.3.</i>			
<i>Hankesuunnittelu ja rakentaminen: liittymät, tarvittavan infran suunnittelu- ja rakentaminen, kalustus, käyttötalousvaikutusten arviointi</i>			
Paloasema			
<i>- Hankesuunnittelu 2019 alkaen; sijoitus-, toteutus-, rahoitussuunn.</i>			
Teollisuustilavaraus			
<i>- Varausluonteinen mr, käytetään elinkeinopol. tarpeen mukaan</i>			
Yhteensä	2 540	7 150	9 300

Peruskorjaus	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Jäähalli			
<i>- Rungon ja jäähdytyslaitteiston korjaus</i>			
Kunnantalo			
<i>- Tila-, toteutus- ja rahoitussuunn.</i>			
Riihikoti, energiatehokk parant			
<i>Sorsakosken asuin-/ päiväkotirakenn</i>			
Koulut			
<i>Kylpylä, Jäähalli, Hiihtoareena</i>			
Varastorakennukset			
<i>Liikerakennukset</i>			
Teollisuustilat			
<i>Suunnittelumr ja muut yl. kohteet</i>			
Yhteensä	1 420	1 365	3 780

	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Uudisrakentaminen	3 196	7 610	9 400
Peruskorjaus	4 039	3 165	5 460
Yhteensä	7 235	10 775	14 860

Kunnallistekniikka

Uudisrakentaminen	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Kadut ja tiet	200	75	
Valaistus			
Hulevesi	85	70	
Muut alueet	10		

Yhteensä	295	145	0
Peruskorjaus	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Kadut ja tiet	1 440	740	790
Valaistus, bto	398	110	100
Valaistus, tulot	-20		
Valaistus, nto	378		
Hulevesi, bto	181	100	100
Hulevesi, tulot	-50		
Hulevesi, nto	131		
Muut alueet	200	350	170

Yhteensä	2 149	1 300	1 160
----------	-------	-------	-------

	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Maa-alueiden ostovaraus	400	400	400
/myyntivaraus	-60	-60	-60

	TA 2019	TS 2020	TS 2021	Yhteensä 2019-2021
Kaikki menot	8 273	11 915	15 510	35 698
Kaikki tulot	-130	-550	-60	-740
Kaikki yhteensä	8 143	11 365	15 450	34 958

Varausluontoiset invest. yht. 2 250

Vesihuolto

Uudisrakentaminen	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Taloliittymät	120	100	100
Vesihuoltoverkosto, bto	241	705	
Vesihuoltoverkosto, tulot		-490	
Vesihuoltoverkosto, nto		215	

Yhteensä	361	315	100
----------	-----	-----	-----

Peruskorjaus	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Vesihuoltoverkosto	470	500	520

	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Irtain Inv / Leasing	548	230	230
Arvopaperit	20	20	20

2.17 Rahoituslaskelma

Talousarvion rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Rahoitusosa esitetään vähennyslaskukaavan muodossa. Välisummana esitetään Toiminnan ja investointien rahavirta. Ylijäämäinen välisumma osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulorahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella. Mainitun välisumman ja rahoituksen rahavirran yhteen laskettu määrä osoittaa budjetoitujen rahavirtojen kokonaisvaikutuksen kunnan maksuvalmiuteen.

TALOUSARVION RAHOITUSOSA	TP	TA	TA	TA	KH	KV	TS	TS
	2017	2018	2018	2018	3.12.2018	10.12.2018	TS	TS
		Alkup	Muutokset	Muutosten jälkeen	TA 2019	TA 2019	TA 2020	TA 2021
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	€	€	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta								
Vuosikate	4 801	2 361	-120	2 241	1 747 186	1 297 186	193	833
Satunnaiset erät								
Tulorahoituksen korjaukset	-136	-40		-40	-75 000	-75 000	-75	-75
	4 665	2 321		2 201	1 672 186	1 222 186	118	758
Investointien rahavirta								
Investointimenot	-10 124	-13 185		-13 185	-8 273 000	-8 273 000	-11 915	-15 510
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 447	981		981	70 000	70 000	490	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	171	100		100	135 000	135 000	135	135
	-8 506	-12 104		-12 104	-8 068 000	-8 068 000	-11 290	-15 375
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 841	-9 783	-120	-9 903	-6 395 814	-6 845 814	-11 172	-14 617
Rahoituksen rahavirta								
Antolainauksen muutokset *)								
Antolainasaamisten lisäykset	0							
Antolainasaamisten vähennykset	14							
	14							
Lainakannan muutokset *)								
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 687	15 000		15 000	13 000 000	13 000 000	10 000	15 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 313	-1 350		-1 350	-1 300 000	-1 300 000	2 200	2 900
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0							
	1 374	13 650		13 650	11 700 000	11 700 000	12 200	17 900
Oman pääoman muutokset *)	0	0		0	0	0		
Vaikutus maksuvalmiuteen	-2 453	3 867	-120	3 747	5 304 186	4 854 186	1 028	3 283
Rahavarat 31.12.	5 181	2 000		2 000	2 000 000	2 000 000		
Rahavarat 1.1.	7 494	2 000		2 000	3 000 000	3 000 000		
	-2 313	0		0	-1 000 000	-1 000 000		
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot								
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä *	-3 841	-9 783		-9 903	-6 395 814	-6 845 814		
Lainanhoitokate *)	3,4	1,7		1,6	1,3	1,0		
Kassan riittävyys, pv	25,09	8,92		8,92	9,39	9,33		
*) sitova valtuustoon nähden								

Rahoitusosan tavoitteet ja tunnusluvut

Rahoitusosan yhteydessä esitetään toiminnan ja investointien rahoitusta koskevat tavoitteet ja niiden saavuttamista mittaavat tunnusluvut.

Toiminnan ja investointien rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman, sen välitulosten ja niistä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Investointien omarahoitustavoite

Tavoitteena toiminnan ja investointien rahoituksessa tulee olla, että investoinnit rahoitetaan pitkällä aikavälillä omarahoituksella.

Lainanhoitokykytavoite

Lainanhoitokykyä koskevaksi sitovaksi tavoitteeksi on perusteltua asettaa, että kunnan normaali tulorahoitus ilman satunnaiseriä on olennaisesti lainanhoitomenoja suurempi.

Tavoitearvo lasketaan: Lainanhoitokate -tunnusluvusta:

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1–2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Maksuvalmiustavoite

Maksuvalmiustavoitteeksi voidaan asettaa Kassan riittävyys -tunnusluvun tavoitearvon perusteella Tunnusluku lasketaan kaavasta:

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat varainhoitovuoden lopussa / Kassasta maksut varainhoitovuonna.

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista varainhoitovuoden tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan eristä:

Tuloslaskelman osasta:

Toimintamenot – Valmistus omaan käyttöön   Korkomenot   Muut rahoitusmenot

Rahoituslaskelman osasta:

Investointimenot – Antolainojen lisäys   Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset).

Riittävänä tavoitearvona voidaan pitää 14–30 päivän kassan riittävyyttä.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely

Kuntalain 118 §:ssä säädetään erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä. Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädetyssä määrääjässä*.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain ([1704/2009](#)) 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen;
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla;
- 4) kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

Edellä 3 momentissa tarkoitettujen tunnuslukujen raja-arvot lasketaan vuosittain Tilastokeskuksen ylläpitämistä konsernitilinpäätösten tiedoista. Tunnuslukujen laskentaperusteina käytetään Tilastokeskuksen käyttämiä laskentaperusteita ja kunnan vahvistamaa tuloveroprosenttia.

*Kuntalain 110 § 3 mom mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Sama koskee kuntayhtymiä. Kuntakonsernia alijäämän kattamisvelvollisuus ei koske. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyä ns. kriisikuntamenettelyä koskevat säännökset on siirretty kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta annetusta laista uuteen kuntalakiin. Kuntalakiin sisältyy kuntatalousohjelman laatiminen hallituskaudeksi osana julkisen talouden suunnitelmaa.

2.18 Sisäiset ja ulkoiset toimitelimitin, sitovuus KV

Tuotot Kulut € / Ulkoiset / Sisäiset / Kaikki					
Summataso: Toimielin; sitovuustaso kunnanvaltuusto					
	TP 2017	TA 2018	TA 2018 sis. Lisämr KV 7.5.2018	TA 2019 KH 3.12.2018	TA 2019 KV 10.12.2019
10-4 (Kunnanhallitus)					
1 (Ulkoinen laskenta)					
Tuotot	129 029	26 000	26 000	6 000	6 000
Kulut	-2 737 808	-3 156 814	-3 156 814	-2 976 402	-2 976 402
Toimintakate	-2 608 779	-3 130 814	-3 130 814	-2 970 402	-2 970 402
2 (Sisäinen laskenta)					
Tuotot	92 529	69 529	69 529	61 252	61 252
Kulut	-80 160	-66 220	-66 220	-64 023	-64 023
Toimintakate	12 369	3 309	3 309	-2 771	-2 771
10-4					
Tuotot	221 558	95 529	95 529	67 252	67 252
Kulut	-2 817 968	-3 223 034	-3 223 034	-3 040 425	-3 040 425
Toimintakate	-2 596 410	-3 127 505	-3 127 505	-2 973 173	-2 973 173
13-4 (Kunnanhallituksen yleisjaosto)					
1 (Ulkoinen laskenta)					
Tuotot	131 954	202 800	202 800	258 000	258 000
Kulut	-1 607 976	-1 818 315	-1 818 315	-1 753 044	-1 753 044
Toimintakate	-1 476 022	-1 615 515	-1 615 515	-1 495 044	-1 495 044
2 (Sisäinen laskenta)					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-2 937	-2 269	-2 269	-3 285	-3 285
Toimintakate	-2 937	-2 269	-2 269	-3 285	-3 285
13-4					
Tuotot	131 954	202 800	202 800	258 000	258 000
Kulut	-1 610 913	-1 820 584	-1 820 584	-1 756 329	-1 756 329
Toimintakate	-1 478 959	-1 617 784	-1 617 784	-1 498 329	-1 498 329
15-4 (Tarkastuslautakunta)					
1 (Ulkoinen laskenta)					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-23 730	-32 000	-32 000	-25 000	-25 000
Toimintakate	-23 730	-32 000	-32 000	-25 000	-25 000
2 (Sisäinen laskenta)					
Tuotot	1 928	1 928	1 928	1 573	1 573
Kulut	-899	0	0	0	0
Toimintakate	1 029	1 928	1 928	1 573	1 573
15-4					
Tuotot	1 928	1 928	1 928	1 573	1 573
Kulut	-24 629	-32 000	-32 000	-25 000	-25 000
Toimintakate	-22 701	-30 072	-30 072	-23 427	-23 427
16-4 (Keskusvaalilautakunta)					
1 (Ulkoinen laskenta)					
Tuotot	0	32 000	32 000	60 000	60 000
Kulut	-26 373	-32 000	-32 000	-60 000	-60 000
Toimintakate	-26 373	0	0	0	0
2 (Sisäinen laskenta)					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-467	0	0	0	0
Toimintakate	-467	0	0	0	0
16-4					
Tuotot	0	32 000	32 000	60 000	60 000
Kulut	-26 840	-32 000	-32 000	-60 000	-60 000
Toimintakate	-26 840	0	0	0	0

	TP 2017	TA 2018	TA 2018 sis. Lisämr KV 7.5.2018	TA 2019 KH 3.12.2018	TA 2019 KV 10.12.2019
20-4 (Perusturvalautakunta)					
1 (Ulkoisen laskenta)					
Tuotot	2 735 070	2 296 111	2 296 111	2 245 468	2 245 468
Kulut	-40 822 718	-39 825 624	-39 945 624	-40 385 436	-40 385 436
Toimintakate	-38 087 648	-37 529 513	-37 649 513	-38 139 968	-38 139 968
2 (Sisäinen laskenta)					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-1 391 295	-771 549	-771 549	-770 377	-770 377
Toimintakate	-1 391 295	-771 549	-771 549	-770 377	-770 377
20-4					
Tuotot	2 735 070	2 296 111	2 296 111	2 245 468	2 245 468
Kulut	-42 214 013	-40 597 173	-40 717 173	-41 155 813	-41 155 813
Toimintakate	-39 478 943	-38 301 062	-38 421 062	-38 910 345	-38 910 345
30-4 (Koululautakunta)					
1 (Ulkoisen laskenta)					
Tuotot	290 271	672 970	672 970	675 024	675 024
Kulut	-7 626 702	-11 102 443	-11 102 443	-11 495 982	-11 945 982
Toimintakate	-7 336 431	-10 429 473	-10 429 473	-10 820 958	-11 270 958
2 (Sisäinen laskenta)					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-1 933 257	-2 706 218	-2 706 218	-2 557 558	-2 557 558
Toimintakate	-1 933 257	-2 706 218	-2 706 218	-2 557 558	-2 557 558
30-4					
Tuotot	290 271	672 970	672 970	675 024	675 024
Kulut	-9 559 959	-13 808 661	-13 808 661	-14 053 540	-14 503 540
Toimintakate	-9 269 688	-13 135 691	-13 135 691	-13 378 516	-13 828 516
40-4 (Kulttuuri- ja vapaa-aikalautak)					
1 (Ulkoisen laskenta)					
Tuotot	59 128	81 560	81 560	20 000	20 000
Kulut	-1 413 361	-1 293 707	-1 293 707	-1 314 509	-1 314 509
Toimintakate	-1 354 233	-1 212 147	-1 212 147	-1 294 509	-1 294 509
2 (Sisäinen laskenta)					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-257 500	-256 295	-256 295	-140 430	-140 430
Toimintakate	-257 500	-256 295	-256 295	-140 430	-140 430
40-4					
Tuotot	59 128	81 560	81 560	20 000	20 000
Kulut	-1 670 861	-1 550 002	-1 550 002	-1 454 939	-1 454 939
Toimintakate	-1 611 733	-1 468 442	-1 468 442	-1 434 939	-1 434 939
50-4 (Tekninen lautakunta)					
1 (Ulkoisen laskenta)					
Tuotot	5 019 690	4 882 951	4 882 951	5 317 639	5 317 639
Kulut	-8 016 828	-7 995 960	-7 995 960	-8 178 929	-8 178 929
Toimintakate	-2 997 138	-3 113 009	-3 113 009	-2 861 290	-2 861 290
2 (Sisäinen laskenta)					
Tuotot	4 119 386	4 147 874	4 147 874	3 887 333	3 887 333
Kulut	-485 242	-357 702	-357 702	-360 261	-360 261
Toimintakate	3 634 144	3 790 172	3 790 172	3 527 072	3 527 072
50-4					
Tuotot	9 139 076	9 030 825	9 030 825	9 204 972	9 204 972
Kulut	-8 502 070	-8 353 662	-8 353 662	-8 539 190	-8 539 190
Toimintakate	637 006	677 163	677 163	665 782	665 782
65-4 (Keski-savon ympäristöltk)					
1 (Ulkoisen laskenta)					
Tuotot	1 311 164	1 433 288	1 433 288	1 514 140	1 514 140
Kulut	-1 565 790	-1 765 593	-1 765 593	-1 840 283	-1 840 283
Toimintakate	-254 626	-332 305	-332 305	-326 143	-326 143
2 (Sisäinen laskenta)					
Tuotot	3 921	2 800	2 800	5 170	5 170
Kulut	-66 004	-61 878	-61 878	-59 394	-59 394
Toimintakate	-62 083	-59 078	-59 078	-54 224	-54 224
65-4					
Tuotot	1 315 085	1 436 088	1 436 088	1 519 310	1 519 310
Kulut	-1 631 794	-1 827 471	-1 827 471	-1 899 677	-1 899 677
Toimintakate	-316 709	-391 383	-391 383	-380 367	-380 367
RAPORTTI YHTEENSÄ					
Tuotot	13 894 068	13 849 811	13 849 811	14 051 598	14 051 598
Kulut	-68 059 049	-71 244 587	-71 364 587	-71 984 913	-72 434 913
Toimintakate	-54 164 981	-57 394 776	-57 514 776	-57 933 315	-58 383 315

Sisäiset ja ulkoiset tulosalueittain, sitovuus KH

Tuotot Kulut € / Ulkoiset / Sisäiset / Kaikki					
Summataso:Tulosalue; sitovuustaso kunnanhallitus					
	TP 2017	TA 2018	TA 2018 sis. LisäMR KV 7.5.2018	TA 2019 KH 3.12.2018	TA 2019 KV 10.12.2019
101-3 (Yleishallinto ja talouspalvelut)					
1 (Ulkoinen laskenta)					
Tuotot	84 494	26 000	26 000	6 000	6 000
Kulut	-2 408 641	-2 772 442	-2 772 442	-2 592 358	-2 592 358
Toimintakate	-2 324 147	-2 746 442	-2 746 442	-2 586 358	-2 586 358
2 (Sisäinen laskenta)					
Tuotot	92 529	69 529	69 529	61 252	61 252
Kulut	-76 635	-63 708	-63 708	-61 489	-61 489
Toimintakate	15 894	5 821	5 821	-237	-237
101-3					
Tuotot	177 023	95 529	95 529	67 252	67 252
Kulut	-2 485 276	-2 836 150	-2 836 150	-2 653 847	-2 653 847
Toimintakate	-2 308 253	-2 740 621	-2 740 621	-2 586 595	-2 586 595
110-3 (Elinkeinopalvelut)					
1 (Ulkoinen laskenta)					
Tuotot	44 534	0	0	0	0
Kulut	-329 167	-384 372	-384 372	-384 044	-384 044
Toimintakate	-284 633	-384 372	-384 372	-384 044	-384 044
2 (Sisäinen laskenta)					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-3 525	-2 512	-2 512	-2 534	-2 534
Toimintakate	-3 525	-2 512	-2 512	-2 534	-2 534
110-3					
Tuotot	44 534	0	0	0	0
Kulut	-332 692	-386 884	-386 884	-386 578	-386 578
Toimintakate	-288 158	-386 884	-386 884	-386 578	-386 578
131-3 (Henkilöstöhallinto ja -palvelu)					
1 (Ulkoinen laskenta)					
Tuotot	131 954	202 800	202 800	258 000	258 000
Kulut	-1 607 976	-1 818 315	-1 818 315	-1 753 044	-1 753 044
Toimintakate	-1 476 022	-1 615 515	-1 615 515	-1 495 044	-1 495 044
2 (Sisäinen laskenta)					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-2 937	-2 269	-2 269	-3 285	-3 285
Toimintakate	-2 937	-2 269	-2 269	-3 285	-3 285
131-3					
Tuotot	131 954	202 800	202 800	258 000	258 000
Kulut	-1 610 913	-1 820 584	-1 820 584	-1 756 329	-1 756 329
Toimintakate	-1 478 959	-1 617 784	-1 617 784	-1 498 329	-1 498 329
150-3 (Tilintarkastus)					
1 (Ulkoinen laskenta)					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-23 730	-32 000	-32 000	-25 000	-25 000
Toimintakate	-23 730	-32 000	-32 000	-25 000	-25 000
2 (Sisäinen laskenta)					
Tuotot	1 928	1 928	1 928	1 573	1 573
Kulut	-899	0	0	0	0
Toimintakate	1 029	1 928	1 928	1 573	1 573
150-3					
Tuotot	1 928	1 928	1 928	1 573	1 573
Kulut	-24 629	-32 000	-32 000	-25 000	-25 000
Toimintakate	-22 701	-30 072	-30 072	-23 427	-23 427
160-3 (Vaalit)					
1 (Ulkoinen laskenta)					
Tuotot	0	32 000	32 000	60 000	60 000
Kulut	-26 373	-32 000	-32 000	-60 000	-60 000
Toimintakate	-26 373	0	0	0	0
2 (Sisäinen laskenta)					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-467	0	0	0	0
Toimintakate	0	0	0	0	0
160-3					
Tuotot	0	32 000	32 000	60 000	60 000
Kulut	-26 840	-32 000	-32 000	-60 000	-60 000
Toimintakate	-26 840	0	0	0	0

	TP 2017	TA 2018	TA 2018 sis. LisäMR KV 7.5.2018	TA 2019 KH 3.12.2018	TA 2019 KV 10.12.2019
211-3 (Johtamisen tukipalvelut) Vuoden 2019 alusta yhdistetty tulosalueeseen 221-3					
1 (Ulkoisen laskenta)					
Tuotot	96	0	0	0	0
Kulut	-171 359	-206 761	-206 761	0	0
Toimintakate	-171 263	-206 761	-206 761	0	0
2 (Sisäinen laskenta)					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-3 572	-2 681	-2 681	0	0
Toimintakate	-3 572	-2 681	-2 681	0	0
211-3					
Tuotot	96	0	0	0	0
Kulut	-174 931	-209 442	-209 442	0	0
Toimintakate	-174 835	-209 442	-209 442	0	0
221-3 (Sosiaalihuollon palvelut)					
1 (Ulkoisen laskenta)					
Tuotot	2 662 723	2 267 754	2 267 754	2 226 250	2 226 250
Kulut	-16 721 363	-15 255 797	-15 375 797	-16 438 873	-16 438 873
Toimintakate	-14 058 640	-12 988 043	-13 108 043	-14 212 623	-14 212 623
2 (Sisäinen laskenta)					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-1 387 723	-768 868	-768 868	-770 377	-770 377
Toimintakate	-1 387 723	-768 868	-768 868	-770 377	-770 377
221-3					
Tuotot	2 662 723	2 267 754	2 267 754	2 226 250	2 226 250
Kulut	-18 109 086	-16 024 665	-16 144 665	-17 209 250	-17 209 250
Toimintakate	-15 446 363	-13 756 911	-13 876 911	-14 983 000	-14 983 000
241-3 (Terveyden- ja sairaanhoitopalv)					
1 (Ulkoisen laskenta)					
Tuotot	72 251	28 357	28 357	19 218	19 218
Kulut	-23 929 996	-24 363 066	-24 363 066	-23 946 563	-23 946 563
Toimintakate	-23 857 745	-24 334 709	-24 334 709	-23 927 345	-23 927 345
241-3					
Tuotot	72 251	28 357	28 357	19 218	19 218
Kulut	-23 929 996	-24 363 066	-24 363 066	-23 946 563	-23 946 563
Toimintakate	-23 857 745	-24 334 709	-24 334 709	-23 927 345	-23 927 345
311-3 (Koulupalvelut)					
1 (Ulkoisen laskenta)					
Tuotot	290 271	169 480	169 480	297 458	297 458
Kulut	-7 626 702	-7 775 305	-7 775 305	-8 209 330	-8 524 330
Toimintakate	-7 336 431	-7 605 825	-7 605 825	-7 911 872	-8 226 872
2 (Sisäinen laskenta)					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-1 933 257	-1 993 738	-1 993 738	-1 904 963	-1 904 963
Toimintakate	-1 933 257	-1 993 738	-1 993 738	-1 904 963	-1 904 963
311-3					
Tuotot	290 271	169 480	169 480	297 458	297 458
Kulut	-9 559 959	-9 769 043	-9 769 043	-10 114 293	-10 429 293
Toimintakate	-9 269 688	-9 599 563	-9 599 563	-9 816 835	-10 131 835
321-3 (Varhaiskasvatuspalvelut)					
1 (Ulkoisen laskenta)					
Tuotot	0	503 490	503 490	377 566	377 566
Kulut	0	-3 327 138	-3 327 138	-3 286 652	-3 421 652
Toimintakate	0	-2 823 648	-2 823 648	-2 909 086	-3 044 086
2 (Sisäinen laskenta)					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	0	-712 480	-712 480	-652 595	-652 595
Toimintakate	0	-712 480	-712 480	-652 595	-652 595
311-3					
Tuotot	0	503 490	503 490	377 566	377 566
Kulut	0	-4 039 618	-4 039 618	-3 939 247	-4 074 247
Toimintakate	0	-3 536 128	-3 536 128	-3 561 681	-3 696 681

	TP 2017	TA 2018	TA 2018 sis. LisäMR KV 7.5.2018	TA 2019 KH 3.12.2018	TA 2019 KV 10.12.2019
471-3 (Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut)					
1 (Ulkoisen laskenta)					
Tuotot	59 128	81 560	81 560	20 000	20 000
Kulut	-1 413 361	-1 293 707	-1 293 707	-1 314 509	-1 314 509
Toimintakate	-1 354 233	-1 212 147	-1 212 147	-1 294 509	-1 294 509
2 (Sisäinen laskenta)					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-257 500	-256 295	-256 295	-140 430	-140 430
Toimintakate	-257 500	-256 295	-256 295	-140 430	-140 430
471-3					
Tuotot	59 128	81 560	81 560	20 000	20 000
Kulut	-1 670 861	-1 550 002	-1 550 002	-1 454 939	-1 454 939
Toimintakate	-1 611 733	-1 468 442	-1 468 442	-1 434 939	-1 434 939
511-3 (Tekniset palvelut)					
1 (Ulkoisen laskenta)					
Tuotot	3 167 858	3 069 350	3 069 350	3 468 639	3 468 639
Kulut	-7 223 739	-7 145 945	-7 145 945	-7 306 221	-7 306 221
Toimintakate	-4 055 881	-4 076 595	-4 076 595	-3 837 582	-3 837 582
2 (Sisäinen laskenta)					
Tuotot	3 884 968	3 999 394	3 999 394	3 760 860	3 760 860
Kulut	-416 916	-295 772	-295 772	-301 810	-301 810
Toimintakate	3 468 052	3 703 622	3 703 622	3 459 050	3 459 050
511-3					
Tuotot	7 052 826	7 068 744	7 068 744	7 229 499	7 229 499
Kulut	-7 640 655	-7 441 717	-7 441 717	-7 608 031	-7 608 031
Toimintakate	-587 829	-372 973	-372 973	-378 532	-378 532
590-3 (Rakennusvalvonta)					
1 (Ulkoisen laskenta)					
Tuotot	99 397	90 500	90 500	90 000	90 000
Kulut	-130 599	-165 788	-165 788	-181 987	-181 987
Toimintakate	-31 202	-75 288	-75 288	-91 987	-91 987
2 (Sisäinen laskenta)					
Tuotot	22 326	0	0	0	0
Kulut	-5 471	-3 767	-3 767	-2 941	-2 941
Toimintakate	16 855	-3 767	-3 767	-2 941	-2 941
590-3					
Tuotot	121 723	90 500	90 500	90 000	90 000
Kulut	-136 070	-169 555	-169 555	-184 928	-184 928
Toimintakate	-14 347	-79 055	-79 055	-94 928	-94 928
650-3 (Ympäristötoimi)					
1 (Ulkoisen laskenta)					
Tuotot	1 311 164	1 433 288	1 433 288	1 514 140	1 514 140
Kulut	-1 565 790	-1 765 593	-1 765 593	-1 840 283	-1 840 283
Toimintakate	-254 626	-332 305	-332 305	-326 143	-326 143
2 (Sisäinen laskenta)					
Tuotot	3 921	2 800	2 800	5 170	5 170
Kulut	-66 004	-61 878	-61 878	-59 394	-59 394
Toimintakate	-62 083	-59 078	-59 078	-54 224	-54 224
650-3					
Tuotot	1 315 085	1 436 088	1 436 088	1 519 310	1 519 310
Kulut	-1 631 794	-1 827 471	-1 827 471	-1 899 677	-1 899 677
Toimintakate	-316 709	-391 383	-391 383	-380 367	-380 367
900-3 (Vesi- ja viemärlaitos)					
1 (Ulkoisen laskenta)					
Tuotot	1 752 435	1 723 101	1 723 101	1 759 000	1 759 000
Kulut	-662 490	-684 227	-684 227	-690 721	-690 721
Toimintakate	1 089 945	1 038 874	1 038 874	1 068 279	1 068 279
2 (Sisäinen laskenta)					
Tuotot	212 093	148 480	148 480	126 473	126 473
Kulut	-62 855	-58 163	-58 163	-55 510	-55 510
Toimintakate	149 238	90 317	90 317	70 963	70 963
900-3					
Tuotot	1 964 528	1 871 581	1 871 581	1 885 473	1 885 473
Kulut	-725 345	-742 390	-742 390	-746 231	-746 231
Toimintakate	1 239 183	1 129 191	1 129 191	1 139 242	1 139 242
RAPORTTI YHTEENSÄ					
Tuotot	13 894 068	13 849 811	13 849 811	14 051 599	14 051 599
Kulut	-68 059 049	-71 244 587	-71 364 587	-71 984 913	-72 434 913
Toimintakate	-54 164 981	-57 394 776	-57 514 776	-57 933 314	-58 383 314

2.19 Leppävirran kuntastrategia 2018-2021

Päästrategia

- Leppävirta on houkutteleva Kuopion kaupunkiseudun maaseutukunta, joka toimii yhteistyössä talousalueensa kuntien kanssa
- tarjoaa kehittyvän toimintaympäristön yrityksille ja monipuoliset työllistymisen ja asumisen mahdollisuudet
- edistää kuntalaisten hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja osallistumisen sekä omatoimisuuden mahdollisuuksia
- panostaa liikunta- ja harrastusmahdollisuuksiin, hyvinvointi- ja luontomatkailuun sekä terveyden edistämiseen
- lapsiystävällinen kunta, jossa on hyvät sivistyspalvelut
- tarjoaa hyvää elämän laatua ja turvallisuutta

Painopistealueet:

Houkutteleva asuinpaikka			
	Tavoitteet -2021	Hankkeet 2019–2021	Mittarit
A1.	Turvallinen, viihtyisä ja luonnonläheinen asuinpaikka		
A2.	Monipuolisen asumisen mahdollistaminen koko kunnan alueella		
A3.	Toimivat kyläyhteisöt		
A4.	Yhteisöllisyyden edistäminen		
A5.	Hyvät harrastus- ja virkistysmahdollisuudet		
A6.	Toimiva ja kattava tie- ja tietoliikenneverkko		
A7.	Edistää etätöiden mahdollisuuksia		
A8.	Saavutettavuuden edistäminen		
A9.	Leppävirta tunnetaan lapsi- ja perheystävällisenä kuntana		

Hankkeet – 2021

- Kunnan aktiivinen maahankinta ja kaavoitus
- Monipuolinen tonttitarjonta
- Kärkihankkeena Lossinpellon asuinalueen toteuttaminen ja tehokas tonttimarkkinointi
- Aktiivinen edunvalvonta VT5 rakentamiseen liittyvissä asioissa
- Nopea ja tehokas kaavoitus VT5 parannushankkeen edistämiseksi
- Viihtyisyyden edistäminen monipuolisilla hankkeilla
- Tietoliikenneverkko/-varaukset uusille asuinalueille
- Kutsu- palveluliikenteen kehittäminen
- Kunta tarjoaa tiloja, taloudellista tukea ja vaikuttamisväyliä yhteisöllisyyden edistämiseen

Vahva elinkeinoelämä			
	Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019–2021	Mittarit
B1.	Työpaikkojen ja yritysten määrän lisääntyminen		
B2.	Yritysten kilpailukyvyen kehittyminen		
B3.	Aktiivinen elinkeinopoliitiikka		
B4.	Monimuotoisen palvelutuotannon kehittyminen		
B5.	Maaseutuyritystoiminnan kehittyminen		
B6.	Matkailutulon lisääntyminen kunnassa		

Hankkeet – 2021

- Nopea ja joustava päätöksenteko
- Aktiivinen osallistuminen työllisyyttä edistäviin, koulutusta ja rekrytointia tehostaviin hankkeisiin
- Yrittäjyyskasvatus varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle
- Hyvät yritysten kehittämispalvelut
- Osallistuminen yritysten kilpailukykyä kehittyviin hankkeisiin
- Monipuolinen yritystonttitarjonta ja valmius vastata toimitilatarpeisiin
- Monipuolinen yhteistyö, verkostoituminen ja kumppanuudet yritystoiminnan ja elinkeinoelämän kehittämisessä
- Vahva yrityskuntamarkkinointi
- Paikallisten yrittäjien mahdollisuuksien huomioiminen hankinnoissa
- Lähiruoan osuuden ja kotimaisuuden lisääminen kunnan ruokapalveluissa
- Maaseudun yritystoiminnan monipuolistaminen ja kehittäminen yhteistyössä alan toimijoiden kanssa
- Vokkolan alue matkailullisen kehittämisen kärkenä
- Kansainvälisen matkailun edistäminen

Hyvät palvelut			
	Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019–2021	Mittarit
C1.	Kunnan vahva rooli hyvinvoinnin, terveyden ja sivistyksen edistäjänä		
C2.	Hyvien palveluiden turvaaminen leppävirtalaisille maakuntauudistuksessa		
C3.	Tuotetaan laadukkaita palveluita kustannustehokkaasti		
C4.	Palvelujen tasapuolinen saatavuus ja laatu kaikille ikäryhmille		
C5.	Asiakaslähtöiset, monipuoliset ja -muotoiset matalan kynnyksen palvelut		
C6.	Osallisuuden edistäminen		
C7.	Tehokas ja ennakoiva viestintä		

Hyvät Palvelut: Hankkeet – 2021

- Digitaalisten palveluiden ja asiainnin kehittäminen, riittävä tuki eri käyttäjäryhmille

- Palvelutarjonnan ja harrastusmahdollisuuksien esiin nostaminen monipuolisin viestinnän keinoin
- Palveluiden tarjonnan suuntaaminen todellisen asiakastarpeen mukaan
- Asiakaspalautteen systemaattinen kerääminen ja hyödyntäminen
- Aktiivinen vuoropuhelu ja yhteistyö kuntalaisten ja eri toimijoiden kanssa modernein keinoin
- Ennaltaehkäiseviin palveluihin panostaminen
- Terveys-, liikunta- ja hyvinvointipalvelujen kehittäminen yhdessä muiden palvelutuottajien ja kolmannen sektorin kanssa
- Kohtaamispaikka lapsiperheille, nuorille ja järjestöille
- Toimivan palveluohjauksen turvaaminen osana palveluketjua
- Palvelustrategian laatiminen
- Vahva edunvalvonta sote- ja maakuntauudistuksessa

Toimiva kuntaorganisaatio			
	Tavoitteet 2021	Hankkeet	Mittarit
D1.	Hyvin johdettu ja hallinnoitu kuntaorganisaatio		
D2.	Vahva kuntakonsernin talous		
D3.	Ennakoiva ja pitkäjänteinen talouden suunnittelu		
D4.	Käyttötalouden ja investointien yhteensovittaminen		
D5.	Tuottavuuden nostaminen		
D6.	Palveluiden yhteensovittaminen rahoitusohjelman kanssa		
D7.	Hyvä työnantajaimago		
D8.	Motivoituneet, osaavat ja hyvinvoivat työntekijät ja päättäjät		
D9.	Terveelliset, turvalliset, toimivat ja oikein mitoitettut toimitilat		

Hankkeet – 2021

- Nopea ja laadukas päätöksenteko
- Toimiva vuoropuhelu ja keskinäinen luottamus päättäjien, virkamiesjohdon ja muun henkilöstön välillä
- Vuoropuhelu kuntalaisten kanssa, mm sosiaalisen median hyödyntäminen
- Kunta-, kuntakonserni- ja maakuntapäätäjien roolien selkeyttäminen
- Konsernirakenteen ja toiminnan tarkastelu
- Yhteistyö- ja palvelusopimusmallien kehittäminen kuntalähtöisesti
- Sähköisen asianhallinnan kehittäminen
- Tuottavuutta edistävien toimien etsiminen ja kehittäminen, toimivat mittarit ja benchmarkkaus
- Henkilöstösuunnittelun ja johtamisen kehittäminen
- Henkilöstön työhyvinvointia ja työssäjaksamista edistävien toimien kehittäminen
- Henkilöstön osaamisen suunnitelmallinen kehittäminen
- Työtapaturmien minimoiminen
- Energia- ja materiaalitehokkuuden edistäminen ja uusiutuvan energian hyödyntäminen
- Toimitilojen joustava ja tehokas käyttö

Strategian toteutumisen mittarit

- Uudet talot, asunnot, muuttoliike
- Hankitun maan määrä, hyväksytyt kaavat
- Tonttien tarjonnan alueellinen ja laadullinen kattavuus, tonttien määrä
- Rakennetun ja olemassa olevan tietoliikenneverkon määrä
- Palveluliikenteen käytön seuraaminen
- Aasukastyytyväisyyskysely, uudet asukkaat, 5 vuotta asuneet
- Kuntaimagotutkimukset

- Palvelujen saatavuus: mittaus ja seuranta palveluittain
- Sähköisen asioinnin osuus palveluittain
- Avustusten määrä kolmannelle sektorille
- Hyvinvointimittaristo
- Asiakkaan kokemus laatu
- Asiakastyytyväisyyskysely

- Uudet yritykset / netto
- Uudet työpaikat
- Kokonaistyöpaikkamäärä
- Työllisten määrän kehitys ja työpaikkaomavaraisuus
- Yritysten määrän kehittyminen toimialoittain
- Yritysten investoinnit
- Työllisyys-, koulutus- ja rekrytointihankkeiden määrä
- Koulujen yrittäjyyskasvatuksen määrä
- Yrityskuntamarkkinointiin käytetyt eurot/vuosi
- Paikallisten hankintojen osuus kokonaishankinnoista
- Ulkomaisten yöpyjien määrä

- Peruskunta ja konsernityttäret: vuosikate ja sen suhde poistoihin
- Investointien määrä
- Veroprosentti
- Lainamäärä, suhteellinen velkaantuneisuus
- Kumulatiivinen ali- / ylijäämä
- Ulkopuolisten palvelutuottajien kustannustehokkuusmittarit
- Kustannus- ja laatuvertailut
- Työtaturmien ja läheltä piti - tilanteiden määrä
- Työilmapiirikartoitukset
- Koulutuskorvausten määrä, koulutuspäivien määrä/hlö
- Energiakulutuksen seuraaminen
- Toimitilojen käyttöaste

3 Käyttötalousosa kunnan talousarviossa

KÄYTTÖTALOUSOSAN ESITTÄMISKAAVIO: Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja sitovuustasot

Toimielin:

- Kunnanvaltuustoon nähden sitova tavoite- ja määrärahasato

10 Kunnanhallitus
13 Kunnanhallituksen yleisjaosto
15 Tarkastuslautakunta
16 Keskusvaalilautakunta
20 Perusturvalautakunta
30 Koululautakunta
40 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta
50 Tekninen lautakunta
65 Keski-Savon ympäristölautakunta

Tulosalue:

- Kunnanhallitukseen nähden sitova tavoite- ja määrärahasato

101 Yleishallinto talous- ja toimistopalvelut
110 Elinkeinopalvelut
131 Henkilöstöhallinto ja -palvelut
150 Tilintarkastus
160 Vaalit
211 Johtamisen tukipalvelut
221 Sosiaalihuollon palvelut
241 Terveysten- ja sairaanhoitopalvelut
311 Koulupalvelut
321 Varhaiskasvatuspalvelut
471 Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut
511 Tekniset palvelut
590 Rakennusvalvonta
650 Ympäristötoimi
900 Vesi- ja viemärlaitos

Vastuualue:

- Lautakuntaan nähden sitova tavoite- ja määrärahasato

1001 Yleishallinto	4750 Kirjasto- ja tietopalvelut
1111 Elinkeinopalvelut	4803 Nuorisopalvelut
1201 Talous- ja toimistopalvelut	5100 Hallinto
1310 Henkilöstöhallinto ja -palvelut	5115 Ostopalvelut
1510 Tarkastustoimi	5201 Maankäyttö ja mittauspalvelut
1610 Vaalit	5301 Kunnallistekniset palvelut
2101 Johtamisen tukipalvelut	5401 Tilapalvelut
2202 Sosiaali- ja perhetyö	5402 Ateria- ja siivouspalvelut
2311 Vajaakuntoisten palvelut	5910 Rakennusvalvonta
2402 Terveyspalvelut	6510 Hallinto ja yhteiset kustannukset
2503 Hoivapalvelut	6520 Ympäristönsuojelu
2601 Sairaanhoitopalvelut	6530 Terveysolojen valvonta
3120 Opetustoimi	6540 Eläinlääkintähuolto
2203 Varhaiskasvatus	9500 Vesi- ja viemärlaitos
4711 Kulttuuri- ja vapaa-aikahallinto	

Toimielin: 10 Kunnanhallitus

1. Valtuustoon nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	222	96	67	70	70
Toimintamenot	-2 818	-3 223	-3 040	-3 030	-3 030
Toimintakate (netto)	-2 596	-3 128	-2 973	-2 960	-2 960

2. Toimielimen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:

1) vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta; 2) vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta; 3) valvoo kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa; 4) edustaa kuntaa työnantajana ja vastaa kunnan henkilöstöpolitiikasta; 5) vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta; 6) vastaa kunnan toiminnan omistajaohjauksesta; 7) huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. (Kuntalaki 39 §)

3. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

Leppävirran kuntastrategia 2021

Päästrategia

- Leppävirta on houkutteleva Kuopion kaupunkiseudun maaseutukunta, joka toimii yhteistyössä talousalueensa kuntien kanssa
- tarjoaa kehittyvän toimintaympäristön yrityksille ja monipuoliset työllistymisen ja asumisen mahdollisuudet
- edistää kuntalaisten hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja osallistumisen sekä omatoimisuuden mahdollisuuksia
- panostaa liikunta- ja harrastusmahdollisuuksiin, hyvinvointi- ja luontomatkailuun sekä terveyden edistämiseen
- lapsiystävällinen kunta, jossa on hyvät sivistyspalvelut
- tarjoaa hyvää elämän laatua ja turvallisuutta

2019 erityiset painopisteet:

2019	Houkutteleva asuinpaikka	Vahva elinkeinoelämä	Hyvät palvelut	Toimiva kuntaorganisaatio
	Kärkihankkeena Losinpellon asuinalueen toteuttaminen ja tehokas tonttimarkkinointi	Nopea ja joustava päätöksenteko	Digitaalisten palveluiden ja asioinnin kehittäminen, riittävä tuki eri käyttäjä-ryhmille	Konsernirakenteen ja toiminnan tarkastelu
	Nopea ja tehokas kaa-voitus VT5 parannushankkeen edistämiseksi	Yrittäjyyskasvatus varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle	Asiakaspalautteen systemaattinen kerääminen ja hyödyntäminen	Sähköisen asianhallinnan kehittäminen
	Kutsu- palveluliikenteen kehittäminen	Lähiruoan osuuden ja kotimaisuuden lisääminen kunnan ruokapalveluissa	Kohtaamispaikka lapsiperheille, nuorille ja järjestöille	Energia- ja materiaalitehokkuuden edistäminen ja uusiutuvan energian hyödyntäminen

		Vokkolan alue matkailullisen kehittämisen kärkenä	Vahva edunvalvonta sote- ja maakunta-uudistuksessa	Toimitilojen joustava ja tehokas käyttö

Jatkuva kehittäminen

2019	Houkutteleva asuinpaikka	Vahva elinkeinoelämä	Hyvät palvelut	Toimiva kuntaorganisaatio
	<i>Kunnan aktiivinen maanhankinta ja kaavoitus</i>	<i>Aktiivinen osallistuminen työllisyyttä edistäviin, koulutusta ja rekrytointia tehostaviin hankkeisiin</i>	<i>Aktiivinen vuoropuhelu ja yhteistyö kuntalaisten ja eri toimijoiden kanssa modernein keinoin</i>	<i>Nopea ja laadukas päätöksenteko</i>
	<i>Monipuolinen tonttitarjonta</i>	<i>Hyvät yritysten kehittämispalvelut</i>	<i>Ennaltaehkäiseviin palveluihin panostaminen</i>	<i>Toimiva vuoropuhelu ja keskinäinen luottamus päättäjien, virkamiesjohdon ja muun henkilöstön välillä</i>
	<i>Viihtyvyyden edistämisen monipuolisin hankkein</i>	<i>Osallistuminen yritysten kilpailukykyä kehittäviin hankkeisiin</i>	<i>Toimivan palveluohjauksen turvaaminen osana palveluketjua</i>	<i>Vuoropuhelu kuntalaisten kanssa, mm sosiaalisen median hyödyntäminen</i>
	<i>Tietoliikenneverkko/-varaukset uusille asuinalueille</i>	<i>Monipuolinen yritystonttitarjonta ja valmius vastata toimitilarpeisiin</i>		<i>Tuottavuutta edistävien toimien etsiminen ja kehittäminen, toimivat mittarit ja benchmarkkaus</i>
	<i>Kunta tarjoaa tiloja, taloudellista tukea ja vaikuttamisväyliä yhteisöllisyyden edistämiseen</i>	<i>Monipuolinen yhteistyö, verkostoituminen ja kumppanuudet yritystoiminnan ja elinkeinoelämän kehittämisessä</i>		<i>Henkilöstösuunnittelun ja johtamisen kehittäminen</i>
		<i>Vahva yrityskuntamarkkinointi</i>		<i>Henkilöstön työhyvinvointia ja työssäjaksamista edistävien toimien kehittäminen</i>
		<i>Paikallisten yrittäjien mahdollisuuksien huomiointi hankinnoissa</i>		<i>Henkilöstön osaamisen suunnitelmallinen kehittäminen</i>
		<i>Maaseudun yritystoiminnan monipuolistaminen ja kehittäminen yhteistyössä alan toimijoiden kanssa</i>		<i>Työtapaturmien minimoiminen</i>
		<i>Kansainvälisen matkailun edistäminen</i>		

Tulosalue: 101 Yleishallinto ja talouspalvelut**Vastuuhenkilöt ja tilivelvolliset: osastopäällikkö kunnansihteeri, kunnankamreeri****1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:**

Tulosalue huolehtii yleis- ja taloushallinnon keskitetyistä tehtävistä koko kuntaa koskien ja tukee kunnanvaltuuston ja -hallituksen työskentelyä edellytyksiä

2. Kunnanhallitukseen nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	177	96	67	70	70
Toimintamenot	-2 485	-2 836	-2 654	-2 650	-2 650
Toimintakate (netto)	-2 308	-2 741	-2 587	-2 580	-2 580

3. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toiminnalliset ja taloudelliset painopisteet

Houkutteleva asuinpaikka		
Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
Turvallinen, viihtyisä ja luonnonläheinen asuinpaikka	Kärkihankkeena Lossinpellon asuinalueen toteuttaminen ja tehokas tonttimarkkinointi	Toteutuneet kaupat
Toimiva ja kattava tie- ja tietoliikenneverkko	Tietoliikenneverkko/-varaukset uusille asuinalueille	Toteutuneet hankkeet, verkostomäärä ja -rakentaminen

Vahva elinkeinoelämä		
Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
Työpaikkojen ja yritysten määrän lisääntyminen	Nopea ja joustava päätöksenteko <i>Aktiivinen osallistuminen työllisyyttä edistäviin, koulutusta ja rekrytointia tehostaviin hankkeisiin</i>	Työpaikkojen nettolisäys
Matkailutulon lisääntymisen kunnassa	Vokkolan alue matkailullisen kehittämisen kärkenä	Majoitusvuorokaudet, kävijämäärän kehittyminen

Hyvät palvelut		
Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
Tuotetaan laadukkaita palveluita kustannustehokkaasti	Digitaalisten palveluiden ja asiainnin kehittäminen, riittävä tuki eri käyttäjä-ryhmille	Digi-palvelujen osuuden kasvu

Palvelujen tasapuolinen saatavuus ja laatu kaikille ikäryhmille	<i>Toimivan palveluohjauksen turvaaminen osana palveluketjua</i>	Mittaus ja seuranta palveluittain
Asiakaslähtöiset, monipuoliset ja -muotoiset matkan kynnyksen palvelut	Asiakaspalautteen systemaattinen kerääminen ja hyödyntäminen	Asiakaskyselyt ja palautteen analysointi
Osallisuuden edistäminen	<i>Aktiivinen vuoropuhelu ja yhteistyö kuntalaisten ja eri toimijoiden kanssa modernein keinoin</i>	Eri palvelukanavien kehittäminen ja tehokas hyödyntäminen

Toimiva kuntaorganisaatio		
Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
Hyvin johdettu ja hallinnoitu kuntaorganisaatio	Konsernirakenteen ja toiminnan tarkastelu	Tarvittavat päätökset ja toimeenpano 2019 aikana
Tuottavuuden nostaminen	Sähköisen asianhallinnan kehittäminen <i>Nopea ja laadukas päätöksenteko</i>	Järjestelmän käyttöönotto, päätösten läpimenoaika ja vaikuttavuuden arviointi
Palveluiden yhteensovittaminen rahoituspohjan kanssa	<i>Tuottavuutta edistävien toimien etsiminen ja kehittäminen, toimivat mittarit ja benchmarkkaus</i>	Vertailut ja toimintamallien kehittäminen / uusiminen siltä pohjalta
Hyvä työnantajaimago		
Motivoituneet, osaavat ja hyvinvoivat työntekijät ja päättäjät	<i>Toimiva vuoropuhelu ja keskinäinen luottamus päättäjien, virkamiesjohdon ja muun henkilöstön välillä</i> <i>Vuoropuhelu kuntalaisten kanssa, mm sosiaalisen median hyödyntäminen</i>	Avoimen tiedonkulun varmistaminen, viestinnän kehittäminen
Terveelliset, turvalliset, toimivat ja oikein mitoitettut toimitilat	<i>Työtapaturmien minimoiminen</i>	Tapaturmien olennainen väheneminen, korjaavat toimenpiteet tapaturmien ja läheltä piti havaintojen perusteella

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2019

Sisäisen valvonnan ja erityisesti valvontaprosessin kehittäminen koko kunnan tasolla. Talouden seuranta koko konsernin tasolla. Erityisesti ostopalvelujen taloudellisuuden seuranta ja toiminnallisuus.

5. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Koko konsernin talouden pohjan heikkeneminen ja konserniohjauksen epäonnistuminen. Varaudutaan tehostamalla konserniohjausta. Reaaliaikainen talousseuranta. Riittävän aikainen puuttuminen poikkeamiin.

6. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Henkilöliikenne kirjattu yleishallintoon 2017 alkaen

Toiminnan laajuustiedot	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Joukkoliikenne			
Seutuliput 2016 / Ely ja Walttikortti 2017			
Seutulippujen myynti, kpl	820	800	0
Kuntaosuus matkakustannuksista	6 902	10 000	0
Palveluliikenne			
PALI-bussi			
- ajokilometrit	66 787	75 000	75 000
- matkustajamäärä, kpl	11 423	13 000	13 000
- liikenteen nettomenot, €	134 557	140 000	124 500
- kustannus/matka, €, alv 0 %	11,78	10,77	9,58
Taksilinjat/asiointiliik. Kurjala, Näädänmaa			
- matkustajamäärä, kpl	214**	800	250**
- sote päivätoiminnan matkat			8 000
- liikenteen nettomenot, €	29 057	20 000	20 000
- kustannus/matka, € alv 0 %			
Ostoliikenne			
Ostettuja vuoroja/koulupäivä	6	6	6
Vuoroja yhteensä/vuosi	1 680		1 250
Ostoliikenteen matkustajamäärä	565*	4 000	4 000
Liikenteen nettomenot/vuosi *	47 785	40 000	39 000
Kustannus/matka, € alv 0 %		10,00	9,75
Henkilöliikenteen nettomenot yhteensä			183 500

Seutulippu loppui 2018 loppuun

* teknisen toimen osa kokonaiskuluista

** muut matkustajat (ei sisällä päivätoiminnan matkustajia)

1201	Vastuualue	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TA 2019
1210	Laskentatoimi	348 642	356 999	364 576	56,3 %
	henkilöstön määrä	4,35	4,85	3,40	
	ostolaskut kpl	15 746	14 600	14 200	
	myyntilaskut kpl	24 965	24 100	22 000	
	kirjanpidon viennit kpl	268 961	300 000	300 000	
Palkanlaskennan hoitaa P-S Monetra Oy	palkkalaskelmat kpl	7 708	7 720	8 000	
1212	Toimistopalvelut	102 719	113 120	103 042	15,9 %
	henkilöstön määrä	1,99	1,99	1,89	
1215	Yhteiset kulut	14 829	13 650	17 450	2,7 %
	henkilöstön määrä	-	-	-	
1220	Painatus ja kopiointi	19 316	18 951	17 666	2,7 %
	henkilöstön määrä	0,16	0,16	0,16	
1230	Tietotekniikkapalvelut	127 483	144 806	144 984	22,4 %
	henkilöstön määrä	2	2	2	
	Välittömät ulk. nettomenot yht.	612 989	647 526	647 718	100,0 %

Tulosalue: 110 Elinkeinopalvelut**Vastuuhenkilö ja tilivelvollinen: Elinkeinoasiamies****1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:**

- Kuntastrategian mukainen oma, aktiivinen elinkeinopolitiikka ja yrityspalvelut
- Rakentava yhteistyö alueen yritysten sekä naapurikuntien kanssa alueen elinvoiman kehittämiseksi
- Matkailun kehittäminen ja matkailumarkkinointi
- Kuntamarkkinointi

2. Kunnanhallitukseen nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	45	-	-		
Toimintamenot	-333	-387	-387	-387	-387
Toimintakate (netto)	-288	-387	-387	-387	-387

Houkutteleva asuinpaikka

Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
Turvallinen, viihtyisä ja luonnonläheinen asuinpaikka	Kärkihankkeena Lossinpellon asuinalueen toteuttaminen ja tehokas tonttimarkkinointi	Kampanjat, asiakaskontaktit, varaukset, myydyt tontit
Saavutettavuuden edistäminen	Aktiivinen edunvalvonta VT5 rakentamiseen liittyvissä asioissa	

Vahva elinkeinoelämä

Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
Työpaikkojen ja yritysten määrän lisääntyminen	Monipuolinen yritystonttitarjonta ja valmius vastata toimitilatarpeisiin	Työpaikkamäärä, yritysten määrä
Yritysten kilpailukyvyen kehittyminen	Osallistuminen yritysten kilpailukykyä kehittäviin hankkeisiin	Kehittämishankkeet, yrityshankkeet
Aktiivinen elinkeinopolitiikka	Monipuolinen yhteistyö, verkostoituminen ja kumppanuudet yritystoiminnan ja elinkeinoelämän kehittämisessä	
Monimuotoisen palvelutuotannon kehittyminen	Yrittäjyyskasvatus varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle	
Maaseutuyritystoiminnan kehittyminen	Maaseudun yritystoiminnan monipuolistaminen ja kehittäminen yhteistyössä alan toimijoiden kanssa	Maaseutuhankkeet
Matkailutulon lisääntyminen kunnassa	– Vokkolan alue matkailullisen kehittämisen kärkenä – Kansainvälisen matkailun edistäminen	Majoitusvuorokaudet, kävijämäärän kehittyminen

Hyvät palvelut

Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
Tuotetaan laadukkaita palveluita kustannustehokkaasti	Digitaalisten palveluiden ja asiainnin kehittäminen, riittävä tuki eri käyttäjäryhmille – osallistuminen projektiin	

3. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2019

4. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

5. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Perustiedot	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Henkilöstömäärä	1,8	1,8	1,55	1,55	1,55

Toimielin: 13 Kunnanhallituksen yleisjaosto

Tulosalue: 131 Henkilöstöhallinto ja -palvelut

Vastuuhenkilö ja tilivelvollinen: Henkilöstöpäällikkö

1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:

Henkilöstöasioita koskevat asiantuntijapalvelut Leppävirran kunnan hallintokunnille ja työpaikoille, keskitettyjen henkilöstöasioiden hoito. Työllisyydenhoito Leppävirran kunnassa.

2. Valtuustoon nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021*
Toimintatulot	132	203	258	255	255
Toimintamenot	-1 611	-1 821	-1 756	-1 840	-1 840
Toimintakate (netto)	-1 479	-1 618	-1 498	-1 585	-1 585

3. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

Painopistealueet:

Hyvät palvelut		
Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
Tuotetaan laadukkaita palveluita kustannustehokkaasti	Henkilöstösuunnittelun kehittäminen ja yhdenmukainen toimintatapa Henkilöresurssien nykyistä parempi hyödyntäminen yli osastorajojen	Henkilöstösuunnittelun ja osaamisen kartoittamisen toimintatavan hahmottaminen ja pilotointi
Asiakaslähtöiset, monipuoliset ja -muotoiset matkailun palvelut	Työnhakijat tavoittavat työllisyyspalvelut helposti itselleen sopivia kanavia hyödyntäen	Avoimet ovet, joustava ajanvaraus, yhteistyö eri työllisyystoimijoiden kanssa. Rääpäloity palvelu
Osallisuuden edistäminen	Hyvien toimintamallien benchmarkkaus muista kunnista Työnhakijat mukana suunnittelemassa työllisyyspalveluita	Kartoitetaan työnhakijoiden toiveita asiakasraatimenetelmää hyödyntäen
Tehokas ja ennakoiva viestintä	Viestintäsuunnitelma ohjaa kunnan viestintää	Viestintäsuunnitelma laadittu, hyväksytty ja käytössä

Toimiva kuntaorganisaatio

Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
Hyvin johdettu ja hallinnoitu kuntaorganisaatio	Johtamis- ja esimieskoulutukset	Kunnan esimiehillä vähintään 1 johtamiskoulutuspäivä / henkilö

Ennakoiva ja pitkäjänteinen talouden suunnittelu	Uudelleensijoitusmallin hyödyntäminen työkykyongelmissa	Onnistuneet uudelleensijoitukset organisaation sisällä
Tuottavuuden nostaminen	Korvaavan työn mallin tehokkaampi hyödyntäminen	Korvaavan työn mallin mukaisia päiviä vähintään 300
Hyvä työnantajaimago	Näkemyksen kerääminen henkilöstöltä	Webropol-kyselyn toteuttaminen niille, joilla palvelussuhde päättyvässä tai päättyneenä
Motivoituneet, osaavat ja hyvinvoivat työntekijät ja päättäjät	Koulutussuunnitelma 2019 Henkilöstön osaamisen kehittämisen tukeminen Yhteistyö työterveyshuollon kanssa henkilöstön työhyvinvoinnin ja työkyvyn kehittämiseksi Henkilöstön (työ)hyvinvoinnin tukeminen tyhytoiminnoilla	Laadittu, hyväksytty ja esimiesten käytössä Vähintään 2 koulutuspäivää / henkilö Sairauspoissaolot (kalenteripäivät) –10 % / HTV edellisvuodesta Esimiehille suunnattu koulutuspäivä työkykyjohtamisessa Webropol-kyselyn laatiminen henkilöstölle tyhytoiminnoista ja kehitysideoista
Terveelliset, turvalliset, toimivat ja oikein mitoitettut toimitilat	Sisäilmatyöryhmän säännöllinen kokoontuminen Aktiivinen työsuojelutoiminta	3 kertaa / vuosi Työtapaturmien lukumäärä –20 % edellisvuodesta

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2019

<p>Palkkauksen johdonmukaisuus</p> <p>Aktiivisen tuen toimintamallin toteutuminen ja vaikuttavuus (käydyt keskustelut)</p> <p>Palkanmaksuprosessin kehittäminen, palkanmaksun virheettömyys (yhteistyössä Monetran kanssa)</p>
--

5. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

<p>Pitkäaikaistyöttömien osuus => Aktivointi – ja tukitoimien lisääminen, yhteistyö työllisyystoimijoiden kanssa</p> <p>Osaamisen kehittämisen ennakointi => Tarvearvio, aktiivinen ja monipuolinen kouluttaminen</p> <p>Muuttuva toimintakenttä => Oman toiminnan tehostaminen ja kehittäminen</p> <p>Palvelutarpeiden muutos, kiristynyt taloustilanne => Talouden tasapainottamistoimien jatkaminen, henkilöstösuunnittelu</p>
---

6. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Toiminta- ja tunnuslukuja

Perustiedot henkilöstömäärä	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021*
Vakinaisen henkilöstön määrä 31.12.	387	400	395	390	385
Henkilöstön lukumäärä yhteensä 31.12.	479	470	460	450	440
Asukasta kunnan palveluksessa olevaa kohti	20,4	20,6	21,1	21,6	22,0
Asukasluku	9 786	9 800	9 700	9 700	9 700
Henkilöstöhallinto	2	2	2	2	2

Suoritteet ja hinta	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Työllisyysvarat			
Työllisyysvaroin työllistäminen	117 787	277 200	242 040
- palkkatukea työllistämiseen	-55 724	-128 700	-110 000
Koululaisten ja opiskelijoiden työllistäminen (jaettu hallintokunnille)	38 378	42 000	45 805
Tukeva työvalmennussäätiön työllistämispalveluihin	165 600	165 000	172 000
Työmarkkinatuen kuntaosuus (sis. työllisyyskoordinaattorin palkan)	796 726	690 124	691 971
Muut työllistämismenot (sis. 9-luokkalaisten kesätyöllistämisen 20.000 ja varauksen mahd. kesäyrittäjyydelle 5000)	26 982	70 500	35 000
Alkaneet palkkatukityöpaikat	12	15	15
Koulutus			
Henkilöstön koulutus €	82 275	87 000	76 000
Koulutuskorvaus (Työttömyysvakuutusrahastolta)	-5 147	- 8 000	- 8 000
Luottamushenkilöiden koulutus €	15 658	10 000	8 000
Henkilöstön koulutus €/ kunnan palveluksessa oleva		160	165
Työpaikka-ruokailu	7 244	7 500	7 500
Tyhytoiminta	41 986	65 000	65 000
Työsuojelu			
menot	28 142	21 616	24 395
Työterveyshuolto			
menot	139 169	215 000	200 000
tulot	-72 258	- 100 000	- 100 000

*) suunnitellut varaukset eivät sisällä maakunta- ja sote-henkilöstön mahdollista siirtoa

Työllisyys- ja koulutusmäärärahojen jako talousarviovuodelle 2019

Työllisyysmäärärahat

Palkkatuella työllistetyn henkilöstön työllistämiseen vuodelle 2019 on varattu palkkausmenoja yhteensä 242 040 euroa. Palkkatukituloja on arvioitu kertyväksi yhteensä 110 000 euroa. Työllisyysmäärärahat on varattu henkilöstöpalveluihin kustannuspaikalle 1360 ja henkilöstöpalvelut koordinoivat palkkatukityöllistämistä. Talousarvion pohjaksi työllisyysmäärärahojen osalta on kerätty esimiesten näkemys palkkatukityöllistämisen mahdollisuuksista heidän vastuualueellaan.

Koululaisten ja opiskelijoiden kesätyöllistäminen Tili 4007 + YL-koodi 4095

Koululaisten ja opiskelijoiden kesätyöllistämismenot on jaettu suoraan hallintokunnille, jotka määrittelevät määrärahojen käytön. Henkilöstöpalvelut määrittelevät yhdeksäsluokkalaisten kesätyöllistämiseen varatun määrärahan käytön.

Kustannuspaikka	Yksikkö	Kesätyöllistämismenot
KP 5418	Ateria- ja siivouspalvelut	2100
KP 2410	Perusturva/Kotihoito	6300
KP 2538	Perusturva/Palveluasuminen	7900

KP 5322	Tekninen/Puistotyöt	7000
KP 4810/4457	Sivistystoimi/Liikennepuisto	1800
KP 4750	Sivistystoimi/Kirjasto	2100
KP 5101	Tekninen/Kunnallistekniikan harjoittelija	5400
KP 5211	Tekninen/Maanmittauksen harjoittelija	5400
yhteensä (+ arvioidut sivukulut 20,54 %)		45 805

Henkilöstön koulutusrahat vuoden 2019 talousarviossa

Hallinto- ja talousosasto	5.000
Perusturvaosasto	15.000
Sivistysosasto	25.000
Tekninen osasto	15.000
Luottamushenkilöiden koulutus	8.000
<u>Jakamaton (henkilöstöpalveluiden koordinoima)</u>	<u>8.000</u>
yhteensä	76.000*

Arvio Työttömyysvakuutusrahastolta saatavasta koulutuskorvauksesta: 8.000 euroa

(haetaan koulutussuunnitelman 2019 pohjalta)

* Koulutusmäärärahat (pl. henkilöstöpalveluiden koordinoima osuus) jaetaan suoraan hallintokunnille, jotka määrittelevät määrärahojen käytön laadittujen koulutussuunnitelmien ja todellisen tarpeen pohjalta vuodelle 2019.

Toimielin: 15 Tilintarkastus**Tulosalue: 150 Tilintarkastus**

Vastuhenkilö ja tilivelvollinen: kunnansihteeri

1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

2. Valtuustoon nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	2	2	2	2	2
Toimintamenot	-25	-32	-25	-25	-25
Toimintakate (netto)	-23	-30	-23	-23	-23

3. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2019

- Olennaisten tulojen määräytymisperusteiden ja kertymisen valvonta
- Olennaisten menojen tarkastus
- Investoinnit ja investointien rahoitusosuudet
- Sopimukset

4. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen**5. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit**

Suoritteet ja hinta	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Tilintarkastuspäivät	13	14	13
Lakisäateisen tilintarkastuksen täydentäminen, pv			
Tarkastuslautakunnan jäsenet	5	5	5
Tilintarkastajat	2	2	2

Toimielin: 16 Keskusvaalilautakunta

Tulosalue: 160 Vaalit

Vastuuhenkilö ja tilivelvollinen: kunnansihteeri

1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtävänkuvaus:

Keskusvaalilautakunta huolehtii vaalien toimittamisesta vaalilainsäädännön ja muun sitä koskevan ohjeistuksen mukaisesti.

2. Valtuustoon nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	-	32	60	0	0
Toimintamenot	-27	-32	-60	0	-50
Toimintakate (netto)	-27	0	0	0	-50

3. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2019

Vaalijärjestelyiden sujuminen vaalilakien mukaisesti

4. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Suurimmat riskit vaalisalaisuuden vaarantuminen ja vaalien uudelleen järjestäminen valituksen johdosta. Varaudutaan koulutuksella ja työprosessin huolellisella läpiviemisellä.

5. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Perustiedot (tuotannontekijät)	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Äänestysalueet	9	9	9

v. 2019 Eduskuntavaalit 14.4.2019 ja europarlamenttivaalit 26.5.2019 sekä maakuntavaalit todennäköisesti syksyllä 2019

v. 2020 Ei säännönmukaisia vaaleja

v. 2021 Kuntavaalit

v. 2022 Ei säännönmukaisia vaaleja

v. 2023 Eduskuntavaalit

v. 2024 Presidentinvaali ja europarlamenttivaalit

Toimielin: 20 Perusturvalautakunta

Vastuuhenkilö ja tilivelvollinen: Perusturvajohtaja

1. Perusturvalautakunnan toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:

Perusturvalautakunta järjestää ja tuottaa palvelut kuntalaisille: <ul style="list-style-type: none"> - sosiaali- ja perhetyö - vajaakuntoisten palvelut - hoivapalvelut - terveyspalvelut - sairaanhoitopalvelut
---

2. Valtuustoon nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	2 735	2 296*	2 245	2 245	2 245
Toimintamenot	-42 214	-40 717*	-41 156	-41 156	-41 156
Toimintakate (netto)	-39 479	-38 421*	-38 910	-38 910	-38 910

* Varhaiskasvatus siirtyi Koululautakunnan alaisuuteen 1.1.2018

* Sis. lisämäärärahan menoihin 120.000

3. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet joihin perusturvalautakunta osallistuu

Houkutteleva asuinpaikka		
Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
Leppävirta tunnetaan lapsi- ja perheystävällisenä kuntana	Perheiden palveluiden kehittäminen LAPE-suuntaviivojen mukaisesti yhdessä muiden hallintokuntien kanssa Monitoimijaisen palvelutarpeen arvioinnin käynnistäminen Ongelmia ennaltaehkäisevien toimintatapojen edelleen kehittäminen	LAPE-työn eteneminen Moniammatillinen arviointitiimi

Vahva elinkeinoelämä		
Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
Monimuotoisen palvelutuotannon kehittyminen	Hoivapalveluissa lisätään edelleen palvelusetelin käyttöä palveluiden tuottamistapana. Osallistutaan Sansia oy:n lastensuojelupalveluiden kilpailutuksen valmisteluun. Kannustetaan paikallisia markkinavuoropuheluun asiassa	Myönnettyjen palvelusetelien määrä ja määrärahan käyttö

Hyvät palvelut		
Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
Kunnan vahva rooli hyvinvoinnin, terveyden ja sivistyksen edistäjänä	Osallistutaan aktiivisesti HYTE-työn tulevaisuuden kehittämiseen. Kunnan vahvan yhteistyöroolin etsiminen suhteessa uuteen maakuntaan	HYTE-mittareiden valinta, käyttöönotto ja seuranta
Hyvien palveluiden turvaaminen leppävirtalaisille maakuntauudistuksessa	Maakuntauudistuksen valmisteluun aktiivinen osallistuminen. Perusturvajohtaja jatkaa vuoden 2019 maakunnan soite-koordinaattorina	Maakuntauudistuksen eteneminen ja Leppävirran asema siinä
Asiakaslähtöiset, monipuoliset ja -muotoiset matalan kynnyksen palvelut	Toimivan palveluohjauksen varmistaminen; palveluohjaajien tehtäväkuvat, kuntalaisten monimuotoiset asiointikanavat Asiakaspalutteen systeemaattinen kerääminen ja hyödyntäminen	Toimiva palveluohjaus ja yhteydenotto

	Ennaltaehkäiseviin palveluihin panostaminen	
--	---	--

Toimiva kuntaorganisaatio			
	Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
D6.	Palveluiden yhteensovittaminen rahoituspohjan kanssa	Palvelujen kehittäminen maakunnallisesti rahoituspohjan mukaisesti	
D8.	Motivoituneet, osaavat ja hyvinvoivat työntekijät ja päättäjät	henkilöstösuunnittelun ja johtamisen kehittäminen Työntekijöiden hyvinvointiin panostaminen työtapaturmien minimointi suunnitelmallinen täydennyskoulutus	uusien johtamistapojen käyttöönotto

Tulosalue: 221 Sosiaalihuollon palvelut

Vastuuhenkilö ja tilivelvollinen: Perusturvajohtaja

1. Kunnanhallitukseen nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	2 663	2 268*	2 226	2 226	2 226
Toimintamenot	-18 109	-16 145*	-17 209	-17 209	-17 209
Toimintakate (netto)	-15 446	-13 877*	-14 983	-14 983	-14 983

*Varhaiskasvatus siirtyi Koululautakunnan alaisuuteen ja tulosalueelle 321 1.1.2018

* Sis. lisämäärärahan menoihin 120.000

2. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2019

Talousseuranta Työajan seuranta Sopimusten valvonta Tietoturva
---

3. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Palvelutarpeen oikea arviointi Talouden seuranta kuukausittain ja raportointi poikkeamista ja niiden taustalla olevien syiden selvittäminen ja mahdollinen ratkaiseminen.
--

4. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Toiminta- ja tunnuslukuja tulosalue 221

Perustiedot	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Henkilöstömäärä, josta	186,86	125,45	127,24	128,74	128,74
hallinto- ja toimistopalvelut	1,75	1,55	1,55	2,55	2,55
Sosiaali- ja perhetyö	9,65	9,15	9,15	9,65	9,65
Varhaiskasvatus	64,42	0	0	0	0
Vajaakuntoisten palvelut	8,04	8,04	10,04	10,04	10,04
Hoivapalvelut	103	106,5	106,5	106,5	106,5

Vastuualue: 2101 Johtamisen tukipalvelut**1. Vastuualueen toiminta-ajatus / tehtävänkuvaus:**

Tulosalueen tehtävänä on huolehtia perusturvalautakunnan päätöksenteon edellytyksistä sekä osaston hallinnosta. Huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista ja osaamisesta

2. Perusturvalautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	-	-	43	43	43
Toimintamenot	-175	-209	-190	-190	-190
Toimintakate (netto)	-175	-209	-148	-148	-148

Ent. tulosalue 211. 1.1.2019 alkaen vastuualue 2101

3. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2019

Taloudellisuus, talouden seuranta

4. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Koko perusturvalautakunnan talouden osalta merkittävin riski on palvelutarpeiden ennakoimattomuus/väärä arviointi. Vuoden 2018 talousarvio on rakennettu tiukasti vuoden 2017 syksyn tiedossa olevan palvelutarpeen pohjalle. Riskinä on talousarvion ylittyminen, lautakunta seuraa talouden toteutumista jokaisessa kokouksessaan ja päättää taloutta tasapainottavista toimenpiteistä. Riski on myös koulutetun ja osaavan työvoiman saatavuus erityisesti määräaikaisiin tehtäviin.

5. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Toiminta- ja tunnuslukuja

Perustiedot henkilöstömäärä	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Henkilöstömäärä	1,75	1,55	1,55	1,55	1,55
Hallinto	1	1	1	1	1
Toimistopalvelut	0,75	0,55	0,55	0,55	0,55

Vastuualue: 2202 Sosiaali- ja perhetyö**1. Vastuualueen toiminta-ajatus / tehtävänkuvaukset:**

Vastuualue järjestää sosiaalityön, perheneuvolan ja perhetyön palvelut kuntalaisille.
---

2. Perusturvalautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	193	129	124	124	124
Toimintamenot	-3 659	-3 768*	-3 948	-3 948	-3 948
Toimintakate (netto)	-3 466	-3 639	-3 824	-3 824	-3 824

*Sis. lisämäärärahan 60.00

3. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Vastuualue: 2202 Sosiaali- ja perhetyö					
Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Henkilöstömäärä	10,65	9,65	9,65	9,15	9,15
Tuloyksikkö: 2205 Sosiaalityö					
Kustannuspaikat 2206, 2207, 2210, 2211, 2212, 2219					
Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimeentulotuki					
Toimeentulotukiruokakunnat	445	170	241	300	240
Menot €/ruokakunta	2 607,19	2 115,90	1 191,49	1041,87	1235,19
Nettomenot /ruokakunta	1611,52	1660,02	980,28	885,21	1089,35
Lastensuojelu					
Lastensuojeluilmoitusten lkm	199	160	176	220	220
Avohuollon asiakkaat vuoden aikana	90	90	73	90	75
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 31.12.	11	10	11	13	15
Hoitopäivät	4453	3 650	5016	4745	5475
Jälkihuollossa olevat	13	15	15	15	16
Päihdepalvelut					
Avohoitokäynnit	170	200	148	200	150
Laitoskuntoutus hoitopäivät	92	50	198	150	200
Vammaispalvelut					
Asiakkaat vuoden aikana	263	270	255	270	270
kuljetuspalveluasiakkaat	211	200	209	200	230
Lastenvalvoja					
Isyys-, elatus-, huolto- ja tapaamisoikeus sop.	188	150	207	190	200
€/sopimus	175,08	220,43	149,56		148,85
isyys- ja huoltosopimuksia	24	30	31	30	30
elatus- ja huoltosopimuksia	164	120	176	160	170
Vastuualue: Perheneuvolatyö					
Kustannuspaikka 2360					
Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Henkilöstömäärä					
Perheneuvola	2	2	2	2	2
Asiakkaita vuoden aikana	110	100	124	100	100
€/asiakas	1 263,16	1 334,98	1 096,25	1 481,21	1 552,16
Vastuualue: Perhetyö					
Kustannuspaikka 2380					
Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Henkilöstömäärä					
Kustannukset	42 360	46 297	47 467	46 434	47 262
Asiakaskäynnit	237	300	297	280	300
Asiakasperheet vuoden aikana /	13	20	26	20	20
Menot /asiakas	3 258,46	2 314,85	1 825,65	2 321,70	2 363,10

Vastuualue: *2311 Vajaakuntoisten palvelut*

Vastuuhenkilö ja tilivelvollinen: Kehitysvammahuollon esimies

1. Vastuualueen toiminta-ajatus / tehtävänkuvaus:

Vastuualue järjestää ja tuottaa sosiaalihuollon palvelut kehitysvammaisille ja mielenterveyskuntoutujille
---

2. Perusturvalautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	183	189	154	154	154
Toimintamenot	-3 688	-4 049	-4 502	-4 502	-4 502
Toimintakate (netto)	-3 505	-3 859	-4 348	-4 348	-4 348

3. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Vastuualue: 2311 Vajaakuntoisten palvelut			
Tulosityksikkö: 2312 Kehitysvammahuolto			
Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Henkilöstömäärä			
Paasonkallio, sis. Kv-huollon esimies	8,04	8,04	10,04
Avohuollon ohjaus			
Avohuollon asiakkaat	90	91	99
kuntoutusohjaus	153	150	100
poliklinikkakäynnit	177	130	140
Päivä- ja työtoiminta			
Suvannon käyttöpäivät/koko päivä	4 368	4500	4 500
Iltapäivähoitopäivät	939	850	930
meno/käyttöpäivä	80,34	84,36	94,19
päivätoiminnan ostopalvelupäivät	82	70	90
Päivä- ja työtoiminta Vaalijalassa	1 368	1370	2210
Avotyötoiminnassa asiakkaita	4	4	3
Perhehoito			
perhehoitopäivät	1 130	1131	1267
perhelomituspäivät	14	20	
Asumispalvelut			
Palveluasumispaikat	36	39	41
Asumispäivät	13 194	14 066	14 958
nettomeno/pvä	115,55	124,97	123,95
Asumispalveluasiakkaat Vaalijala	3	2	4
Laitoshoito (Vaalijala)			
Laitoshoitoasiakkaat 31.12. (jatkuva)	3	3	3
Laitoshoitopäivät; sis. tilapäisen	1 225	1 315	1 433
Menot /laitoshoitopäivä	287,61	298,86	405,18
Tulosityksikkö: 2363 Mielenterveyden tukeminen			
Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Mt-päivätoiminta			
(ostopalvelut Ukonhattu ry:ltä, Mt tuki ry:ltä)			
Kustannukset	85 268	87 650	85 650
Asiakkaat; Mt-tuki ry kotikuntoutus	48	40	40
Ukonhattu ry; päivätoiminta	16	20	15
/asiakas	1 332,31	1 460,83	1 317,69
Psyk. Asumispalvelut			
Palveluasumisasiakkaat 31.12.	24	25	22
hoitopäivät (sis.intervallit)	8 834	9 125	7 910
Nettomeno/asumispäivä	86,89	91,14	89,27
Menot €/asiakas	36 613,75	38 053,92	35 847,50
Tukiasukkaat	2	2	2

Vastuualue: 2503 Hoivapalvelut**Vastuuhenkilö: Hoivapalvelujohtaja****1. Vastuualueen toiminta-ajatus / tehtävänkuvaus:**

Vastuualue järjestää ja tuottaa sosiaalihuollon asumispalveluiden palvelut ikääntyneille kuntalaisille sekä kotihoidon palvelut apua ja hoivaa tarvitseville kuntalaisille.

2. Perusturvalautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	1 760	1 949	1 906	1 906	1 906
Toimintamenot	-6 820	-8 328*	-8 569	-8 569	-8 569
Toimintakate (netto)	-5 060	-6 379	-6 663	-6 663	-6 663

*Sis. lisämäärärahan 60.000

Sairaspoissaolot ovat hoivapalveluissa jopa 10 kalenteripäivää keskimääräistä korkeammat. Tavoitteena on sairauspoissaolojen vähentäminen 2019/2020 siten, että ollaan samalla tasolla kuin muu organisaatio. Tavoite on parantaa tätä kautta henkilöstön työssäjaksamista, työkykyä ja hyvinvointia ja vähentää sijaistarvetta ja -kustannuksia olennaisesti. Sairaspoissaolojen määrän vähentämiseksi on laadittu yksityiskohtainen toimintasuunnitelma. Suunnitelman mukainen toiminta alkaa välittömästi.

3. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Vastuualue: 2503 Hoivapalvelut			
Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Henkilöstömäärä	103	106,5	106,5
Tulosyksikkö : 2501 Hoivapalvelut hallinto			
Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Hallinto	1	1	1
Varahenkilöstö	3	3	3
Tulosyksikkö: 2410 Kotihoitopalvelut			
Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Henkilöstö/kotihoitopalvelut	38	38	38
Henkilöstö/päivätoiminta	2	2	2
Kotipalvelun asiakkaat vuoden aikana ja kotisairaanhoidon yhteensä	312	251	771
	408	393	
Palveluseteliasiakkaat		69	57
Päiväosaston asiakkaat	94	84	57
Omaishoidontukiasiakkaat	95	105	132
Sotaveteraanit	29	22	21
Sotainvalidit	7	9	7
Nettomeno/kuntalainen	201	201	293
Tulosyksikkö: 2520 Asumispalvelut			
Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Henkilöstömäärä	59	62,5	62,5
Tehostetun asumispalvelun paikat (sis. vuorohoitopaikat)	95	103	91
Asumisvuorokaudet	34 675	37 595	30 716
Vuorohoidon/lyhytaikainen asuminen	2088	1 920	1952
Asumispalvelut ostopalveluna, päivät			
Mikkeli	924	365	1095
Palvelusetelit	15	17	31
Asiakkaat, jotka odottavat asumispaikkaa ko. ajankohtana	35	20	29
Nettomeno/asumisvrk	67	89	114
HOIVAPALVELUT			
Käyttömenot	6 819 892	8 327 511	8 568 547
Käyttötulot	1 760 013	1 948 977	1 905 500
Nettomeno/kuntalainen	516,31	645,32	684,29

Tulosalue: 241 Terveyden- ja sairaanhoitopalvelut**Vastuuhenkilö ja tilivelvollinen: Perusturvajohtaja****1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:**

Tulosalue järjestää terveyden- ja sairaanhoitopalvelut kuntalaisille. Terveydenhuollon palvelujen järjestämisvastuu on Pohjois-Savon sairaanhoitopiirillä, jonka liikelaitos Kysteri tuottaa perusterveydenhuollon palvelut. Sairaanhoitopalvelut kuntalaisille tuottaa pääosin Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri ja Varkauden kaupunki

2. Kunnanhallitukseen nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	72	28	19	19	19
Toimintamenot	-23 930	-24 363	-23 947	-23 947	-23 947
Toimintakate (netto)	-23 858	-24 335	-23 927	-23 927	-23 927

Vastuualue: 2402 Terveyspalvelut**1. Vastuualueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:**

Terveydenhuollon palvelut tuottaa kuntalaisille Kysteri-liikelaitos. Kuntastrategian mukaiset tavoitteet kysteri-liikelaitoksen osalta määritellään vuosittain kunnan ja Kysteri-liikelaitoksen välillä laadittavassa palvelusopimuksessa. Kysteri-liikelaitos määrittelee itse operatiiviset tavoitteensa huomioiden kuntien väliset palvelusopimukset.

Vuoden 2019 palvelusopimuksen tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet ovat edelleen päiväaikaisen vastaanotto-toiminnan toiminnan hyvän saatavuuden ja saavutettavuuden ylläpitäminen, pitkäaikaishoidon vähentäminen ja kuntouttavan työn kehittäminen vuodeosastoilla Kysterin palvelujärjestelmän tavoitteena on turvata palvelujen saatavuus ja saavutettavuus. Tavoitteena on myös tukea palveluiden tuottamisessa kuntien kotihoidon ja muun sosiaalitoimen sekä erikoissairaanhoidon tarkoituksenmukaista toimintaa ja keskinäistä työnjaon porrastusta. Palvelujen rahoitustason tulee vastata kuntien taloudellisia mahdollisuuksia huomioiden kuitenkin lain-säädännön edellyttämät vaatimukset.

Kysteri toimii kumppanuudessa kuntien kanssa kehitettäessä terveellistä ja turvallista väestön hyvinvointia edistävää elin- ja asuinympäristöä ja vastattaessa kansanterveystyön ennaltaehkäisyn haasteisiin.

Palvelujen tuottamistapojen kehittämisellä pyritään parantamaan tuottavuutta ja varautumaan ikärakenteen muutokseen sekä työvoiman saatavuuden turvaamiseen. Työntekijöiden sitoutumista ja osaamisen ylläpitämistä edesautetaan. Palveluprosessien kehittämisessä pyritään hyödyntämään uutta informaatioteknologiaa.

Muutosta ja kehittämistyötä vaativat osa-alueet:

1. Henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja tehtäväkuvien sekä työnvaativuuden arviointi
2. Palvelurakenteen ja lähipalveluiden arvioiminen sekä toimintaolosuhteiden arviointi
3. Sähköisten ydinjärjestelmien hallitseminen ja tiedonhallinta
4. Digitalisaatio ja ICT - ratkaisut
5. Toiminnan laadun, vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden mittaaminen

(Lähde: Kysterin palvelusopimus vuodelle 2019)

2. Perusturvalautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	-	-	-	-	-
Toimintamenot	-8 994	-8 624	-8 616	-8 616	-8 616
Toimintakate (netto)	-8 994	-8 624	-8 616	-8 616	-8 616

Vastuualue: 2402 Terveydenhoitopalvelut						
Ostot Kysteriltä	TA 2018			TA 2019		
Tuotteet	kpl	€	Yhteensä	kpl	€	Yhteensä
Avohoito			3 613 740			3 678 690
Fysioterapia						
yksilökäynnit	1 000	102	102 000	1 000	102	102 000
ryhmät	350	102	35 700	400	102	40 800
apuvälinekäynnit	400	59	23 600	500	59	29 500
Kouluterveydenhuolto	2 500	51	127 500	2 500	51	127 500
Lastenneuvola	1 340	51	68 340	1 450	51	73 950
Äitiysneuvola	900	51	45 900	1 000	51	51 000
Sairaanhoidajan vast						
käynnit	14 500	40	580 000	15 500	40	620 000
puhelinkontaktit	10 800	7	75 600	11 000	7	77 000
sh.ryhmät	200	40	8 000	200	40	8 000
Lääkärinvastaanotto						
käynnit	13 600	131	1 781 600	13 600	131	1 781 600
puhelinkontaktit	2 750	14	38 500	2 900	14	40 600
Mielenterveyststo	1 900	115	218 500	2 010	115	231 150
Puheterapia	600	93	55 800	630	93	58 590
Psykologi	-			-		
Päivystys	2 150	157	337 500	2 050	157	321 850
Erikoisl. kons.	350	329	115 200	350	329	115 150
Vuodeosasto	kpl		3 616 350	kpl	€	3 542 350
lyhyt hoito	12 000	185	2 220 000	11 600	185	2 146 000
pitkäaikaishoito	9 630	145	1 396 350	9 630	145	1 396 350
Suun terveydenhoito	kpl		1 035 000	kpl	€	1 020 500
hammaslääkäri	11 000	80	880 000	10 600	80	848 000
suuhygienisti	3 100	50	155 000	3 450	50	172 500
yhteensä			8 265 090			8 241 540

Vastuualue: 2601 Sairaanhoidopalvelut**1. Vastuualueen toiminta-ajatus / tehtävänkuvauk:**

Vastuualue hankkii lainmukaiset erikoissairaanhoidon, ensihoidon ja muun sairaanhoidon palvelut. Kuntastrategialla ei voida suoranaisesti ohjata lakisääteisten sairaanhoidopalvelujen tuottamista. Kunnat osallistuvat kuntayhtymien tavoiteasetteluun toimimalla osaltaan kuntayhtymien hallinnossa.

2. Perusturvalautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	72	28	19	19	19
Toimintamenot	-14 935	-15 739	- 15 330	-15 330	-15 330
Toimintakate (netto)	-14 863	-15 711	-15 311	-15 311	-15 311

3. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit**VASTUUALUE: 2601 Sairaanhoidopalvelut**

Pohjois-Savon SHP (=KYS), Varkauden sairaala, muut erikoissairaanhoidon sairaalat, muut sairaalat

Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2017	TA 2018	TA 2019
KYS			
Toimintatuotot	43 914	0	0
Toimintakulut	12 258 480	13 082 650	12 870 000
(sis.netto menot)	12 210 566	13 082 650	12 870 000
Toiminta			
Hoitopäivät	7 081		
Hoitojaksot	1 642		
Avohoitokäynnit	14 435		
Leikkaukset	786		
Jonossa			
Ensihoito			
toimintakulut	473 548	490 000	503 700
Varkaus			
Toimintakulut	1 866 538	1 800 000	1 800 000
Hoitopäivät	1 688		
Hoitojaksot	155		
Avohoitokäynnit	2 265		
Kaihileikkaukset	85		
Muu erikoissairaanhoido			
Toimintakulut	99 452	80 000	80 000
Muu sairaanhoido (Matti ja Liisa koti, kuntoutuskoti Oiva, Kuel siirt. palvelusuhteet)			
Toimintakulut	241 501	182 869	396 683
Toimintatuotot	28 337	28 357	19 218
Nettomeno	213 164	154 512	377 465

Toimielin: 30 Koululautakunta

Vastuuhenkilö ja tilivelvollinen: Sivistystoimenjohtaja

1. Toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus

Leppävirran kunnan sivistysosastoon kuuluvat perusopetus, lukiokoulutus, varhaiskasvatus sekä kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut sisältäen nuorisopalvelut. Lisäksi vastuu hyvinvoinnin edistämiseen liittyvästä moniammatillisesta yhteistyöstä on sivistysosastolla. Osastopäällikkönä toimii sivistystoimenjohtaja. Sivistyspalveluiden toimintaa ohjaa ja valvoo kaksi luottamustoimielintä: koululautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta. Nuorisovaltuustolla on oikeus nimetä lautakuntiin edustajansa. Heillä on siellä puhe- ja läsnäolo-oikeus lukuun ottamatta salassa pidettävien asioiden käsittelyä.

2. Valtuustoon nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	290	673*	675	608	608
Toimintamenot	-9 560	-13 809*	-14 504	-14 870	-14 870
Toimintakate (netto)	-9 270	-13 136*	-13 829	-14 262	-14 262

*Sis. varhaiskasvatuksen 1.1.2018 alk.

KH 3.12. äänestyksen jälkeen esittää KV lle lisäyksenä 450 000 varaus Sorsakosken koulun ja Paukarlahden päivähoiton järjestämiseen uusissa vuokratiloissa. Luvut muutettu esityksen mukaisiksi.

3. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

Houkutteleva asuinpaikka		
Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
Leppävirta tunnetaan lapsi- ja perheystävällisenä kuntana	Viihtyisyyden edistäminen monipuolisin hankkein (Liikkuva koulu, kerhotoiminta, koulujen tilojen yhteiskäyttö, toimiva vanhempainyhdistys) 5 –vuotiaiden maksuttomuuskokeilu	Hankkeiden toteutumisen seuranta, tilojen käyttöaste, osallistujien määrät Osallistumisaste lähellä 100 %

Vahva elinkeinoelämä		
Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
Monimuotoisen palvelutuotannon kehittyminen/ yrittäjyyskasvatus	Yrittäjyyskasvatus varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle (Yrityskylä, TET, yrittäjyyskurssi)	Yrityskylä-kävijämäärät Lukion yrittäjyyskursille osallistujamäärät Opetussuunnitelmissa huomioitu
Matkailutulon lisääntyminen kunnassa	Vokkolan alue matkailullisen kehittämisen kärkenä: Leppäkertun koulun mahdollisuudet matkailuyhteistyössä Kansainvälisen matkailun edistäminen/ kouluyhteistyö	Tilojen käytön seuranta Kävijämäärät

Hyvät palvelut		
Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
Kunnan vahva rooli hyvinvoinnin, terveyden ja sivistyksen edistäjänä	Terveys-, liikunta- ja hyvinvointipalvelujen kehittäminen yhdessä muiden palvelutuottajien ja kolmannen sektorin kanssa	Liikuntapaikkojen käytön seuranta, Liikkuva koulu –hankkeen seuranta Kouluterveyskysely

Tuotetaan laadukkaita palveluita kustannustehokkaasti	Palveluiden tarjonnan suuntaaminen todellisen asiakastarpeen mukaan	Lapsi-/oppilasmäärä, tila/oppija, henkilöstömäärä
Asiakaslähtöiset, monipuoliset ja -muotoiset matalan kynnyksen palvelut	Asiakaspalautteen systemaattinen kerääminen ja hyödyntäminen Ennaltaehkäiseviin palveluihin panostaminen Oppilashuollon yhteistyön kehittäminen varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle saakka	Asiakaspalautteet toteutetaan opetussuunnitelmissa kirjatulla tavalla ProVaka-hankkeen pilottiin osallistuminen ja toteuttaminen suunnitelman mukaan Kunnan LAPE -työhön osallistuminen Yhteistyöryhmien kokoontumiset
Tehokas ja ennakoiva viestintä	Aktiivinen vuoropuhelu ja yhteistyö kuntalaisten ja eri toimijoiden kanssa modernein keinoin. Digitaalisten palveluiden ja asiainnin kehittäminen, riittävä tuki eri asiakasryhmille	Daisy, Wilma, nettisivut, vanhempaintapaamiset, palautekyselyt

Toimiva kuntaorganisaatio		
Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
Motivoituneet, osaavat ja hyvinvoivat työntekijät ja päättäjät	Henkilöstösuunnittelun ja johtamisen kehittäminen Henkilöstön osaamisen suunnitelmallinen kehittäminen. Henkilöstön työhyvinvointia ja työssäjaksamista edistävien toimien kehittäminen.	Pilotoidaan osaamisen kartoituksen, henkilöstö- ja koulutussuunnittelun uutta mallia, työnohjausjärjestelyt

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2019

Uuden Leppäkertun koulun monimuotoisen toiminnan käynnistäminen. Asiakaspalautteen kerääminen ja hyödyntäminen.

5. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Palvelutarpeen ennakointi lyhyellä ja pidemmällä aikavälillä. Palvelutarpeella oleellinen vaikutus henkilöstötarpeeseen sekä investointien tarkoituksenmukaisuuteen. Riskiin varaudutaan henkilöstön liikuteltavuudella, toimipisteiden välisellä sijaistamisella sekä muuttoliikkeen ja syntyvyyden seurannalla. Kiinteistöjen korjaustarpeet ja sisäilmaongelmat.

Tulosalue: 311 Koulupalvelut

1. Kunnanhallitukseen nähden sitovat määrärahat:

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	290	169	297	230	230
Toimintamenot	-9 560	-9 769	-10 429	-10 720	-10 720
Toimintakate (netto)	-9 270	-9 600	-10 132	-10 490	-10 490

2. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Tulosyksikkö: 3121 Perusopetus

Opetusryhmien keskiarvot alakouluissa lv 2018/19	Oppilaita yht.	Alakouluja
Esiopetus yhteistoimintaluokka	11	2 koululla
Vuosiluokat 1-6 keskimäärin	16 oppilasta/ryhmä	6
3-opettajainen koulu	14 oppilasta/ryhmä	3
5-opettajainen koulu	14 oppilasta/ryhmä	1
7-opettajainen koulu	17 oppilasta/ryhmä	1

Leppäkertun koulu	18 oppilasta/ryhmä	279	1
Leppäkertun koulu erityisen tuen luokkamuotoinen opetus Ea		6	
Leppäkertun koulu erityisen tuen luokkamuotoinen opetus Eb		8	
Leppäkertun koulu erityisen tuen luokkamuotoinen opetus Ec		6	
Opettajia, rehtori yhteensä 46			
Muu henkilökunta 23			

Opetusryhmän keskipöytä Kivelän koulussa lv 2018/19		Oppilaita yht.	Luokkia
vuosiluokat 7-9 keskimäärin	15 oppilasta/ryhmä	284	19
7.lk	15 oppilasta/ryhmä	92	6
8.lk	14 oppilasta/ryhmä	98	7
9.lk	14 oppilasta/ryhmä	83	6
Erityisen tuen luokkamuotoinen opetus 7 – 9 lk		11	
Opettajia, rehtori yhteensä 34			
Muu henkilökunta 4			

Toiminta ja tunnuslukuja	lv 2016–17	lv 2017–18	lv 2018–19
Peruskoulun kokonaisoppilasmäärä (1-9.lk)	899	904	882
Esiopetuksen kokonaisoppilasmäärä kouluilla			11
Koulukuljetuksessa oppilaita	429	431	435
Erityistä tukea saavat oppilaat	44	45	42
* luokkamuotoinen opetus	27	29	31
* integroidut	17	16	11
Peruskoulun päättäneet	104	106	arvio 83
Leppävirran lukioon menneet	34	42	52
Opettajien lukumäärä	80	79	78

3121 perusopetuksen kustannukset (sis. aamu/iltapv.-toim. 3300 tulosityksikkö)	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintamenot yhteensä, €	8 371 966	8 644 508	9 273 336
Toimintatuotot yhteensä, €	232 875	123 480	257 458
Toimintakate, €	8 139 090	8 521 028	9 015 878

Tulosityksikkö: 3611 Lukiokoulutus

	lv 2017–2018	lv 2018–2019
Lukion tuntikehys	237	237
Keskiarvoraja	7	7
Oppilasmäärä 1. vuosikurssi	41	53
Oppilasmäärä 2. vuosikurssi	34	44
Oppilasmäärä 3. vuosikurssi	31	35
Oppilasmäärä 4. vuosikurssi	0	1
Yhteensä	106	133
aineopiskelijat		
Kurssien min/ max -koot	max	max
Opiskelijaa/ryhmä	30	30

Toiminta- ja tunnuslukuja	lv 2016–17	lv 2017–18	lv 2018–19
Lukion oppilasmäärä	116	106	133
Lukion päättäneet (kevät + syksy yht.)	43	28	arvio 35
Opetustuntien kokonaismäärä	180	180	180
Voimavarat:			
Opettajien lkm + rehtori	11	11	11
Muu henkilökunta	1	1	1
huom. tilapalvelu			

3611 lukiokoulutuksen kustannukset	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintamenot yhteensä, €	1 070 679	996 954	1 155 957
Toimintatulot yhteensä, €	57 395	46 000	40 000
Toimintakate, €	1 013 284	950 954	1 115 957

Tulosalue: 321 Varhaiskasvatuspalvelut

Vastuhenkilö ja tilivelvollinen: Varhaiskasvatusjohtaja

1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:

Vastuualue järjestää ja tuottaa varhaiskasvatuspalveluita alle kouluikäisille lapsille niin päiväkodeissa kuin perhepäiväkodeissa sekä huolehtii lasten kotihoidon tuista ja yksityisen hoidon tuista, mukaan lukien palvelurahan.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia.

Esiopetuksen keskeisenä tehtävänä on edistää lapsen kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä. Varhaiskasvatus ja siihen kuuluva esiopetus sekä perusopetus muodostavat lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle.

2. Kunnanhallitukseen nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Vastuualue 2203	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	527	503	378	378	378
Toimintamenot	-3 942	-4 040	-4 074	-4 150	-4 150
Toimintakate (netto)	-3 415	-3 536	-3 697	-3 772	-3 772

3. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Tulosalue: 321 Varhaiskasvatus			
Toiminta ja tunnuslukuja	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Varhaiskasvatus	64,42	67,6	62,58
Tulosyksikkö: 2220 Varhaiskasvatuksen hallinto			
Henkilöstömäärä	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Hallinto	1,3	1,3	1,3
Tulosyksikkö: 2231 Perhepäivähoito			
Henkilöstömäärä	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Perhepäivähoito	12,45	15	11,45
Ryhmäperhepäivähoito, pph hoitajan kotona, kolmiperhehoito			
Toiminta ja tunnuslukuja	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Perhepäivähoitopaikat	51	56	40
hoitopaikka/meno	10 671,84		
Tulosyksikkö: 2250 Päiväkodit			
Henkilöstömäärä	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Päiväkodit	39,98	41	39,83
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1	1	1
Päiväkodit Kirkonkylä, Sorsakoski, Viitosvintiot, Timola ja Omentarhan täydentävä vk.			
Toiminta ja tunnuslukuja	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Varhaiskasvatuspaikat	260	235	260
hoitopaikka/meno	8 129,36		
Alle 3-vuotiaat lapset	42		37
3-6 vuotiaat lapset	152		168
Esioppilaita täydentävässä vk.	66		68
Tulosyksikkö: 2260 Esiopetus			
Esiopetus			
Henkilöstömäärä	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Esiopetus	9,69	9,3	9
Toiminta ja tunnuslukuja	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Esiopetus lapset, 31.12.	98	100	82
pelkästään esiopetuksessa	32		14
Esiopetuspaikka/meno	6 356,22		
Tulosyksikkö: 2280 Lastenhoidon tuki			
Toiminta ja tunnuslukuja	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Kotihoidontukimenot	306 279	361 000	340 000
Hoidettavat lapset 31.12.	94		90
*Lapset lastenhoidon tuella	77		72
*lapset osittaisella hoitorahalla	17		18
euroa/lapsi	3 258,29		
Yksityisen hoidon tukimenot (sis. tuen kuntalisän)	232 509	230 000	210 000
Hoidettavat lapset 31.12	40		40
Perhepäivähoidossa	21		20
päiväkodissa	19		20
euroa/lapsi	5 812,73		

Toimielin: 40 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Tulosalue: 471 Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

Vastuuhenkilö ja tilivelvollinen: Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja

1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut ovat osa kunnan sivistyspalveluja yhdessä koulu- ja varhaiskasvatuspalvelujen kanssa. Osastopäällikkönä toimii sivistystoimenjohtaja. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on tarjota kuntalaisille mahdollisuuksia omaehtoiseen ja ohjattuun hyvinvointia ja elämänlaatua tukevaan toimintaan. Tulosalue kehittää, edistää ja järjestää monipuolista kulttuuri- ja vapaa-ajan tarjontaa koko kunnan alueella. Palveluista 2/3 tuotetaan itse (hallinto, kulttuuri, kirjasto, nuorisoyhteisöt, liikuntapaikat), 1/3 ostetaan muilta toimijoilta (liikuntapalvelut, kansalaisopisto, taiteen perusopetus, etsivä nuorisotyö). Lisäksi avustuksilla, tiedotuksella ja neuvonnalla tuetaan mm. harrastuksia ja tapahtumia järjestäviä toimijoita.

2. Valtuustoon nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	59	82	20	20	20
Toimintamenot	-1 671	-1 550	- 1 455	- 1 455	- 1 455
Toimintakate (netto)	-1 612	-1 468	- 1 435	- 1 435	- 1 435

3. Valtuuston ja lautakunnan hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

Painopistealueet:

Houkutteleva asuinpaikka		
Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
Leppävirta tunnetaan lapsi- ja perheystävällisenä kuntana.	Viihtyisyyden edistäminen monipuolisilla hankkeilla lapsille ja nuorille sekä perheille suunnatuissa palveluissa (mm. perhekeskus, LAKU-lähetekeskus, taideneuvola). Kunta tarjoaa tiloja, taloudellista tukea ja vaikuttamisväyliä yhteisöllisyyden edistämiseen.	Hyvinvointimittaristo (mm. TEA-viisarit). Hankkeiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seuranta.
Toimivat kyläyhteisöt	Kyliä tuetaan mm. avustuksilla. Kirjastoauto, kansalaisopisto ja nuorisoyhteisöt ja liikuntapalvelut asiakaslähtöisesti koko kunnan alueella.	Toimialan palvelut kpl (kansalaisopiston kurssitarjonta, kirjastoauton pysäkit) ja avustukset € kylille.
Hyvät harrastus- ja virkistysmahdollisuudet	Kunta tarjoaa tiloja, taloudellista tukea ja vaikuttamisväyliä yhteisöllisyyden edistämiseen. Lasten, nuorten ja vanhusten terveyttä ja hyvinvointia edistävä harrastustoiminta painopistealueena.	Avustusten määrä €. Tuettujen toimijoiden määrä kpl. Toimitilojen käyttöaste.

Hyvät palvelut		
Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
Tuotetaan laadukkaita palveluita kustannustehokkaasti	Digitaalisten palveluiden ja asiainnoinnin kehittäminen, riittävä tuki eri käyttäjäryhmille. Terveystieteiden, liikunta- ja hyvinvointipalvelujen kehittäminen yhdessä muiden palvelutuottajien ja 3. sektorin kanssa.	Sähköisen asiainnoinnin osuus palveluittain. Neuvonta ja tuki niiden käytössä.

Osallisuuden edistäminen	Kohtaamispaikka lapsiperheille, nuorille ja järjestöille. Kehityskohteenä palveluiden saavutettavuus (mm. esteettömyys, neuvonta, palveluajat, sähköinen osallistuminen esim. koulutuksiin ja kokouksiin, maksuttomuus).	Kohtaamispaikkojen käyttäjämäärät h ja hlö.
Tehokas ja ennakoiva viestintä	Palvelutarjonnan ja harrastusmahdollisuuksien esiin nostaminen monipuolisin viestinnän keinoin.	Viestinnän kanavat ja määrät (mm. verkkosivut, uutiskirje, some, tiedotteet).

Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
Käyttötalouden ja investointien yhteensovittaminen	Investointihankkeiden ja palveluiden arviointimenettely. Nykyisten palveluiden ja kohteiden priorisointi.	Arviointimenettely käytössä kaikissa aloitteissa ja hankkeista.
Tuottavuuden nostaminen	Toimitilojen joustava ja tehokas käyttö. Henkilöstön osaamisen suunnitelmallinen kehittäminen.	Toimitilojen käyttöaste. Henkilöstön moniosaamista tukeva koulutus.
Palveluiden yhteensovittaminen rahoitusohjauksen kanssa	Yhteistyö- ja palvelusopimusmallien kehittäminen kuntalähtöisesti.	Ulkopuolisten palvelutuottajien kustannustehokkuusmittarit ja muu raportointi.

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2019

Työaikasuunnittelu ja seuranta. Sopimusten toteutumisen seuranta.

5. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Henkilöstön varajärjestelyt, sijaistaminen. Liikuntapaikkojen kunto ja turvallisuus. Liikuntakohteiden priorisointi ja korjaussuunnittelu.

Vastuualue: 4711 Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

1. Vastuualueen toiminta-ajatus / tehtävänkuvaus:

Vastaa Leppävirran kunnan kulttuuri- ja vapaa-aikasektorin avustuksista, ostopalveluista, hankkeista, yhdistys-, kylä- ja ystävyyskuntatyöstä sekä tulosalueen johdosta ja hallinnosta. Avustukset: Leppävirran kunta tukee kylien, liikunnan, kulttuurin ja yleishyödyllisten toimijoiden työtä avoimesti haettavilla avustuksilla. Kunta tukee lisäksi uimala- ja kylpyläpalveluita avustuksella Virkistysuimala Leppäkerttu Oy:lle. Eri-ikäisten kuntalaisten harrastuksia tuetaan kunnan maksusuudella mm. seniorikorttiin, kansalaisopisto-toimintaan ja taiteen perusopetukseen. Muilta hankitut palvelut: Liikuntapalvelut ja liikuntapaikkojen hoito hankitaan kunnan tytäryhtiö Leppävirran virkistysuimala Leppäkerttu Oy:ltä. Kansalaisopistopalvelut (vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä) toteutetaan yhteistyössä Sisä-Savon kansalaisopiston kanssa. Taiteen perusopetuksen laaja oppimäärä musiikin ja tanssin alalla toteutetaan yhdessä Soisalo-opiston kanssa. Lastenkulttuuripalveluita hankitaan lastenkulttuurikeskus Versolta. Etsivän nuorisotyön ja nuorten starttipajan palvelut hankitaan Tukeva-säätiöltä. Hankkeet: Ulkopuolisia resursseja haetaan aktiivisesti omiin ja yhteistyökumppanien hankkeisiin. Kylä- ja yhdistyspalvelut: 3. sektorin toimijoiden yhteistyötä ja palveluja kehitetään (tiedotus, neuvonta, rahoitushakemukset, yhdistysfoorumi). Ystävyyskuntatyö: Painopistealue perusopetuksen ja lukiolaisten kansainvälisyyskasvatus sekä kulttuuri- ja liikuntatoimijoiden yhteistyön kehittäminen. Kulttuuripalvelut: Edistää, tukee ja järjestää kulttuuripalveluita yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Vastaa kotiseutumuseosta ja kunnan taidekokoelmasta. Kotiseutumuseo palvelee kouluja ja varhaiskasvatusta kulttuurikasvatusohjelman sisällöillä ja historiaharrastajia mm. kirjaston kotiseutukokoelman kautta. Kesäteatterin tavoitteena käyttöasteen lisääminen 2019. Vuosittaiset kulttuuritapahtumat (mm. itsenäisyyspäivä, veteraanitilaisuudet, Leppävirta-päivät).

2. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	20	28	10	10	10
Toimintamenot	-812	-625	-825	-825	-825
Toimintakate (netto)	-793	-597	-815	-815	-815

3. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2017	TA 2018	TA 2019
HAETTAVAT AVUSTUKSET YHTEENSÄ	85 383	116 650	126 000
Avustukset €/asukas	11,9	11,9	12,9
Liikunta	30 713	33 650	40 000
Kylät	24 000	57 000	60 000
Muut (kulttuuri-, eläkeläis- ja vammaisjärjestöt, muut)	21 670	18 000	18 000
Sponsorointi	8 000	8 000	8 000
Kulttuuripalkinto	1 000	500	500
EI HAETTAVAT AVUSTUKSET	31 300	31 300	25 000
Uimala/kylpyläpalvelujen tuki (Leppäkerttu Oy)	25 000	25 000	25 000
Alle 18-vuotiaiden jäävuorotuki	6 300	6 300	-
OSTOPALVELUSOPIMUKSET YHTEENSÄ	403 158	353 000	486 443
Liikuntapalvelut ja liikuntapaikat (Leppäkerttu Oy)	231 500	200 000	293 943
Liikuntapalvelut €/asukas	23,6	20,4	30,3
Kansalaisopistopalvelut	136 358	153 000	153 500
Kansalaisopistopalvelut €/asukas	13,9	15,6	15,77
Vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus yleinen oppimäärä (Sisä-Savon kansalaisopisto)	76 058	101 000	101 000
Taiteen perusopetus, yleinen oppimäärä	14 095	14 000	
Taiteen perusopetus, laaja oppimäärä (Soisalo-opisto)	40 704	32 500	47 000
Lastenkulttuuri (Lastenkulttuurikeskus Verso)	5 500	5 500	5 500
Etsivän nuorisotyön ja starttipajan palvelut yhteensä (Tukeva-säätiö)	35 300	31 300	39 000
Etsivän nuorisotyön palvelut yhteensä €/asukas	3,6	3,2	4

Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Etsivän nuorisotyön ja starttipajan osallistujat		101	100
KOTISEUTUMUSEO €/asukas	1,4	1,6	1,8
Aukiolopäivät	69	67	70
Kävijämäärä	586	550	600
KESÄTEATTERI €/asukas			
Tilan käyttöpäivät			60
Kävijämäärä			1 000

Vastuualue: 4750 Kirjasto- ja tietopalvelut

Vastuuhenkilö ja tilivelvollinen: kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja

1. Vastuualueen toiminta-ajatus / tehtävänkuvaus:

Tehtävänä on tukea kuntalaisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tietoyhteiskunnassa tarjoamalla ohjausta ja tukea tiedon hankintaan. Kirjasto ylläpitää uudistuvaa ja monipuolista aineistokokoelmaa sekä edistää lukemista ja kirjallisuutta. Kirjasto palvelee kouluja ja varhaiskasvatusta kulttuurikasvatusohjelman sisällöillä. Kirjasto tarjoaa monipuolisia tiloja ja välineitä oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan.

2. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	27	35	10	10	10
Toimintamenot	-522	-551	-475	-475	-475
Toimintakate (netto)	-495	-516	-465	-465	-465

3. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2019

Työaikasuunnittelu ja seuranta.

4. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Henkilöstön varajärjestelyt, sijaistaminen. Kirjastoauton kunto ja toimintavarmuus.

5. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

	TP 2017	TA 2018	TA 2019
KIRJASTOAUTO			
Käyttötunnit	857	850	850
Pysäkkien määrä	99	100	100
KIRJASTO			
Kävijämäärä	98 092	98 000	95 000
Lainausmäärä	167 111	170 000	158 000
Tapahtumien määrä (kirjastossa, muissa kohteissa)	51	50	40
Vakituisen henkilöstö	6	6	5,4
KIRJASTOPALVELUT YHTEENSÄ €/asukas	50,5	52,7	47,8

Vastuualue: 4803 Nuorisopalvelut**Vastuuhenkilö ja tilivelvollinen: vastaava nuoriso-ohjaaja****1. Vastualueen toiminta-ajatus / tehtävänkuvaus:**

Nuorisopalveluiden tehtävänä on lasten ja nuorten sosiaalinen vahvistaminen sekä heidän kasvunsa, kehityksensä ja itsenäistymisensä tukeminen. Nuorisopalvelut ovat on pääosin ennaltaehkäisevää kasvatus- ja tukitoimintaa, nuorten omaehtoisen toiminnan tukemista, kansalaisvaikuttamiseen ja vastuuseen kasvattamista sekä kasvu- ja elinolojen parantamista. Toiminnassa huomioidaan ajankohtaisuus sekä nuorten elämänvaiheet. Nuorisopalveluja toteutetaan monialaisesti yhteistyössä nuorten, paikallisten viranomaisten ja nuorisotyötä tekevien järjestöjen kanssa. Kohderyhmänä ovat alle 29-vuotiaat leppävirtalaiset. Nuorille ja nuorille aikuisille suunnattuja palveluita ovat nuorisotiedotus, etsivä nuorisotyö ja starttipajatoiminta. Nuorten vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksia tarjotaan nuorisovaltuusto- ja lasten parlamenttitoiminnan kautta, erilaisten kuulemisten sekä sähköisten kyselyiden kautta. Palvelujen painopiste on 10-20 -vuotiaissa joille tarjotaan mm. nuorisotiloja, leirejä, retkiä ja kerhoja, koulunuorisotyötä (mm. välituntitoiminta, ryhmäyttäminen, kulttuurikasvatusohjelma) sekä nuorisotiedotusta.

2. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	1	2	0	0	0
Toimintamenot	-149	-159	-155	-155	-155
Toimintakate (netto)	-148	-157	-155	-155	-155

3. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet**4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2019**

Työaikasuunnittelu ja seuranta.

5. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Henkilöstön varajärjestelyt, sijaistaminen. Työturvallisuus.

6. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Toiminta- ja tunnuslukuja	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Nuorisopalveluiden tuottama toiminta (tuntia)		1 098*	1 200
Nuorisopalveluiden osallistujamäärä		9 120*	10 000
Osallistuva/vaikuttava nuori, osallistujamäärä		402*	1 000
Nuoren hyvinvointia edistävä toiminta, kävijämäärä		6 700*	8 000
Vakituisen henkilöstö htv	3	3	3
Liikennepuisto kävijämäärä	2 415	658	1 200
Nuorisopalvelut yhteensä €/asukas	15,1	16	15,5

*10/2018 tilanne

€/asukas: laskennalliset asukasmäärät 9 800 (2017 ja 2018) 9 700 (2019).

Toimielin: 50 Tekninen lautakunta

Vastuuhenkilö ja tilivelvollinen: Tekninen johtaja

1. Valtuustoon nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	9 139	9 031	9 205	8 706	8 706
Toimintamenot	-8 502	-8 354	-8 539	-9 156	-9 156
Toimintakate (netto)	637	677	666	-450	- 450

*Ateria – ja siivouspalvelut siirtyi teknisen lautakunnan alaisuuteen 1.1.2017.

*Logistiikkapalvelut siirtyi Kunnanhallituksen alaisuuteen 1.1.2017.

1. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

Painopistealueet:

Houkutteleva asuinpaikka		
Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
Turvallinen, viihtyisä ja luonnonläheinen asuinpaikka	Lautakunta ohjaa kaavoitusta ja maankäyttöä tavoitteen edistämiseksi Joustava ja nopea rakennuslupakäsittely. Maapoliittisen ohjelman toteuttaminen Hulevesikosteikko, Teollisuustie perusparantaminen, Lossintie perusparantaminen	Kaavojen saaminen valmiiksi aikataulussaan Lupakäsittely 15 työpäivää. Asukastyytyväisyyskyselyt; uudet asukkaat, 5 vuotta asuneet. Kuntaimagotutkimukset Valmis 2019
Monipuolisen asumisen mahdollistaminen koko kunnan alueella	Aktiivinen maanhankinta, neuvotteluvalmius tarjolle tulevien kauppojen yhteydessä Monipuolinen tonttitarjonta maapoliittisen ohjelman mukaan Maapoliittisen ohjelman toteuttaminen. Kirkonkylän, Oravikosken sekä Suoniemi/Venerannantien asemakaavahankkeet, Konnuslahden osayleiskaava. Lossinpellon asuinpientaloalueen markkinointi. Paalimäen asuinpientalotontit myyntiin. Maapoliittisen ohjelman tavoite	Toteutuneet kaupat Maapoliittisen ohjelman noudattaminen. Kaavojen eteneminen hallinnollisessa käsittelyssä; Konnuslahden yleiskaava, Lossinpellon (vaihe II), Oravikosken asemakaavat, Venerannantien asemakaava hyväksytyt. Tehtyjen tonttikauppojen lukumäärä.
Toimivat kyläyhteisöt	Sopimukset alueiden hoidoista	
Hyvät harrastus- ja virkistysmahdollisuudet	Useita hankkeita investointiohjelmassa Ampumahiihtorata	Investointiohjelman hankkeiden toteutus Aloitus 2019

	Vokkolan alueen kehittäminen. Jäähallin ja hiihtoareenan perusparannusinvestoinnit.	Toteutumisenseuranta Kyllä/Ei
Toimiva ja kattava tie- ja tietoliikenneverkko	Useita hankkeita investointiohjelmassa Teollisuustie, Petäjämäentie, Havutie,	Investointiohjelman hankkeiden toteutus
Edistää etätöiden mahdollisuuksia	Taajaman valokuituhankkeen edistäminen ja varautuminen kaapelointeihin maanrakentamisessa	Rakennetut km
Saavutettavuuden edistäminen	VT5 Leppävuiran kohdan kaavamuutokset tie-suunnitelman mahdollistamiseksi.	Osayleiskaavan muutos VT5 ympäristössä hyväksytty. Osayleiskaavamuutos Savonniemen eritasoliittymän osalta viireillä.
Leppävirta tunnetaan lapsi- ja perheystävällisenä kuntana	Uusi puisto (valtuustoaloite) Opetus ja hoitorakennusten toimivuudesta ja rakennusterveydestä huolehtiminen.	Kuntotutkimukset ja seurantamittaukset

Vahva elinkeinoelämä

Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
Työpaikkojen ja yritysten määrän lisääntyminen	Kirkonkylän keskusta-alueen asemakaavamuutos. Oravikosken taajaman asemakaavamuutos.	Asemakaava vireillä. Kaava hyväksytty 2019.
Yritysten kilpailukykyyn kehittyminen	Paikallisten yrittäjien mahdollisuuksien huomioiminen hankinnoissa	Toteutuneet paikallishankinnat €
Aktiivinen elinkeinopoliitiikka	Hankintastrategia: Paikallisten yritysten osallistumisen mahdollistaminen Leppävuiran kunnan hankintakilpailutuksiin.	Paikallisten yritysten osallistumis-% hankintakilpailutuksissa.
Monimuotoisen palvelutuotannon kehittyminen	Kirkonkylän keskusta-alueen asemakaavamuutos. Oravikosken taajaman asemakaavamuutos.	Asemakaava vireillä. Kaava hyväksytty 2019.
Maaseutuyritystoiminnan kehittyminen	Lähiruuan ja kotimaisten raaka-aineiden käytön lisääminen ateriapalveluissa	Lähiruuan osuus elintarvikehankinnoista vähintään 10%/kalenterivuosi
Matkailutulon lisääntyminen kunnassa	Vokkolan alueen kehittäminen. Hotelin peruskorjaushankkeen eteenpäin vieminen. Suunnittelu + toteutus. Mansikkaharjun kiinteistökannan kunnossapito.	Toteutumisenseuranta Kyllä/Ei

Hyvät palvelut

Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
Tuotetaan laadukkaita palveluita kustannustehokkaasti	Digitaalisen asiointin kehittäminen. Kehitetään sähköisiä asiointipalveluita. Tampuuri-huoltokirjan käyttöönoton viimeisteleminen ja jalkauttaminen.	Vuoden 2019 lupahakemuksista 80% digitaalisesti. Laajamittainen huoltokirjan käyttö Kyllä/Ei
Asiakaslähtöiset, monipuoliset ja -muotoiset matkailun palvelut	Leppäkertun koulun ja koulun alueen monipuolisen käytön edistäminen.	Koulun käyttöaste

Osallisuuden edistäminen	Aktiivinen yhteistyö muiden hallintokuntien kanssa. Lasten ja nuorten mukaan ottaminen mm. ruokalistasuunnitteluun	Vähintään 8 yhteistyöpalaveria/ kalenterivuosi vähintään yksi "toive-ruoka" päivä viiden viikon ruokalistalla
Tehokas ja ennakoiva viestintä	Kiinteistöjen kunnosta avoin tiedottaminen. Kuntoraporttien ja sisäilmatutkimuksien tiedotteiden julkaiseminen kunnan nettisivuilla.	Toteutumisensuranta Kyllä/Ei

Toimiva kuntaorganisaatio

Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
Hyvin johdettu ja hallinnoitu kuntaorganisaatio	Leppävuiran tilapalveluiden ja Leppäkerttu Oy:n toiminnan rajapintojen ja vastuujon selkeyttäminen ja tehostaminen.	Selkeät molempia koskevat toimintaohjeet ja toimintamallit.
Ennakoiva ja pitkäjänteinen talouden suunnittelu	Kustannusvastaavuuden hallinta.	Indeksikorotus taksaan syksyllä 2019, voimaan vuoden 2020 alusta.
Käyttötalouden ja investointien yhteensovittaminen	Energiantehokkuushankkeet: Riihikodin energiatehokkuuden parantaminen. Timolan koulun ja päiväkodin lämmitysmuoto. Gebwell-hallin lämmitysmuoto.	Toteutumisensuranta Kyllä/Ei Energiasäästöjen seuranta
Motivoituneet, osaavat ja hyvinvoivat työntekijät ja päättäjät	Lisä-/täydennyskoulutuksen mahdollistaminen, kehityskeskustelujen pohjalta Ensisammutuskoulutus koko ateria- ja siivouspalveluiden henkilökunnalle	väh.1 koulutuspäivä/ tt/ kalenterivuosi

Tulosalue: 511 Tekniset palvelut**Vastuuhenkilö ja tilivelvollinen: Tekninen johtaja****2. Kunnanhallitukseen nähden sitovat määrärahat: (1000 €)**

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	7 053	7 069	7 229	6 731	6 731
Toimintamenot	-7 641	-7 442	-7 608	-8 215	-8 215
Toimintakate (netto)	-588	-373	-379	-1 484	-1 484

Vastuualue: 5100 Hallinto, 5115 ostopalvelut**1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:**

Johdetaan toimialan palvelujen järjestämisen ja tuottamisen suunnittelua ja toteutusta sekä tuotetaan taloushallinnon ja toimistotyön palveluja.
Toiminnan perustana ovat toimintayksiköiden tarpeet kehittää kuntaa hyväksi ja turvalliseksi asua, liikkua ja toimia järjestämällä ja tuottamalla tätä tukevia palveluja.

2. Tekniseen lautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Vastuualue 5100	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	33	1	1	1	1
Toimintamenot	-239	-565	-586	-590	-590
Toimintakate (netto)	-206	-564	-585	-589	-589

Vastuualue 5115 ostopalvelut	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	16	-	-	-	-
Toimintamenot	-555	-578	-595	-595	-595
Toimintakate (netto)	-539	-578	-595	-595	-595

*Logistiikkapalvelu siirtyi Kunnanhallituksen alaisuuteen 1.1.2017. Palo- ja pelastustoimen menot tässä.

3. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2019

Sopimusten ajantasaisuus, hankintastrategian toteuttaminen

4. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Tietojärjestelmien hallinta: varmuuskopiot

5. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Logistiikkapalvelu siirtyi Kunnanhallituksen alaisuuteen 1.1.2017.

Leppävirran kunta aloittaa tarkistamaan kiinteistöverorekisteritiedot. Hanke tehdään pääosin ostopalveluna. Palvelun kustannukset on lisätty käyttötalouteen. Hanke jatkuu suunnitelmavuosille. Tarkistuksen myötä kiinteistöverotuotot lisääntyvät.

Toiminta- ja tunnuslukuja			
Perustiedot	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Henkilöstön määrä			
Kuukausipalkkalaiset (tsto, rak.valv)	11	13	18
Kuukausipalkkaiset (siivous,kiint.,vesil.)	49	50	53
Tuntipalkkaiset, lkm, koko tekn.toimi	8	6	6
	68	69	77

Vastuualue: **5201 Maankäyttö- ja mittauspalvelut**

Vastuuhenkilö ja tilivelvollinen: Maanmittausinsinööri, Metsätalousinsinööri

1. Vastuualueen toiminta-ajatus / tehtävänkuvaus:

Maankäyttö ja mittauspalvelut vastuualue vastaa kaavoituksesta ja maankäytön suunnittelusta, maanhankinnasta, maanluovutuksesta, maa- ja metsätiloista sekä kartasto-, mittaus- ja paikkatietopalveluista. Maa- ja metsätilat: kunnan omien metsien hoito ja puun myynti. Haja-asutusalueiden yksityisteiden kunnossapidon avustaminen ja tiekuntien opastaminen yksityistielain mukaisissa asioissa.

2. Tekniseen lautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Vastuualue 5201	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	750	698	1 131	631	631
Toimintamenot	-652	-615	-620	-620	-620
Toimintakate (netto)	-98	83	511	11	11

3. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2019

Sopimusten ajantasaisuus, hankintastrategian toteuttaminen

4. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Tapaturmariskit mittaus- ja metsätoissa

5. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020
Henkilöstömäärä	7	6		
Asemakaava-alue, ha	989	1 000	1 040	1 180
Ranta-asekaava-alue, ha	3 957	3 850	3 957	4 000
Yleiskaava-alue, km ²	697	715	740	740
Asuintontteja myynissä	64	105	115	130
Myydyt /vuokratut uudet omakotitalotontit, asemakaavan ulkopuoliset alueet kpl	1	5	8	10
Myydyt / vuokratut uudet omakotitalotontit asemakaava-alueet kpl	3	12	15	15
Myydyt / vuokratut rivitalotontit /kerrostalotontit tms.	2	1	1	1
Rakennettujen vuokratonttien myynti kpl	2	4	4	4
Muut rakennuskäyttöön myydyt / vuokratut alueet (esim. T-alueet) kpl	5	3		
Maan hankinta kpl	7	3	1	2
Maan hankinta ha	6,5	15	15	8
Rakennustonttien vuokratuotto (euroa)	150 710	145 000		

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020
Kartoitus ha I	10	10	10	10
Paalutus kpl				
– tontit kpl	13	15	15	15
– rakennukset kpl	11	15	15	15
Pohjakartta (pinta-ala, hehtaaria)	2 625	1 900	2 200	2 250
Kunnallistekniikan mittaus km/tehty	tehty	10		
Asiakasneuvonta/kaavoitus ja mittaus / kpl	4 200	4 000	4 000	4 000
Viranhaltijapäätökset ja lausunnot /kaavoitus kpl	90	60	65	65
Maa- ja metsätilat				
Maa- ja metsätalousmaa, ha	2 886	2 886	2 886	2 886
Myyty puutavara m ³	13 800	13 000	13 000	13 000
Taimikon hoito ha	248	220	100	100

Vastuualue: 5301 Kunnallistekniset palvelut**Vastuuhenkilö ja tilivelvollinen: Yhdyskuntainsinööri****1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtävänkuvaus:**

Liikenneväylien, viheralueiden ja muiden yleisten alueiden sekä hulevesihuoltoon liittyvä rakentaminen ja kunnossapito.

2. Tekniseen lautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Vastuualue 5301	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	65	38	69	70	70
Toimintamenot	-896	-732	-1 002	-1 105	-1 105
Toimintakate (netto)	-831	-694	-933	-1 035	-1 035

3. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2019

Sopimusten ajantasaisuus; hankintastrategian toteuttaminen

4. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Työtaturmat: työsuojelun keinot. Henkilöstöressurit, henkilöstösuunnittelu; katujen kuntotaso

5. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Toiminta- ja tunnuslukuja 5301

Perustiedot (tuotannontekijät)	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020
Henkilöstön määrä				
Kaavatiet, htv	1	1	2,9	2,9
Viheralueet ja leikkikentät, htv	2,65	2,65	3	3
Toiminnan laajuus ja kustannukset	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020
KAAVATIET				
Kadut ja tiet, pituus m	78 600	80 000	81 620	81 620
Kevyenliikenteenväylät, pituus m	25 800	26 500	26 920	
*Alueurakka, € (tuote 5126)	285 833	275 000	350 000	357 500
*Muu kesä kunnossapito, € (tuote 5135)	48 000	45 000	15 000	15 000
*muu talvi kunnossapito, € (tuote 5125)	15 000	10 000	15 000	15 000
*Katuvihreät, € (tuote 5134)	34000	0	0	0
*Menot yhteensä, €	383 000	330 000	380 000	387 500
HULEVEDET				
*Menot yhteensä, €	49 099	23 000	64 690	64 690
TIEVALAISTUS				
Valaistuspisteitä	2 110	2 150	2 150	2150
Valaistut kadut ja tiet, m	70 550	73 500	74 900	74 900
Menot yhteensä, €	124 000	113 000	130 008	129 818
VIHERAL PUISTOT				
A1 Edustusviheralue, ha	1,2	1,2	1,2	1,2
A2 Käyttöviheralue, ha	12	12	12	12

A3 Käyttö- ja suojaviheriöt, ha	3,7	3,7	3,7	3,7
*Viheral. työnjoht. ja yleiskust.	37 214	30 780	34 618	34 618
*Puistot, kpl	2	2	2	2
*Puistometsät, ha	160	160	160	160
*Leikkikentät, kpl	16	16	16	16
*Koirapuistot, kpl	1	1	1	1
*Menot yhteensä, €	127 823	113 023	191 263	191 263
MUUT YLEISET ALUEET JA LAITURIT				
*Venelaiturit, kpl	14	14	15	15
*Veneiden laituripaikat, kpl	197	197	204	204
*Veneiden rantapaikat, kpl	168	168	165	165
*Venetarvikkeiden tarvikkekopit	24	24	24	24
*Veneenlaskupaikat, kpl	8	8	8	8
*Pyykki-/mattolaiturit, kpl	3	3	3	3
*Veneilyreitit, kpl	2	2	2	2
*Retkeilyalueet ja -reitit, kpl	2	2	2	2
*Muut yleiset kohteet – mm. torit, kpl	2	1	1	1
*Menot yhteensä, €	74 709	52 622	75 090	75 090

Vastuualue: 5401 Tilapalvelut**Vastuuhenkilö ja tilivelvollinen: Rakennuttajainsinööri, rakennusmestari, sähköinsinööri****1. Vastuualueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:**

Vastuualue vastaa kunnan suorassa omistuksessa olevien kiinteistöjen kunnossapidosta, peruskorjauksista, huollosta ja teknisestä isännöinnistä sekä tarvittavien toimitilojen hankesuunnittelusta ja rakennuttamisesta.
Tilapalvelut tekee tarkistukset korjausavustus ja energia-avustus kohteissa.

2. Tekniseen lautakuntaan nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Vastuualue 5201	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	4 124	4 075	3 125	3 125	3 125
Toimintamenot	-2 745	-2 392	-2 190	-2 690	-2 690
Toimintakate (netto)	1 379	1 683	935	435	435

3. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2019

Sopimusten ajantasaisuus; hankintastrategian toteuttaminen

4. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Työtapaturmat: työsuojauskeinot;
Henkilöstöressurit (pieni haavoittuva organisaatio, työn kuormittavuus): tehokas organisaatio ja työhyvinvointi;
Kiinteistöjen käyttöikä ja terveys: PTS:n laatiminen, kiinteistöjen terveyden jatkuva seuranta
Poikkeukselliset olosuhteet (vesi, tuuli, tuli ja lumi): Varautumissuunnitelma ja toimintaohjeet
Laajarunkoiset hallirakennukset: Rakennetutkimukset ja tarvittavat rakennekorjaukset

5. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Kohde	Kohteen nimi	Energia	Lämmitys- muoto	Kerrosala (m ²)		Tilavuus (m ³)		Kulutus (kWh)		YPKulut ntoTA18	YPKulut ntoTA19	Poistot
				lämmin	lämmin	Vuosi 2016	Vuosi 2017	Vuosi 2018	Vuosi 2019			
	Savonkadun ryhmäasunto	Sähkö						2565	2851			
5502	Kartanontie 4	Lämpö	Kaukolämpö	610	2650	151999	147664	59 693	-1 000			0 Purku 2020
5506	Riihitie 10	Sähkö	Sähkö	270	931	71339	76443	11 220	11 194			0
5509	Linjamsän OK-talo	Sähkö	Sähkö	116	340	25772	19650	7 750	6 518			0
5531	Terveyskeskus	Lämpö	Kaukolämpö	7050	23325	1468230	1467090	455 992	487 141			70 000
5533	Leivola	Lämpö	Kaukolämpö	2534	10850	544950	542940	87 687	0			0 Purku 2020
5535	Pikku-Leivola	Sähkö	Kaukolämpö	315	1370	18876	11371	0	0			0 Purku 2020
5543	Virrankoti UUSI 2018							-7 737	31 084			300 000
5536	Riihikoti	Lämpö	Kaukolämpö	485	1390	143320	150092	5 631	7 020			45 000
5537	Paasonkallio	Lämpö	Kaukolämpö	486	1650	131764	137276	430	17 850			0
5542	Kirkonkylän päiväkot	Lämpö	Kaukolämpö	1400	6060	284883	281469	78 994	9 294			97 722
5614	Paukarlahden päiväkot	Sähkö	Öljy	315	1315	33204	34975	25 750	-8 550			0
5702	Kunnaneläinlääkärin vastaanottotila	Lämpö	Kaukolämpö	273	900	224321	231056	14 300	8 000			14 500
5561	Kunnantalo	Lämpö	Kaukolämpö	3184	12990	424687	427864	67 286	12 451			55 000
5571	Alapihan kartano	Lämpö	Kaukolämpö	837	2430	127841	131671	12 190	2 246			5 500
5619	Leppäkertun koulu UUSI 2018							-1 250	93 550			0
5601	Alapihan koulu	Lämpö	Kaukolämpö	4025	17900	600220	655400	180 820	-5 000			0 Purku 2020
5603	Kivelän koulu, uusi	Sähkö	Kaukolämpö	1912	6830	250572	262409	90 050	29 400			46 000
5604	Kivelän koulu, vanha	Lämpö	Kaukolämpö	3240	11600	959890	969900	68 568	26 658			37 000
5605	Kivelän ruokala	Sähkö	Kaukolämpö	534	2080	55450	61504	45 900	29 800			35 000
5606	Konnualahden koulu	Sähkö	Öljy	520	2740	33004	35534	29 640	-10 160			11 000
5609	Kurjalan koulu	Sähkö	Öljy	534	2455	43437	48295	26 463	-13 182			0
5610	Lukio	Lämpö	Kaukolämpö	1907	8146	460251	499422	99 341	37 891			29 000
5613	Oravikosken koulu	Sähkö	Maalämpö	2993,5	12285	349343	321504	199 800	161 400			135 000
5615	Sorsakosken koulu	Sähkö	Maalämpö	2815	11530	460439	464574	104 266	-25 661			30 000
5616	Tietolan koulu	Lämpö	Kaukolämpö	716	3959	123775	122704	-19 500	7 000			0
5617	Timolan koulu	Sähkö	Öljy	704	2590	70663	72917	43 169	23 344			25 000
5651	Kirjasto	Lämpö	Kaukolämpö	1243	4790	130603	128635	73 200	35 150			56 500
4102	KK urh.kentän huoltorakennus	Lämpö	Kaukolämpö	154	476	67349	68620	10 610	9 510			12 500
4133	Vokkolan luistinradan huoltorakennus	Sähkö				24797	23856	2 090	3 590			0
4135	Alapihan luistinradan huoltorakennus	Sähkö	Sähkö	24	65	4939	5525	200	500			0
5661	Nuokkari	Lämpö	Kaukolämpö	423	1313	51134	49088	4 850	3 850			0
5701	Varikko	Sähkö	Kaukolämpö	770	3545	62173	61183	10 250	8 750			15 000
5703	Kasvihuone	Lämpö	Kaukolämpö	438	1425	66159	70245	-1 850	-5 150			0
5705	Paloasema	Lämpö	Kaukolämpö	1260	5680	367649	355602	-26 400	26 500			2 200
5706	Öljypuomivarasto, Laivaranta	Sähkö	Ei lämmitystä			1417	1480	1 000	1 000			0
5721	Linja-autoasema	Lämpö	Kaukolämpö	476	1900	124210	128362	-22 400	-29 950			0
5741	Unnukka, matkailukeskusrakennus	Lämpö	Kaukolämpö	760	2940	223114	224865	53 400	59 800			48 000
5742	Unnukan veneilytilat	Sähkö				458	747	-650	-350			0
5745	Mansikkaharjun muut rakennukset	Sähkö		297	1275	55102	54323	-550	-13 350			10 000
5630	Ammattiopisto	Lämpö	Kaukolämpö	5256	26060	780320	756890	-1 113	-8 557			0
5764	Opintien halli	Lämpö	Kaukolämpö	770	3650	141661	138954	3 100	-6 350			0
5771	Ruukintien halli	Lämpö	Kaukolämpö	906	4530	114961	117046	21 900	23 100			49 500
5781	Konnu Pientila	Sähkö				0	0	-200	0			0
				51 248	204 595	9 231 851	9 325 279	1 811 800	1 046 331			1 129 422

Kiinteistöjen siivoustulot ja -kulut eri vastuualueella 5402 Ateria- ja siivouspalveluissa. Eivät ole tämän taulukon ylläpito- ja kunnossapitokuluissa mukana.

Vastuualue: 5402 Ateria- ja siivouspalvelut**Vastuuhenkilö ja tilivelvollinen: Ateria- ja siivouspalvelujohtaja****1. Vastualueen toiminta-ajatus / tehtävänkuvaus:**

Ateria- ja siivouspalvelut vastaa Leppävirran kunnan omien toimintojen kuten päiväkotien, koulujen, ikäihmisten ja hoivakotien ateriapalveluiden tuottamisesta ja myy Kysteri-liikelaitoskuntayhtymälle sen tarvitsemia ruokapalveluja. Ateria ja siivouspalvelut vastaa kunnan ja sopimusten mukaan myös kuntakonsernin omistuksessa olevien kiinteistöjen siivouksesta. Kaikki palvelut halutaan tuottaa asiakaslähtöisesti, mutta tehokkaasti.

2. Kunnanhallitukseen nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

Ateria ja siivouspalvelut*	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	2 064	2 257	2 904	2 904	2 904
Toimintamenot	-2 553	-2 560	- 2 615	- 2 615	- 2 615
Toimintakate (netto)	-489	- 303	289	289	289

3. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2019

Kohdekohtaisten kulujen seuraamisen kehittäminen (henkilöstö-, raaka-aine kulut kohdennetaan oikein)

4. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Varaudutaan palveluiden tuotantoon poikkeustilanteessa mm. Sähkökatkot ja vedenjakelun keskeytyminen tai -laadun heikentyminen tai lakot ym. uhat. Päivitetään ohjeistukset poikkeustilanteita varten ja tiedotetaan henkilökuntaa.

Avainhenkilöiden mahdollinen vaihtuminen, yksikössä on yhteiset ja päivitetty työhjeistukset ja niiden tallentaminen verkkolevylle.

Tulosalue: 590 Rakennusvalvonta**Vastuuhenkilö ja tilivelvollinen: Rakennustarkastaja****1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:**

Rakennusvalvonta on lakisääteistä viranomaistoimintaa. Tehtävänä on valvoa rakentamista sekä osaltaan huolehtia rakennetun ympäristön hyvästä laadusta sekä käsitellä rakentamiseen tarvittavat luvat, suorittaa lupiin liittyvät tarkastukset ja antaa ohjeita rakentajille.

2. Kunnanhallitukseen nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	122	91	90	90	90
Toimintamenot	-136	-170	-185	-195	-195
Toimintakate (netto)	-14	-79	-95	-105	-105

3. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2019

--

4. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Tietojärjestelmien hallinta: varmuuskopiot, henkilöstöresurssit (sijaisuudet)

5. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

590 Rakennusvalvonta	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Rakennuslupahakemukset kpl	227	220	210	210	210
Rakennuslupahakemusten käsittelyaika keskim. (pv)	21	18	21	21	21
Rakennusvalvonnan menot yht.	136 070	169 555	184 928	195 000	195 000
Tulot yhteensä, €	121 723	90 500	90 000	90 000	90 000
Nettomenot yhteensä	14 347	79 055	94 928	105 000	105 000

Tulosalue: 900 Vesi- ja viemärlaitos**Vastuuhenkilö ja tilivelvollinen: Vesihuollon käyttöpäällikkö****1. Tulosalueen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:**

Jaetaan puhdasta talousvettä ja vastaanotetaan asiakkaiden jätevedet rakentamalla ja ylläpitämällä verkostoja ja niihin liittyviä kunnallisteknisiä laitteita ja rakennelmia.

2. Kunnanhallitukseen nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	1 964	1 872	1 885	1 885	1 885
Toimintamenot	-725	-743	-746	-746	-746
Toimintakate (netto)	1 239	1 129	1 139	1 139	1 139

3. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2019

Sopimusten ajantasaisuus, hankintastrategian toteuttaminen

4. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Jakelun keskeytyminen sähkökatkon vuoksi: varavoimajärjestelyt; tietojärjestelmien toimivuus: varmuuskopiointi, tietojärjestelmien yhteydet. Henkilöstöressit, henkilöstösuunnittelu.

5. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Toiminta- ja tunnusluvut 900	TP 2017	TA 2018	TA 2019	
Veden jakelu				
Vesijohtoverkoston pituus, m	372 632	321 000	387 600	
Pohjavesilaitoksia, kpl	varalla 2	varalla 2	varalla 2	
Pumpattu vesimäärä, m ³	358 919	365 000	367 000	
Lasketettu vesimäärä, m ³	330 885	330 000	331 500	
Vesitaksa, €/m ³ , alv 0 %	1,70	1,70	1,70	
Vesilaitoksen käyttömenot, €	277 352	291 000	305 000	
Vesilaitoksen käyttötulot	767 513	773 000	789 000	
Viemärointi ja jäteveden käsittely				
Viemäriverkoston pituus, m	184 535	154 000	199 500	
Jätevedenpuhdistamoita, kpl	1	0	0	
Pumppaamoita, kpl	58	59	60	
Varkauteen johdettu jv-määrä, m ³	462 025	520 000	490 000	
Lasketettu jätevesimäärä, m ³	292 282	310 000	335 000	
Jätevesitaksa, €/m ³ , alv 0 %	3,39	3,39	3,39	
Viemärlaitoksen käyttömenot, €	447 854	451 000	465 000	
Viemärlaitoksen käyttötulot, €	1 194 037	1 099 000	1 103 000	
Vesihuoltolaitos yhteensä				
<i>Tuloslaskelma</i>				

Toimintatuotot	1 964 527	1 871 581	1 885 473	
Toimintakulut	725 345	742 390	746 231	
Toimintakate	1 239 182	1 129 191	1 139 242	
Poistot	-670 949	-700 000	-680 580	
Rahoitustuotot ja -kulut	-218 105	-112 000	-109 000	
Tilikauden tulos	350 128	317 191	349 662	

Toimielin: 65 Keski-Savon ympäristölautakunta

Tulosalue: 650 Ympäristötoimi

Vastuhenkilö ja tilivelvollinen: Ympäristöpäällikkö

1. Toimielimen toiminta-ajatus / tehtäväkuvaus:

Ympäristötoimi vastaa ympäristönsuojelun, terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon viranomais- ja muiden tehtävien hoitamisesta yhteistoimintakunnissa. Yhteistyökunnat ovat Leppävirta, Heinävesi, Joroinen, Pieksämäki ja Varkaus.

2. Valtuustoon nähden sitovat määrärahat: (1000 €)

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	1 315	1 436	1 519	1 519	1 519
Toimintamenot	-1 632	-1 827	-1 900	-1 900	-1 900
Toimintakate (netto)	-317	-391	-380	-380	-380

3. Valtuuston hyväksymät strategian mukaiset toimenpiteet ja hankkeet

Painopistealueet:

Houkutteleva asuinpaikka			
	Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
A1.	Turvallinen, viihtyisä ja luonnonläheinen asuinpaikka	Varkauden ilman laadun tarkkailu toteutetaan ostopalveluna Kuopion kaupungilta Neuvonnan/valvonnan myötä roskaantuminen vähenee. Pohjavesialuiden suojelusuunnitelmien toteuttamiseen osallistuminen ja pohjaveden laadun turvaaminen	Tarkkailu toteutuu Tarkastusten lukumäärä Valvonta/neuvontatimet kpl
A2.	Monipuolisen asumisen mahdollistaminen koko kunnan alueella	Haja-asutusalueiden jätevesienkäsittelyn neuvonnassa huomioidaan vesihuollon kokonaisuus kiinteistöllä	Asiakasneuvonta kpl

Vahva elinkeinoelämä			
	Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
B5	Maaseutuyritystoiminnan kehittyminen	Pieneläinten ja harrastuseläinten osalta turvataan päivystysaikainen peruseläinlääkintähuoltoon kuuluva palvelu. Virka –aikoina palvelu säilytetään paikkakuntakohtaisena resurssien puitteissa.	Palvelun käytön seuranta kuntakohtaisesti.
B5		Hyötyeläinten sairaanhoito toteutetaan ympäri- vuorokautisesti. Kunnan varoista korvataan vuonna 2019 kunnaneläinlääkärin käynnistä hyötyeläimen luona matkakustannusten ja ensimmäisen eläimen käyntimaksun osalta se osuus,	Seuranta kuntakohtaisesti.

		mikä ylittää 50 €(veroton) käyntikertaa kohden. Korvaus on sama kaikkina vuorokauden aikoina.	
--	--	--	--

Hyvät palvelut			
	Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
C1.	Kunnan vahva rooli hyvinvoinnin, terveyden ja sivistyksen edistäjänä	Terveysvalvonnan suunnitelmanmukaisista tarkastuksista toteutuu 70%	Tarkastusten määrä
C2.	Hyvien palveluiden turvaaminen leppävirtalaisille maakuntaudistuksessa	Ollaan mukana maakuntaudistuksen työryhmissä, huomioidaan henkilöstösuunnittelussa	Maakuntaudistus arvioitu päätöksissä joita se koskee
C5.	Asiakaslähtöiset, monipuoliset ja -muotoiset matkailun kynnnyksen palvelut	Nettisivujen hyödyntäminen palveluissa -tiedottaminen -sähköiset lomakkeet Palelujen säilyminen paikkakuntaakohtaisina	Asiakasmäärien seuranta
C7.	Tehokas ja ennakoiva viestintä	Valmiit tiedote- ja viestipohjat erityistilanteisiin	Viestipohjat ovat käytössä

Toimiva kuntaorganisaatio			
	Tavoitteet 2021	Hankkeet 2019	Mittarit
D1.	Hyvin johdettu ja hallinnoitu kuntaorganisaatio	Ympäristölupien ja maa-aineslupien käsittelyaika < 6 kk, Rekisteröinti-ilmoitusten käsittely < 60 vrk. Muut ilmoituskäsittelyt ja lausunnot < 2kk.	Lupien käsittelyaika
D2.	Vahva kuntakonsernin talous		
D3.	Ennakoiva ja pitkäjänteinen talouden suunnittelu	Ympäristötoimen talouden ja toiminnan raportointi jäsenkunnille(talousarvio, osavuosisikatsaukset ja tilinpäätös)	Talousseuranta
D8.	Motivoituneet, osaavat ja hyvinvoivat työntekijät ja päättäjät	Turvataan riittävät resurssit valvontaan. Tarpeen mukaan määräaikaista tarkastajatyövoimaa ympäristönsuojelussa ja terveysvalvonnassa. Koulutustarpeen läpikäynti toimialakohtaisissa palavereissa ja kehityskeskusteluissa. Koulutussuunnitelma laaditaan.	Suoriteseuranta Koulutussuunnitelman toteutuminen Koulutuspäivät kpl/henkilö

4. Sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2019

Populus- viranhaltijapäätökset
----

5. Merkittävimmät riskitekijät ja niihin varautuminen

Henkilöstö (henkilöstömuutokset ja niihin liittyen palveluiden turvaaminen, ison alueen vaikutus työhyvinvointiin/ paljon ajokilometrejä.) Määritetään kriittisimmät sijaistukset tehtäväkuvauksiin.
---

6. Lisätiedot / yksityiskohtaiset tunnusluvut ja mittarit

Tulosbudjetti (1000 €)	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatulot	1 315	1 436	1 519
Myyntitulot / Liikevaihto			
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vä-			
Valmistus omaan käyttöön			
Muut tulot			
Tuet ja avustukset, kunnalta			
Toimintamenot	-1 632	-1 827	-1 900
Materiaalit ja palvelut			
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-59	-71	-72
Palvelujen ostot	-188	-264	-265
Henkilöstömenot	-1 251	-1 347	-1 412
Muut menot	-134	-146	-150
Toimintakate (Netto)	-317	-391	-384
Rahoitustulot ja -menot			
Korkotulot (sisäiset)			
Muut rahoitustulot			
Korkomenot (sisäiset)			
Korvaus peruspääomasta			
Laskennallinen korko (nettoyksikkö)			
Muut rahoitusmenot			
Vuosikate			
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-1	-2	-3
Arvonalentumiset			
Satunnaiset tulot ja -menot			
Satunnaiset tulot			
Satunnaiset menot			
Tilikauden tulos	-318	-393	-383
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)			
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)			
Tuloverot			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-318	-393	-383

Perustiedot	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020
Henkilöstömäärä				
- Hallinto	2,3	2.6	2,3	2,3
- Ympäristönsuojelu	6,0	7.0	6,6	6,6
- Terveysvalvonta	7,5	7.5	7,8	7,8
- Eläinlääkintähuolto**	7,3	8,1**	8,6**	

Ympäristönsuojelu virkanimikemuutos ympäristönsuojelupäällikkö->ympäristötarkastaja

** myynti valvontaell. valtion tehtäviin 1+ 0.8 htv, toinen valvontaeläinlääkäri virka perustetaan mikäli saadaan vahvistus, jotta valtio korvaa kulut

Suoritteet ympäristönsuojelu	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020
Tarkastukset	630	550	600	600
Lupapäätökset	137	100	100	100
Lausunnot	74	200	100	100
Inventoinnit/selvitykset	17	15	15	15
Näytteet	9	15	15	15
Ilmanlaadun tutkimukset (Varkaus ja Pieksämäki)	ostopalvelu	ostopalvelu	ostopalvelu	ostopalvelu
Asiakasneuvonta kpl	1 236	1 200	1400	1400

** jätevesisäädösten määräaika päättyy 31.10.2019

Suoritteet terveysvalvonta	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020
Päätökset	109*	75*	90*	90*
Tarkastukset	609	850	800	800
Lausunnot	117	100	100	100
Näytteet	768	750	750	750
Asiakasneuvonta				
Asiakasneuvonta htp	353	400	380	380

* sisältää ilmoitusten käsittelyn

Suoritteet eläinlääkintähuolto	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020
Tilakäynnit	1 732	2 000	1 800	1 800
Pieneläinasiakkaat	3 054	3 000	3 000	3 000
Maatilojen terveydenhuolto- käynnit	91	80	80	80
Eläintautilain mukaiset tarkas- tukset	36	Eviran ohjeis- tuksen mukaan	Eviran ohjeis- tuksen mukaan	Eviran ohjeis- tuksen mukaan
Eläinsuojelukäynnit	168	150	210*	210*

*määrä nousee mikäli 2. velvontaeläinlääkäri ja suunnitelmallista valvontaa

5 Tytäryhteisölle asetettavat tavoitteet kunnan talousarvioissa

Kunnan tytäryhtiöillä tarkoitetaan niitä osakeyhtiöitä ja muita yhteisöjä, joissa kunnalla on määräämisvalta. Leppävirran kunnan tytäryhtiöitä ovat Leppävirran Kiinteistö Oy, Virkistysuimala Leppäkerttu Oy ja Kiinteistöyhtiö Leppävirran Monitoimitalo Oy.

Tytäryhteisöjen ja osakkuusyhteisöjen johtamisessa ja päätöksenteossa on noudatettava kunnnavaltuuston hyväksymää 1.1.2018 voimaan astunutta konserniohjetta.

Kuntaa tytär- ja osakkuusyhteisöjen hallintoelimissä edustavien tulee pyytää ao. kunnan toimielimiltä ohjetta mm. seuraavissa asioissa,

- toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden asettaminen,
- Hallitusten ja vastaavien hallintoelimien jäsenten valitseminen,
- Uusien tytäryhteisöjen hankkiminen tai perustaminen
- Toiminnan olennainen laajentaminen, supistaminen tai muuttaminen,
- Muiden kuin tavanomaisten vakuuksien antaminen tai toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen tavanomaisesta poikkeavan riskin ottaminen

Myös muutoin ohjetta voidaan pyytää, milloin siihen on aihetta. Kunnanhallitus voi antaa myös ohjeen aina, milloin se katsotaan tarpeelliseksi.

Kunnan konserniohjeen mukaan "Konsernin tytäryhteisöjen tulee elokuun loppuun mennessä antaa talousarviostaan ja

– suunnitelmastaan konsernihallinnolle ja kunnan asianomaisille tulosalueille niiden talousarvion laadinnassa tarvitsemat tiedot vuoden toiminnastaan ja taloudestaan". Samassa yhteydessä on esitettävä konsernihallinnolle seuraavien vuosien lainanottosuunnitelmat.

Leppävirran kunnanvaltuuston asettamat tytäryhteisöjen toimintaa ja taloutta ohjaavat tavoitteet:

5.2 Leppävirran Virkistysuimala Leppäkerttu Oy

- yhtiö tavoittelee nollatulosta
- myynti- ja markkinointiyhteistyön tehostaminen muiden Vokkolan alueen toimijoiden kanssa Vokkolan alueen kehittämishanketta hyödyntäen
- omavaraisuusaste (oma pääoma/koko pääoma) ei alita 29 %
- taloudellinen ja toiminnallinen tehostaminen hakemalla synergiaetuja yritys yhteistyöstä Vokkolan alueen muiden toimijoiden kanssa
- energiansäästömahdollisuuksien kartoittaminen, toteutusvaihtoehtojen laatiminen ja energiansäästöinvestoinnin rahoitussuunnittelu
- hotellin vanhan osan peruskorjauksen 1. vaihe toteutetaan vuonna 2019
- fuusioidaan Leppävirta Areena Oy Virkistysuimala Leppäkerttu Oy:öön vuoden 2019 aikana

LEPPÄVIRRAN VIRKISTYSUIMALA LEPPÄKERTTU OY:n tunnusluvut, tavoitteet/mittarit						
	TP 2	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TA 2019
Liikevaihto		1 487 586	1 318 157	1 598 948	1 627 100	1 654 800
Tulos		-94 989	-174 096	15 000	59 990	-14 266
Henkilöstö, lkm		12	12	11	11	11
Liikevaihto / henkilö		123 966	109 846	145 359	147 918	150 436
Henkilökustannus / hlö		-39 926	-39 020	-37 594	-40 703	-48 312
Omavaraisuusaste-%		29,41 %	25,85 %		28,53 %	28,33 %
Sijoitetun pääoman tuotto, %		-3,50	-5,02		0,56	-1,39
Korot / lainakanta, %		0,96 %	0,52 %	0,64 %	0,75 %	0,81 %
Korot / liikevaihto, %		3,28 %	2,05 %	2,03 %	2,34 %	2,42 %
Käyttökate / liikevaihto, %		8,01 %	0,81 %	10,36 %	15,13 %	9,80 %
Käyttöomaisuusinvestoinnit		8 877	0			
Lainakanta, lyhennysohjelmainen 31.12.		2 600 000	2 600 000	2 399 201	2 600 000	2 411 540
Lainakanta, lyhennysohjelmainen 31.12. / as		261	264	247	265	249
Pääomalainat 31.12.		2 496 361	2 496 361	2 496 361	2 496 361	2 496 362
Omavaraisuusaste	TP 2015	TP 2016	2017 budje	2018 budjetin	2019 budjetin pohjalta (taseen luvut 30.9.2018)	
omapääoma	1 209 931	1 035 835	1 104 192	1 122 847,37	1 108 344,93	
varaukset		0				
taseen loppusumma	4 113 784	4 006 341	3 994 728	3 935 722	3 911 746	
ennakot	100	0				
Sijoitetun pääoman tuotto %						
tulos	-94 989	-174 096	15 000	59 990	-14 266	
korkokulut	48 841	27 032	32 511	38 000	40 000	
taseen loppusumma	4 113 784	4 006 341	3 994 728	3 935 722	3 911 746	
Korot/lainakanta %						
korot	48 841	27 032	32 511	38 000	40 000	
lainat po+lainat rah.laitoksilta	5 096 361	5 161 452	5 045 561	5 096 361,35	4 955 016	
Korot/liikevaihto %						
Korot	48 841	27 032	32 511	38 000	40 000	
liikevaihto	1 487 586	1 318 157	1 598 948	1 627 100	1 654 800	
Käyttökate/liikevaihto %						
liikevoitto	-46 271	-147 068	15 000	102 490	25 734	
poistot	165 464	157 784	150 663	143 696	136 388	

5.3 Kiinteistöyhtiö Leppävirran Monitoimitalo Oy

- kiinteistön arvon säilyminen
- rakennuksen teknisestä kunnosta huolehtiminen ja riittävien ylläpitokorjausten tekeminen
- kiinteistön käytön tehokkuutta tukevien teknisten ratkaisujen jatkuva kartoittaminen ja hyödyntäminen
- kiinteistön vuokratuotoilla pyritään hoitamaan pääomakustannusten suunnitelmanmukainen lyhentäminen

LEPPÄVIRRAN KUNTA					
Kuntakonsernin tavoitteet					
Leppävirran Monitoimitalo Oy					
Leppävirran Monitoimitalo Oy	Tunnusluvut / tavoitteet / Mittarit	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2017	TA 2018	TA 2019
	Liikevaihto	468 835,35	476 177,28	499 899,00	499 899,00
	Tulos	-5 170,38	-57 397,55	680,69	8 619,12
	Henkilöstö, lkm	0	0	0	0
	Henkilökustannus / hlo	0	0	0	0
	Liikevaihto / hlö	0	0	0	0
	Omavaraisuusaste	5,64 %	5,15 %	5,07 %	5,92 %
	Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,00 %	0,23 %	1,10 %	1,22 %
	Korot / lainakanta, %	1,15 %	1,15 %	1,10 %	1,10 %
	Korot / liikevaihto, %	16,30 %	16,04 %	13,88 %	13,22 %
	Käyttökate / liikevaihto, %	85,11 %	83,80 %	83,99 %	83,02 %
	Käyttöomaisuusinvestoinnit	97 450,57	97 450,57	0,00	0,00
	Lainakanta, lyhennysohjelmaint	6 627 660,00	6 627 660,00	6 329 788,00	6 031 916,00
	Lainakanta €/as	673	673	646	622
	Pääomalainat €	0	0	0	0
Omavaraisuusaste %					
Kaava:	100 * oma pääoma /koko pääoma (taseen loppusumma)				
Sijoitetun pääoman tuotto %					
Kaava:	100 * tulos+ korot /oma pääoma (opo +pääomalainat)				

